

Μαρούσι, 24-5-2011
ΑΡΙΘ. 605/009

ΑΠΟΦΑΣΗ

- (Α) Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (Ε.Ρ.Α.) άλλων Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον 3ο γύρο ανάλυσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση (συμπεριλαμβανομένης της πλήρως και μεριζόμενης αδεσμοποίησης πρόσβασης) [ΑΓΟΡΑ 4 Νέας ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ευρωπαϊκής Επιτροπής], και
- (Β) Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ αναφορικά με το ως άνω Μέτρο, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 17 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ13/Α/03.02.2006])

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ),

Έχοντας υπόψη :

- α. Τις διατάξεις του νόμου 3431/2006 «Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006) και ιδίως το άρθρο 12 στοιχεία α , ι και ιβ' αυτού, καθώς και τα άρθρα 16, 17 και 35 έως 45 αυτού,
- β. την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση των οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή τους, και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 337 της 18/12/2009, σ. 37,
- γ. την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο), Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 108 της 24/04/2002 σ. 0033, (όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 717/2007 (ΕΕ L

171 της 29.6.2007, σ. 32)), ιδίως δε τα άρθρα 6, 7, 14, 15 και 16 αυτής,

- δ. την Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση), Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 108 της 24/04/2002 σ. 0007 – 0020, ιδίως δε το άρθρο 7 παρ. 3 και 8 έως και 13 αυτής,
- ε. τη Σύσταση της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007 «αναφορικά με σχετικές Αγορές Προϊόντων και Υπηρεσιών στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για Δίκτυα και Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2007) 5406], (ΟJ L344/65, 28-12-2007), (εφεξής Νέα Σύσταση),
- στ. τις Κατευθυντήριες Γραμμές για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα Δίκτυα και τις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (2002/C 165/0, ΟJ C165/6, 11-7-2002),
- ζ. τη Σύσταση της Επιτροπής της 15.10.2008 σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, [Ε(2008) 5925 τελικό],
- η. τη Σύσταση της Επιτροπής της 20ης Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) [2010/572/ΕΕ, ΕΕ L 251/35, 25-9-2010],
- θ. την απόφαση ΕΕΤΤ Α.Π. 375/10/14-2-2006, «Κανονισμός Διαδικασίας Δημόσιας Διαβούλευσης» (ΦΕΚ 460/Β' / 17-4-2003)»,
- ι. την Απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 531/065/23-07-2009 «Ορισμός Εθνικής Αγοράς Χονδρικής Αδεσμοποίησης Πρόσβασης (συμπεριλαμβανομένης μεριζόμενης και πλήρους πρόσβασης) σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στην εν λόγω Αγορά και Υποχρεώσεις αυτών (2ος Γύρος Ανάλυσης)», ιδίως τις παρ. 5.1.4 και 5.1.7 του Κεφαλαίου Α.III (Κανονιστικές Υποχρεώσεις), το Κεφάλαιο Β καθώς και το Παράρτημα ΙΙ αυτής (ΦΕΚ 1550/Β/28-7-2009),
- ια. την Απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ.: 596/08/17-03-2011 «Προσωρινά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6 της Οδηγίας Πλαίσιο και το άρθρο 16 παρ. 5 του Ν. 3431/2006 αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών

χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης από τον ΟΤΕ μέσω δικτύου πρόσβασης στο οποίο έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί οπτική ίνα μέχρι τον υπαίθριο κατανεμητή (FTTN/VDSL)», (ΦΕΚ 534/Β/6-4-2011),

- ιβ. Την υπ' αριθ. 22466/Φ.600/20-5-2011 Εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας της ΕΕΤΤ

Αποφασίζει:

1. **Εγκρίνει** το συνημμένο στην παρούσα Εισήγηση, Τεύχος με τίτλο «Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (Ε.Ρ.Α.) άλλων Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον 3ο γύρο ανάλυσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση (συμπεριλαμβανομένης της πλήρως και μεριζόμενης αδεσμοποίητης πρόσβασης) [ΑΓΟΡΑ 4 Νέας ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ευρωπαϊκής Επιτροπής], και Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ αναφορικά με το ως άνω Μέτρο, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 17 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ13/Α/03.02.2006])»
2. **Κοινοποιεί** το συνημμένο έγγραφο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές των Κρατών-Μελών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο και το Άρθρο 16 παρ. 3 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006].
3. **Διεξάγει** Εθνική Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά Χονδρικής (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση (συμπεριλαμβανομένης της μεριζόμενης και της πλήρως αποδεσμοποιημένης πρόσβασης [ΑΓΟΡΑ 4 ΣΥΣΤΑΣΗΣ], όπως αυτά περιγράφονται στο συνημμένο στην παρούσα Εισήγηση Τεύχος, η οποία θα διαρκέσει από την **Τετάρτη, 25 Μαΐου 2011** έως την **Δευτέρα, 27 Ιουνίου 2011**, προκειμένου τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν το σχετικό Κείμενο από την ιστοσελίδα της ΕΕΤΤ και να αποστείλουν επωνύμως τις απαντήσεις τους, σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή στην Ελληνική γλώσσα, στη διεύθυνση market.analysis@eett.gr.

4. **Δημοσιεύει** το συνημμένο έγγραφο με τίτλο «Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (Ε.Ρ.Α.) άλλων Κρατών – Μελών της

Ευρωπαϊκής Ένωσης του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον 3ο γύρο ανάλυσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση (συμπεριλαμβανομένης της πλήρως και μεριζόμενης αδεσμοποίητης πρόσβασης) [ΑΓΟΡΑ 4 Νέας ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ευρωπαϊκής Επιτροπής], και Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ αναφορικά με το ως άνω Μέτρο, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 17 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ13/Α/03.02.2006])» στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΤ, προς γνώση των ενδιαφερόμενων, την καταχώρηση σχετικής ανακοίνωσης στον Ημερήσιο Τύπο (σε τρεις (3) τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας εκ των οποίων η μία οικονομική), καθώς και **εγκρίνει** το κόστος της ανωτέρω δημοσίευσης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δρ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ι. ΚΑΝΕΛΛΟΣ

Συνημμένα:

Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (Ε.Ρ.Α.) άλλων Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον 3ο γύρο ανάλυσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση (συμπεριλαμβανομένης της πλήρως και μεριζόμενης αδεσμοποίητης πρόσβασης) [ΑΓΟΡΑ 4 Νέας ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ευρωπαϊκής Επιτροπής], και Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ αναφορικά με το ως άνω Μέτρο, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 17 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ13/Α/03.02.2006])

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. και τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (Ε.Ρ.Α.) άλλων Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον 3ο γύρο ανάλυσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις στην αγορά Χονδρικής (Φυσικής) Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου σε Σταθερή Θέση (αγορά υπ' αρ. 4, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής) σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 16 του Ν. 3431/2006 [ΦΕΚ 13/Α/2006])

Μάιος 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
1.1 Στόχοι βάσει του Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.....	5
1.2 Κανονιστικό Πλαίσιο.....	5
1.3 Αντικείμενο εξέτασης.....	8
1.4 Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ.....	13
1.5 Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης.....	16
1.6 Δημόσια Διαβούλευση.....	17
2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ/ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	18
2.1 Η δομή της αγοράς	18
2.2 Σχεδιασμός του ΟΤΕ αναφορικά με τα δίκτυα NGA.....	23
2.3 Μεθοδολογία	26
2.4 Σχέση μεταξύ λιανικής και χονδρικής αγοράς.....	30
2.5 Ορισμός σχετικής λιανικής αγοράς.....	31
2.5.1 Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης και στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (dial up).....	35
2.5.2 Υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών.....	36
2.5.3 Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών.....	44
2.5.4 Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ.....	49
2.6 Χονδρικό επίπεδο.....	52
2.6.1 Υποκατάσταση μεταξύ Χονδρικής Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου σε Σταθερή Θέση (ΑΠΤΒ) και Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (ΧΕΠ).....	52
2.6.2 Υποκατάσταση Χονδρικής Πρόσβασης σε Φυσική Υποδομή Δικτύου μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών.....	55
2.6.3 Έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής η οποία επιβάλλεται από τη δυνατότητα υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής.....	57
2.6.4 Η σχετική γεωγραφική αγορά.....	59
2.6.5 Γενικά Συμπεράσματα.....	60
3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΟΔΟΜΗ ΔΙΚΤΥΟΥ	61
3.1 Ιστορικό.....	61
3.2 Μεριδία Αγοράς.....	62
3.3 Πιθανός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Ανάπτυξης.....	62
3.4 Απουσία Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος.....	65
3.5 Πρακτικές που βλάπτουν τον Ανταγωνισμό.....	65
3.6 Συμπεράσματα.....	71
4 ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	72
4.1 Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης.....	72
4.2 Προβλήματα Ανταγωνισμού.....	74

<u>4.3 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις.....</u>	<u>77</u>
<u>4.3.1 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση.....</u>	<u>78</u>
<u>4.3.2 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20ης -9-2010 σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) (2010/572/ΕΕ).....</u>	<u>83</u>
<u>4.4 Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις</u>	<u>84</u>
<u>4.5 Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων.....</u>	<u>85</u>
<u>4.6 Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις</u>	<u>85</u>
<u>4.6.1 Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου.....</u>	<u>86</u>
<u>4.6.2 Υποχρέωση Αμεροληψίας (Μη Διακριτικής Μεταχείρισης).....</u>	<u>92</u>
<u>4.6.3 Υποχρέωση Διαφάνειας.....</u>	<u>97</u>
<u>4.6.4 Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού</u>	<u>104</u>
<u>4.6.5 Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης</u>	<u>106</u>
<u>ΣΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ</u>	<u>112</u>
<u>Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου.....</u>	<u>114</u>
<u>Παράρτημα 2: Στοιχεία που οφείλει ο ΟΤΕ να υποβάλλει σε σχέση με το δίκτυο πρόσβασης.....</u>	<u>117</u>
.....	<u>118</u>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

ΣΧΗΜΑ 1 ΠΛΗΡΩΣ ΑΔΕΣΜΟΠΟΙΗΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ.....	20
ΣΧΗΜΑ 2 ΜΕΡΙΖΟΜΕΝΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ.....	21
ΣΧΗΜΑ 3 ΦΥΣΙΚΗ ΤΟΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΑΛΚΙΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΟΤΕ.....	25
ΣΧΗΜΑ 4 ΦΥΣΙΚΗ ΤΟΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΝΓΑ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΟΤΕ	25
ΣΧΗΜΑ 5 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΓΟΡΩΝ.....	31
ΣΧΗΜΑ 6 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΠΑΡΟΧΗΣ.....	58

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.....	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΚΙΝΗΤΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΜΕΣΩ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ.....	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ.....	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΚΙΝΗΤΗ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕΣΩ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΜΕ ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΑΓΙΟ.....	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΚΙΝΗΤΗ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕΣΩ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΚΑΡΤΑΣ.....	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΠΑΚΕΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΟΤΕ.....	42
ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΠΑΚΕΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ.....	42
ΠΙΝΑΚΑΣ 8. ΠΑΚΕΤΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Ο ΟΤΕ ΠΡΟΣ ΟΙΚΙΑΚΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ.....	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ VDSL ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΤΕ.....	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΜΕΣΩ ΣΑΠ.....	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 11 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΒΡΟΧΩΝ.....	63

1 Εισαγωγή

1.1 Στόχοι βάσει του Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο (άρθρο 3 του Ν. 3431/2006, ΦΕΚ 13/Α/2006) θέτει ως στόχους πολιτικής που διέπουν την δράση της ΕΕΤΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- την προώθηση του ανταγωνισμού
- τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και,
- την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα ανάλυση συνάδει με τους ανωτέρω στόχους, καθώς η ΕΕΤΤ επιδιώκει να προωθήσει τον ανταγωνισμό διασφαλίζοντας το μέγιστο όφελος για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

1.2 Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το ισχύον¹ εθνικό και κοινοτικό κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με τον

¹ Το εν λόγω πλαίσιο αποτελείται ιδίως από τα κάτωθι νομοθετικά / κανονιστικά κείμενα:

- Το Ν. 3431/2006 «Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006), και ιδίως τα άρθρα 3, 12 περιπτώσεις α και ι, 16, 17, 35 έως και 45, και το άρθρο 69 παρ. 5 αυτού, (εφεξής ο Νόμος)
- την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108/33, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο)
- την Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (ΕΕ L 108/7, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση)
- την Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 108/51, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας),
- την Οδηγία 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 249/21, 17.9.2002), (εφεξής Οδηγία για τον Ανταγωνισμό),
- τη Σύσταση Ε(2007)5406 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση

ορισμό σχετικών αγορών προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, την ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στις ως άνω αγορές, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών πως αυτή τίθεται στην *Οδηγία Πλαίσιο*² και λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική Επικράτεια..

Σύμφωνα με το άρθρο 16 (1) της Οδηγίας Πλαίσιο «1. Το ταχύτερο δυνατό μετά την έκδοση ή οιαδήποτε ενημέρωση της Σύστασης, οι εθνικές κανονιστικές αρχές διεξάγουν ανάλυση των σχετικών αγορών, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ανάλυση αυτή διεξάγεται, όπου απαιτείται, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές για τον ανταγωνισμό». Σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 3 του Ν. 3431/2006: «35. 3. Η διαδικασία ανάλυσης της αγοράς, η οποία περιλαμβάνει τον ορισμό των σχετικών αγορών, τη διενέργεια ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, τον ορισμό επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ και τον προσδιορισμό των κατά περίπτωση κατάλληλων και αναλογικών ειδικών κανονιστικών υποχρεώσεων, διενεργείται από την Ε.Ε.Τ.Τ. ανά τακτά χρονικά διαστήματα τα οποία δεν μπορεί να υπερβαίνουν τα δύο χρόνια από την ολοκλήρωση της προηγούμενης ανάλυσης»,

Κατ' εφαρμογή των οριζομένων στο άρθρο 16 (1) της Οδηγίας Πλαίσιο (ως άνω) σε συνδυασμό με το σημείο 21 του Προοιμίου της Σύστασης 11ης Φεβρουαρίου 2003, εξεδόθη η Σύσταση της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007, για τις αγορές προϊόντων και

σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την σχετική Αιτιολογική Έκθεση αυτής (εφεξής Νέα Σύσταση),

- τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2002/C 165/03) (εφεξής Κατευθυντήριες Γραμμές),
- τη Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως εκάστοτε ισχύει.
- ERG 08 (20) final CP Geog Aspects 081016 ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies)

² Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την σχετική Αιτιολογική Έκθεση αυτής, (E(2007)5406), (εφεξής Νέα Σύσταση).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της νέας Σύστασης: *«Κατά τον καθορισμό σχετικών αγορών κατάλληλων για τα εθνικά δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2002/21/EK, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές αναλύουν τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που προσδιορίζονται στο Παράρτημα της παρούσας σύστασης».*

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για την αποτελεσματική ανάλυση της αγοράς. Μια «σχετική αγορά προϊόντων» αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.³

Σύμφωνα με τη νέα Σύσταση⁴, *«αφετηρία προσδιορισμού αγορών αποτελεί ο καθορισμός αγορών λιανικής σε μια μελλοντική προοπτική, με συνεκτίμηση της δυνατότητας υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και από πλευράς προσφοράς. Από τη στιγμή που θα έχουν οριστεί αγορές λιανικής, ενδείκνυται εν συνεχεία ο προσδιορισμός σχετικών αγορών χονδρικής. Εάν η αγορά στα κατάντη εφοδιάζεται από μία ή περισσότερες καθετοποιημένες επιχειρήσεις, ενδέχεται να μην υπάρξει (εμπορική) αγορά ελλείψει κανονιστικών ρυθμίσεων. Κατά συνέπεια, εάν η αγορά δικαιολογεί προσδιορισμό, ενδεχομένως να απαιτηθεί η σύσταση πλασματικής αγοράς χονδρικής στα ανάντη. [...]».* Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους **περιορισμούς** που υφίστανται οι πάροχοι κατά τον καθορισμό των τιμών τους λόγω της υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς και ζήτησης. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη μια σειρά μεθόδων κατά την αξιολόγηση της

³Βλ., παραδείγματος χάριν, Υπόθεση Michelin v. Commission [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού (“η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών”), ΕΕ 1997 C 372/3, και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

⁴ Σημείο 4 του Προοιμίου

υποκατάστασης της ζήτησης και της προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου και του SSNIP τεστ, όπου αυτό είναι πρακτικά δυνατό.⁵

Μια «σχετική γεωγραφική αγορά» περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη Νέα Σύσταση⁶, για τον προσδιορισμό των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση ενδείκνυται η σωρευτική εφαρμογή τριών κριτηρίων και συγκεκριμένα:

- Η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου (διαρθρωτικού, νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα),
- Η δομή της αγοράς να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα και
- Η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού να μην επαρκεί αφ' εαυτής για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπόψη αγοράς.

Σημειώνεται ότι οι αγορές που απαριθμούνται στο Παράρτημα της Νέας Σύστασης έχουν προσδιορισθεί βάσει των τριών υπόψη σωρευτικών κριτηρίων.

1.3 Αντικείμενο εξέτασης

Η «**Νέα Σύσταση**» προβλέπει ότι σε επίπεδο χονδρικής, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά και συγκεκριμένα η «Χονδρική αγορά (**φυσικής**) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου (συμπεριλαμβάνονται μεριζόμενη πρόσβαση ή πλήρως αποδεδιοποιημένη πρόσβαση) σε σταθερή θέση» (Αγορά 4) η οποία αντιστοιχεί στην αγορά υπ' αριθ. 11 της Σύστασης της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003.

⁵ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

⁶ σημείο 5 του Προοιμίου

Όπως αναφέρει η Αιτιολογική Έκθεση της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁷ «Η αρχική Σύσταση προσδιόριζε δύο αγορές σε επίπεδο χονδρικής οι οποίες συνδέονται με τη λιανική ευρυζωνική αγορά: τη χονδρική αδεσμοποίητη πρόσβαση (συμπεριλαμβανομένης της μεριζόμενης πρόσβασης) σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους και τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση. Ως προς την **πρώτη αγορά**, όπως ειπώθηκε ανωτέρω, η τεχνολογική αλλαγή επιβάλλει να συμπεριληφθεί **κάθε σχετική φυσική υποδομή** η οποία είναι αναγκαία προκειμένου να επιτευχθεί πρόσβαση στον τελικό καταναλωτή, σε αντίθεση με τον αυστηρό περιορισμό στον μεταλλικό βρόχο ή υπο- βρόχο. Ο λόγος προσδιορισμού μιας δεύτερης χωριστής αγοράς χονδρικής βασίστηκε στην άποψη ότι, ακόμα και η ρυθμιζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο θα ήταν ανεπαρκής, στα περισσότερα Κράτη Μέλη, προκειμένου να περιορίσει την πιθανή αγοραστική δύναμη σε επίπεδο λιανικής και θα εξακολουθούσε να υφίσταται ένα σημαντικό εμπόδιο εισόδου. Το γεγονός ότι οι δύο αγορές χονδρικής συνδέονται κατ'αυτό τον τρόπο στην ίδια λιανική ευρυζωνική αγορά υποδηλώνει ότι είναι λογικό για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές να διεξάγουν μια ενιαία ανάλυση της αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης, η οποία εξετάζει διαδοχικά τον αντίκτυπο που θα αναμενόταν να έχει α) η ρυθμιζόμενη πρόσβαση που βασίζεται στην υποδομή (*infrastructure based access*) και β) η ρυθμιζόμενη πρόσβαση που βασίζεται στο (μη φυσικό) δίκτυο (*(non physical) network-based access*), σε οιαδήποτε Σημαντική Ισχύ στην αγορά τυχόν διαπιστωθεί.[...]

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθετεί την άποψη⁸ ότι, μετά την έκδοση της αρχικής Σύστασης, έχουν μεσολαβήσει σημαντικές εξελίξεις σχετικά με τα δίκτυα επόμενης γενιάς (Next Generation Networks (NGAs)). Στα πλαίσια παροχής ευρυζωνικών και συναφών υπηρεσιών, πολλές εταιρείες οι οποίες έχουν εγκαταστήσει δίκτυο, εξετάζουν το να εγκαταστήσουν οπτική ίνα πιο κοντά στους τελικούς χρήστες, τόσο προκειμένου να αυξήσουν την χωρητικότητα και τις ευρυζωνικές ταχύτητες, όσο και προκειμένου να

⁷Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final , σελίδα 32. «*The initial Recommendation identified two wholesale markets that were linked to the broadband retail market: wholesale unbundled access (including shared access) to metallic loops and sub-loops, and wholesale broadband access. As regards the first market, as set out above technological change implies including all relevant physical infrastructure necessary to reach the end consumer, as opposed to a strict limitation to the metallic loop or sub-loops. The reason for identifying a second separate wholesale market was based on the view that even regulated local loop access would be insufficient in most Member States to constrain potential market power at the retail level and a significant entry barrier would still exist. The fact that the two wholesale markets are linked in this way to the same broadband retail market implies that it is logical for national authorities to undertake a single overall analysis of the broadband market which examines in sequence the impact that (a) regulated infrastructure-based access and (b) regulated (non-physical) network-based access could be expected to have on any significant market power that is identified. [...]*»

⁸ Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final , σελίδα 32.

μειώσουν τα λειτουργικά κόστη. Τέτοιου είδους αλλαγές, οι οποίες αναμένεται να διαφέρουν μεταξύ Κρατών Μελών, τόσο ως προς τον τύπο επένδυσης στο δίκτυο, όσο και την ταχύτητα στην οποία συμβαίνουν, είναι πιθανό να μεταβάλουν τα υφιστάμενα χαρακτηριστικά προσφοράς και ζήτησης. Στα πλαίσια αυτά, αναγνωρίζοντας ότι στο παρόν στάδιο που οι εν λόγω μεταβολές δικτύου βρίσκονται σε εξέλιξη είναι δύσκολο να είναι κανείς απολύτως ακριβής αναφορικά με τα όρια των σχετικών προβλεπόμενων αγορών χονδρικής που συνδέονται με τη λιανική ευρυζωνική αγορά, υπό την έννοια ότι υφίστανται διάφορα πιθανά τεχνικά χαρακτηριστικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει μια πιο γενική και “forward looking” προσέγγιση στον προσδιορισμό των σχετικών αγορών στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντός του οποίου οι επιμέρους Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές έχουν τη δυνατότητα να αναλύσουν τις αγορές, με το **διττό στόχο αφενός να διευκολύνουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό ανταγωνισμού με βάση τις υποδομές, όσο είναι οικονομικά αποτελεσματικός και αφετέρου να αντιμετωπίσουν την αγοραστική ισχύ (market power) μέσω κατάλληλης ρύθμισης της πρόσβασης.**

Η νέα Σύσταση επίσης ορίζει ότι η αγορά της Ευρυζωνικής Πρόσβασης Χονδρικής περιλαμβάνει τη μη φυσική ή εικονική δικτυακή πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης διφυορευμάτος σε σταθερή θέση και ότι η αγορά αυτή βρίσκεται στα κατάντη της φυσικής πρόσβασης που καλύπτεται από την ανωτέρω αγορά 4, με την έννοια ότι η ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής μπορεί να δομηθεί με χρησιμοποίηση της φυσικής πρόσβασης σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία..

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης, αναφέρεται ότι η αγορά της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο βρίσκεται στα ανάντη της αγοράς της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και η κανονιστική ρύθμιση στην αγορά της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο δύναται να διευκολύνει την είσοδο στην αγορά της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Ωστόσο, ρητά ορίζεται ότι «...λαμβάνοντας υπόψη την απαιτούμενη επένδυση για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, καθώς και τα απόλυτα πλεονεκτήματα κόστους του πρώην μονοπωλιακού παρόχου, όπως αυτά πηγάζουν από τις οικονομίες κλίμακας, οι υψηλοί φραγμοί εισόδου στην αγορά της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης παραμένουν παρά την παρουσία ρύθμισης στην αγορά της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.». Υπ’ αυτήν την έννοια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «...η αγορά της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης συνεχίζει να πληροί το

πρώτο κριτήριο σύμφωνα με την προσέγγιση *greenfield (modified greenfield approach)*». Αναφορικά με την πλήρωση του δεύτερου και του τρίτου κριτηρίου – για τον προσδιορισμό των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης – ορίζεται στην Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης ότι «...το επίπεδο ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής τόσο σε καθετοποιημένες επιχειρήσεις όσο και για Παρόχους που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο δύναται να είναι τέτοιο ώστε να ασκεί έμμεσο περιορισμό στην αγορά των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης»....γεγονός το οποίο, όπως καταλήγει η ΕΕ, «...δεν ισχύει επί του παρόντος ούτε και φαίνεται πιθανό να ισχύσει στο άμεσο μέλλον», καθώς και ότι «...είναι σημαντικό να διατηρηθεί συνοχή και συνέπεια ανάμεσα στη ρύθμιση της αγοράς της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και σε αυτήν της αγοράς της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο»⁹, εφόσον φάνηκε ότι πληρούνταν και το τρίτο κριτήριο.

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές, δεν υφίσταται υποκαταστασιμότητα μεταξύ της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και της αδεσμοποίητης πρόσβασης στο τοπικό βρόχο (ακόμα και για την περίπτωση όπου οι ίδιες υπηρεσίες θα μπορούσαν να παρέχονται μέσω αδεσμοποίητης πρόσβασης στο τοπικό βρόχο) δεδομένου ότι η χρήση υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης θα απαιτούσε «οι τεχνολογίες DSL και οι ισοδύναμες με αυτές υπηρεσίες να είναι συμβατές σε κάθε επίπεδο του δικτύου».

Περαιτέρω, η Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές θεωρεί ότι είναι αμφίβολο για έναν Πάροχο, ο οποίος χρησιμοποιεί υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης για την παροχή στον τελικό χρήστη λιανικών ευρυζωνικών υπηρεσιών, να μπορέσει να μεταβεί με ευκολία στην χρήση αδεσμοποίητης πρόσβασης στο τοπικό βρόχο για την παροχή ισοδύναμης υπηρεσίας (ή υπηρεσιών) λιανικής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταλήγει ότι, **από πλευράς ζήτησης**, ένας πάροχος λιανικής πρόσβασης που χρησιμοποιεί χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση θα θεωρούσε τη χονδρική αδεσμοποίητη πρόσβαση ως υποκατάστατο μόνο εάν διέθετε /ή μπορούσε να αποκτήσει γρήγορα και με χαμηλό κόστος πρόσβαση σε άλλα στοιχεία δικτύου / υποδομής που απαιτούνται για την αυτοπαροχή (self supply) αντίστοιχων υπηρεσιών χονδρικής. Η δυνατότητα υποκαταστασιμότητας από πλευράς **προσφοράς** εξαρτάται, σύμφωνα με την Επιτροπή, από την ίδια προϋπόθεση. **Επί**

⁹ Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final , σελίδα 34

της βάσης αυτής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την άποψη ότι η χονδρική αδεσμοποίηση πρόσβαση και η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση εμπίπτουν σε χωριστές και διακριτές σχετικές αγορές προϊόντων.

Εντούτοις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹⁰ συστήνει στα Κράτη Μέλη να αναλύσουν από κοινού τις ως άνω αγορές λαμβάνοντας υπόψη ότι «το σημείο του δικτύου στο οποίο ορίζεται η προσφορά και η ζήτηση κάθε μίας από τις εν λόγω χωριστές αγορές, θα εξαρτάται από την ανάλυση της αγοράς και ιδίως στην τοπολογία του δικτύου και την κατάσταση του ανταγωνισμού σε επίπεδο δικτύου. Ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνουν χώρα οι αναβαθμίσεις δικτύου, ή τον τρόπο με τον οποίο εξελίσσονται οι επιμέρους συνθήκες προσφοράς και ζήτησης στα Κράτη Μέλη, οι ως άνω αγορές χονδρικής μπορεί να παραμείνουν διακριτές ή να συγχωνευθούν εν τέλει σε μία» .

Στα πλαίσια του δεύτερου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007 και συγκεκριμένα την αγορά υπ' αριθ. 4 αυτής, εξέδωσε την υπ' αριθ. 531/065/14-7-2009 Απόφασή της, δημοσιευθείσα στο τεύχος Β της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως την 28η -7-2009 με αριθμό 1550, με την οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, εξακολουθεί να υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά που περιλαμβάνει τη χονδρική παροχή αδεσμοποίησης πρόσβασης (πλήρως και μεριζόμενη πρόσβασης) σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους και τις συναφείς ευκολίες για το σκοπό παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών («χονδρική αδεσμοποίηση πρόσβαση»), με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία η εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος κατέχει Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ) και της επέβαλε μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την Σύσταση σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA), κεφάλαιο με τίτλο «Χονδρική Αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου (Αγορά 4)», παράγραφοι 13- 16 και 29 – 30, της ως άνω Σύστασης, προβλέπονται τα εξής:

«Πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ

¹⁰ The point in the network at which the demand and supply of either of these separate markets is defined will depend on the market analysis and in particular on the network topology and the state of network competition. Depending on the way in which network upgrades occur or the particular demand and supply conditions evolve in Member States, these two wholesale markets may remain distinct, or conceivably merge into one. Consequently and for the reasons outlined above, it is recommended that the markets be analysed together.

13. Εφόσον είναι διαθέσιμη χωρητικότητα αγωγών, οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλλουν την πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής. Η πρόσβαση πρέπει να παρέχεται σύμφωνα με την αρχή της ισοδυναμίας, όπως ορίζεται στο παράρτημα II.

14. Οι ΕΡΑ οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι η πρόσβαση στα υπάρχοντα τεχνικά έργα υποδομής παρέχεται σε κοστοστρεφείς τιμές, σύμφωνα με το παράρτημα I.

15. Εφόσον υπάρχει αίτημα για προσφορά αναφοράς για πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής, οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλουν τη διατύπωση προσφοράς αναφοράς το ταχύτερο δυνατό. Η προσφορά αναφοράς πρέπει να είναι διαθέσιμη το αργότερο έξι μήνες από τη διατύπωση του εν λόγω αιτήματος.

16. Οι ΕΡΑ οφείλουν, σύμφωνα με τη ζήτηση της αγοράς, να ενθαρρύνουν, ή, όπου αυτό είναι νομικά δυνατόν βάσει του εθνικού δικαίου, να υποχρεώνουν το φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, κατά την κατασκευή έργων τεχνικής υποδομής, να εγκαθιστούν επαρκή χωρητικότητα ώστε οι λοιποί φορείς εκμετάλλευσης να μπορούν να χρησιμοποιούν αυτές τις εγκαταστάσεις.

Υποχρεώσεις πρόσβασης σε περίπτωση FTTN

29. Οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλλουν υποχρέωση αδεσμοποίησης πρόσβασης στον χάλκινο υποβρόχο. Η αποδεσμοποίηση του χάλκινου υποβρόχου πρέπει να συμπληρωθεί με μέτρα οπισθόζευξης, συμπεριλαμβανομένης κατά περίπτωση οπισθόζευξης οπτικής ίνας και Ethernet, καθώς και με βοηθητικά επανορθωτικά μέτρα που εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητά της, όπως η ισότιμη πρόσβαση σε ευκολίες συνεγκατάστασης, ή ελλείψει αυτών, ισοδύναμης συνεγκατάστασης. Η προσφορά αναφοράς πρέπει να είναι διαθέσιμη το συντομότερο δυνατό και, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από έξι μήνες αφότου μια ΕΡΑ έχει επιβάλει την υποχρέωση χορήγησης πρόσβασης.

30. Κατά την επιβολή αποδεσμοποίησης του χάλκινου υποβρόχου από τους ΕΡΑ, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ πρέπει να υποχρεούνται να συμπληρώνει την υπάρχουσα προσφορά αναφοράς LLU με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Η τιμή της πρόσβασης σε όλα τα αντικείμενα πρέπει να είναι κοστοστρεφής, σύμφωνα με το παράρτημα I»

Τα ανωτέρω αποτελούν το σημείο εκκίνησης της ΕΕΤΤ για τον ορισμό και την ανάλυση της σχετικής αγοράς.

1.4 Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς σύμφωνα με το Νόμο 3431/2006 'Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις' [ΦΕΚ 13 / 03.02.2006] (ο «Νόμος») που αποτελεί τον Ελληνικό Νόμο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες που τέθηκε σε ισχύ την 3η Φεβρουαρίου, 2006. Ο Νόμος μεταφέρει στην Ελληνική νομοθεσία τη δέσμη Οδηγιών της ΕΕ του 2002 (Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/77/ΕΚ).

Το Άρθρο 12 παρ.1 (α) του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, καθώς και τον Ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά), σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ι) σε συνδυασμό με το άρθρο 16 του Νόμου, καθώς και το άρθρο 12 παράγραφος 1, περίπτωση (ιβ) σε συνδυασμό με το άρθρο 17 του ιδίου, παρέχουν στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, τόσο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο, όσο και σε εθνικό, σύμφωνα με το άρθρο της ως άνω Οδηγίας.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ιστ) σε συνδυασμό με το άρθρο 64 παρ.1 παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή. Ειδικότερα, το άρθρο 64 παρ.1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων (άρθρο 64 παρ.1, εδ.(στ)) όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.4 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις

αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργασίμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργασίμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1(στ) του Νόμου, οι αρμοδιότητες σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκει στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του Νόμου 703/1977, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας των στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

Η ΕΕΤΤ, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Νόμου 3431/2006 δύναται να προβαίνει σε διαβούλευση πριν από τη λήψη μέτρων που έχουν σημαντική επίπτωση στη σχετική αγορά δίνοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους στο προτεινόμενο μέτρο εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Επίσης, εάν η ΕΕΤΤ, μετά τη διαβούλευση που προβλέπει το Άρθρο 17 του Ν.3431/2006, σκοπεύει να λάβει κάποιο μέτρο το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των Αρθρων 36 ή 37 ή 42 του Νόμου 3431/2006 και το εν λόγω μέτρο θα μπορούσε να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ Κρατών Μελών, κοινοποιεί και θέτει με την επιφύλαξη του επιχειρηματικού απορρήτου, σχέδιο αιτιολογημένης απόφασης (Σχέδιο Μέτρων) στη διάθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών (ΕΡΑ) των λοιπών Κρατών Μελών¹¹.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι άλλες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές δύνανται να στείλουν σχόλια και προτάσεις στην ΕΕΤΤ κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου ενός μήνα από την ημέρα της κοινοποίησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλύει τα προτεινόμενα μέτρα και μεταφέρει την άποψή της στην ΕΕΤΤ, δημοσιεύοντάς την στην ιστοσελίδα της Επιτροπής. Η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη να λάβει επαρκώς υπόψη τα σχόλια και τις προτάσεις κατά την υιοθέτηση των προτεινόμενων μέτρων.

Σε περίπτωση κατά την οποία:

¹¹ άρθρο 16, παρ. 3 του ν. 3431/2006

- από το προτεινόμενο μέτρο προκύπτει ο ορισμός μιας σχετικής αγοράς, η οποία διαφέρει από αυτές που περιγράφονται στη Σύσταση ή
- εάν διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση διαθέτει ή όχι ΣΙΑ (ατομικά είτε από κοινού με άλλες επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις παραγράφους 1 ή 2 του Άρθρου 37 του Ν. 3431/2006 και αυτό θα επηρέαζε το εμπόριο μεταξύ Κρατών Μελών

και παράλληλα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε) έχει δηλώσει στην ΕΕΤΤ ότι το Σχέδιο Μέτρων θα δημιουργούσε εμπόδια στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά ή έχει σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη συμβατότητά του με το Κοινοτικό δίκαιο και ιδίως όσον αφορά στους στόχους που αναφέρονται στο Άρθρο 3 του Ν. 3431/2006, το Σχέδιο Μέτρων αυτό δεν θα πρέπει να υιοθετηθεί για δύο μήνες, χωρίς τη δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας αυτής.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής¹², η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να καλέσει την ΕΕΤΤ με ειδικές προτάσεις της να τροποποιήσει ή μετά από λεπτομερή και αντικειμενική ανάλυση να αποσύρει το σχέδιο της απόφασης (προταθέν Σχέδιο Μέτρων).

1.5 Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης

Η Ενότητα 2 του παρόντος κειμένου Διαβούλευσης παρουσιάζει την τρέχουσα κατάσταση της αγοράς (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου στην Ελλάδα, καθώς και τον αρχικό ορισμό από την ΕΕΤΤ της σχετικής αγοράς.

Η Ενότητα 3 εξετάζει σε ποιο βαθμό η σχετική αγορά προϊόντων είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική (ανάλυση αγοράς) και παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά.

Η Ενότητα 4 παρουσιάζει την ανάλυση των κανονιστικών υποχρεώσεων που προτείνεται να επιβληθούν στους παρόχους που ορίζονται ως έχοντες ΣΙΑ, ή να διατηρηθούν, εφόσον πρόκειται για ήδη ισχύουσες υποχρεώσεις.

Η Ενότητα 5 παρουσιάζει τις ερωτήσεις της Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό, την ανάλυση αγοράς και τις κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνονται στις Ενότητες 2, 3 και 4 της παρούσας Διαβούλευσης.

¹² Στην ανωτέρω προθεσμία περιλαμβάνεται και η μηνιαία προθεσμία της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 3431/2006.

Στο Παράρτημα 1 παρουσιάζεται το ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου

Στο Παράρτημα 2 παρουσιάζονται τα στοιχεία που οφείλει ο ΟΤΕ να υποβάλλει σε σχέση με το δίκτυο πρόσβασης.

1.6 Δημόσια Διαβούλευση

Όλες οι παρατηρήσεις επί της Διαβούλευσης αυτής είναι ευπρόσδεκτες. Ωστόσο, θα διευκόλυνε το έργο της ΕΕΤΤ που συνίσταται στην ανάλυση των απαντήσεων, εάν οι παρατηρήσεις υποβάλλονταν με παραπομπή στον αριθμό της σχετικής ερώτησης του παρόντος εγγράφου στην ενότητα «Ερωτήσεις Διαβούλευσης».

Η παρούσα διαβούλευση εκκινεί **την Τετάρτη, 25 Μαΐου 2011 και θα διαρκέσει έως την Δευτέρα, 27 Ιουνίου 2011**. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους γραπτώς και επώνυμα στη διεύθυνση της ΕΕΤΤ (Λεωφ. Κηφισίας 60, 15125 – Μαρούσι Αθήνα) καθώς και ηλεκτρονικά (σε επεξεργάσιμη μορφή) στη διεύθυνση **market.analysis@eett.gr**, μέχρι και την **Δευτέρα, 27 Ιουνίου 2011, ώρα 16:30**.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι πολλά από τα ζητήματα που τίθενται στο παρόν έγγραφο πιθανόν να απαιτούν από κάποιους την παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών προς υποστήριξη των παρατηρήσεών τους. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς το τμήμα των απαντήσεων που είναι εμπιστευτικό και, εάν είναι εφικτό, να το παρέχουν σε χωριστό παράρτημα της απάντησής τους. Η ΕΕΤΤ θα διαχειριστεί τις πληροφορίες αυτές ως αυστηρά εμπιστευτικές

2 Ορισμός της σχετικής αγοράς προϊόντων/ υπηρεσιών και της σχετικής γεωγραφικής αγοράς

2.1 Η δομή της αγοράς

Η κύρια πλατφόρμα για την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση στην Ελλάδα σήμερα είναι ο χάλκινος τοπικός βρόχος (και με πολύ περιορισμένη παρουσία οι συνδέσεις οπτικών ινών και οι ασύρματες συνδέσεις). Ο χάλκινος τοπικός βρόχος αποτελείται από το κύκλωμα φυσικού συνεστραμμένου μεταλλικού ζεύγους που συνδέει το τερματικό σημείο του δικτύου στις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με τον Κύριο Κατανομητή (Main Distribution Frame - MDF) ή με αντίστοιχη υποδομή. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του ΟΤΕ για την επένδυση-υλοποίηση του δικτύου του NGA, στο εγγύς μέλλον και εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας ανάλυσης, αναμένεται να υπάρχει ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών αρχιτεκτονικής FTTN¹³.

Ο ΟΤΕ είναι ο μοναδικός πάροχος χάλκινων τοπικών βρόχων στην Ελλάδα.¹⁴ Το χάλκινο δίκτυο του διαθέτει 5.203.287 ενεργές συνδέσεις τοπικής πρόσβασης¹⁵ με σχεδόν πλήρη κάλυψη. Οι εν λόγω τοπικές συνδέσεις του ΟΤΕ αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια μιας μεγάλης περιόδου, σε μεγάλο βαθμό δε, κατά το διάστημα που ο ΟΤΕ απολάμβανε τα οφέλη των εκχωρηθέντων ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων.

Σημαντική εξέλιξη της αγοράς από τον προηγούμενο κύκλο ανάλυσης αποτελεί αναμφισβήτητη η ανάπτυξη από τον ΟΤΕ δικτύου πρόσβασης Νέας Γενιάς. Συγκεκριμένα, τον Οκτώβριο του 2010, ο ΟΤΕ ανακοίνωσε με δελτίο τύπου ότι αναπτύσσει Δίκτυο Πρόσβασης Νέας Γενιάς (New Generation Access – NGA) με την μορφή FTTC (Fiber to the Cabinet – Οπτικές ίνες έως το KV) και το οποίο θα παρέχει υπηρεσίες υπερυψηλών ταχυτήτων (VDSL2). Σύμφωνα με ανακοίνωση του ΟΤΕ¹⁶, η ανάπτυξη θα λάβει χώρα την τριετία 2010-2012 και με το πέρας αυτής ο ΟΤΕ θα είναι σε θέση να προσφέρει την δυνατότητα ευρυζωνικής πρόσβασης με αναβαθμισμένες ταχύτητες σε 125.000 σπίτια και

¹³ Στο παρόν κείμενο οι όροι FTTN (Fiber to the Node) και FTTC (Fiber to the Cabinet) αναφέρονται στην ίδια αρχιτεκτονική δικτύου.

¹⁴ Στοιχεία από ΟΤΕ και Εναλλακτικούς Παρόχους 31/12/2010

¹⁵ Στοιχεία από ΟΤΕ 31/12/2010

¹⁶ http://www.ote.gr/portal/page/portal/OTEGR/MediaOffice/PressReleasesAnnouncements/2010_press_release_s_announcements_basket/111010_pr_ote_nga_network_gr

επιχειρήσεις. Η νέα NGA επένδυση του ΟΤΕ αναμένεται να υποκαταστήσει σταδιακά (σε επίπεδο προσφοράς) τις ανωτέρω συνδέσεις χάλκινων τοπικών βρόχων από μικτές χάλκινες-οπτικές συνδέσεις ή/και αποκλειστικά οπτικές συνδέσεις κατά περίπτωση.

Μια σειρά από τεχνολογίες μπορούν να υποστηρίξουν την πρόσβαση για την παροχή λιανικών ευρυζωνικών υπηρεσιών και την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση. Ωστόσο, η χονδρική ΑΠΤΒ παρέχει στους παρόχους που την προμηθεύονται τη δυνατότητα να επιλέξουν τις γεωγραφικές περιοχές που είναι οι καταλληλότερες για αυτούς καθώς και τη δυνατότητα να παρέχουν μια ευρύτερη γκάμα υπηρεσιών/ προϊόντων συμπεριλαμβανομένων διαφοροποιημένων ευρυζωνικών προϊόντων/ υπηρεσιών. Όπως προαναφέρθηκε η βασική υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση στην Ελλάδα σήμερα είναι ο χάλκινος τοπικός βρόχος. Ο έλεγχος επί της πρόσβασης του τελικού χρήστη στον τοπικό βρόχο που παρέχουν τόσο οι πλήρεις όσο και οι μεριζόμενοι τοπικοί βρόχοι, δίνει την δυνατότητα ανάπτυξης καινοτόμων λιανικών προϊόντων.

Οι μορφές της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ) οι οποίες είναι επί του παρόντος διαθέσιμες στην Ελλάδα είναι οι ακόλουθες:

- Πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση σε μεταλλικούς τοπικούς βρόχους,
- Μεριζόμενη πρόσβαση σε μεταλλικούς τοπικούς βρόχους,
- Πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση σε μεταλλικούς τοπικούς υπο-βρόχους, και
- Μεριζόμενη πρόσβαση σε μεταλλικούς τοπικούς υπο-βρόχους.

Η πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο παρέχει στον εναλλακτικό πάροχο τον έλεγχο επί του συνόλου του φάσματος συχνοτήτων του συνεστραμμένου ζεύγους και επιτρέπει σε αυτόν να παρέχει μέσω της γραμμής πρόσβασης υπηρεσίες υψηλής χωρητικότητας, φωνής καθώς επίσης και άλλες υπηρεσίες χαμηλής χωρητικότητας. Στην περίπτωση της πλήρως αδεσμοποίητης πρόσβασης ο ΟΤΕ παύει να ελέγχει οποιοδήποτε τμήμα του φάσματος της γραμμής πρόσβασης.

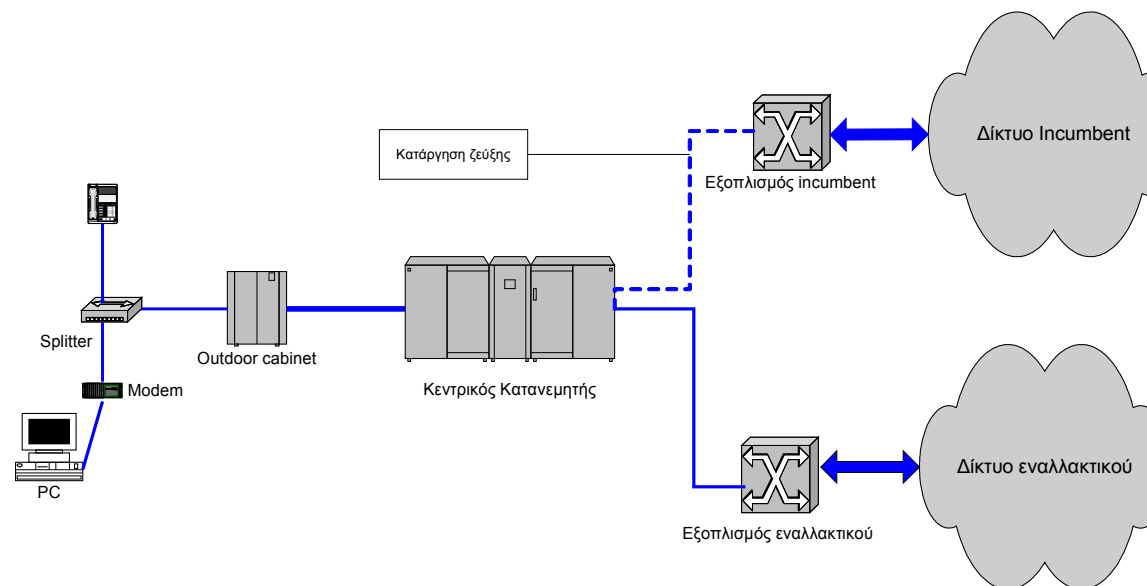
Η μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο επιτρέπει στον εναλλακτικό πάροχο να εστιάσει στην παροχή υπηρεσιών υψηλής χωρητικότητας, ενώ ο ΟΤΕ εξακολουθεί να παρέχει φωνή και άλλες υπηρεσίες χαμηλής χωρητικότητας μέσω της χωρητικότητας του

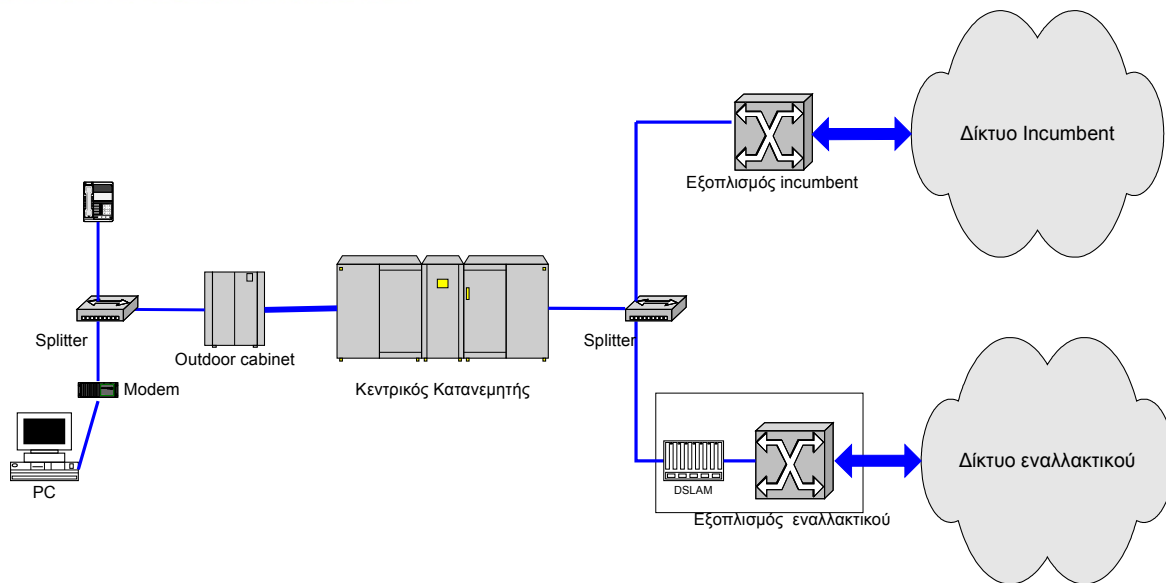
χαμηλότερου φάσματος. Για το διαχωρισμό της κίνησης χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας πριν τον κόμβο του ΟΤΕ χρησιμοποιείται ένας διαχωριστής (splitter).

Επιπλέον, οι εναλλακτικοί πάροχοι πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση σε υπηρεσίες συνεγκατάστασης - φυσική, απομακρυσμένη ή εικονική – (συμπεριλαμβανομένης της παροχής φυσικού χώρου και τεχνικών ευκολιών) καθώς και σε άλλες σχετικές ή βοηθητικές ευκολίες προκειμένου να παρέχουν αποδοτικά λιανικές υπηρεσίες μέσω της αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο. Οι ως άνω σχετικές ευκολίες περιλαμβάνουν τις καλωδιακές συνδέσεις, τα σχετικά συστήματα πληροφορικής, τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή άλλες κρίσιμες τεχνολογίες.

Οι πλήρως αδεσμοποίητοι τοπικοί βρόχοι και οι μεριζόμενοι βρόχοι περιγράφονται διαγραμματικά στα σχήματα 1 και 2 κατωτέρω.

Σχήμα 1 Πλήρως Αδεσμοποίητη Πρόσβαση

Σχήμα 2 Μεριζόμενη Πρόσβαση

Τα καλώδια οπτικών ινών δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παροχή πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση. Στην Ελλάδα ο παρεχόμενος αριθμός συνδέσεων οπτικών ινών προς τελικούς χρήστες είναι περιορισμένος.

Η Ελληνική Πολιτεία είχε στο παρελθόν ανακοινώσει την “Στρατηγική για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τις νέες τεχνολογίες 2008 – 2013, Ανάπτυξη υποδομών, Δίκτυα πρόσβασης επόμενης γενιάς”¹⁷, ένα νέο πρόγραμμα για την ανάπτυξη υποδομών οπτικών ινών για δίκτυα νέας γενιάς. Η συνολική διάρκεια ανάπτυξης του δικτύου προγραμματιζόταν για επτά χρόνια και προβλέπεται καλύψει δύο εκατομμύρια νοικοκυριά, την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και 50 μεγάλες ελληνικές πόλεις. Κατά την προηγούμενη εξέταση της κατάστασης της αγοράς, η ΕΕΤΤ είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι για διάφορους λόγους (οι οποίοι συζητήθηκαν επαρκώς) η ανακοίνωση αυτή της Πολιτείας δεν αναμενόταν να τροποποιήσει σημαντικά την τότε κατάσταση της αγοράς, καθώς μάλλον «δεν θα υπάρξει ουσιαστική αύξηση της προσφοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας ανάλυσης αγοράς.»

Δεδομένου ότι μέχρι το Μάιο του 2011 η Ελληνική Πολιτεία βρίσκεται ακόμα στη φάση επιλογής συμβούλων που θα την υποστηρίξουν στο έργο της ανάπτυξης υποδομών οπτικών ινών για δίκτυα νέας γενιάς και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ενέργειες που απαιτούνται για την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος (π.χ. υποβολή του σχεδίου στην

¹⁷ <http://www.yme.gr/?getwhat=7&tid=21&aid=1532&id>

ΕΕ προς έγκριση, τελική ανακοίνωση του προγράμματος μετά από τα σχόλια της ΕΕ, προκήρυξη του διαγωνισμού για τους αναδόχους, ολοκλήρωση της διαδικασίας προκήρυξης και ανάπτυξη δικτύων), η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ κατά την προηγούμενη ανάλυση αγορών μάλλον εξακολουθεί και ισχύει ακόμα και σήμερα. Επομένως η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας ανάλυσης αγοράς, η όποια ανάπτυξη NGA στην Ελληνική Επικράτεια δεν αναμένεται να υπάρξει λόγω του ανωτέρω προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί την εξέλιξη της προσφοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών, ώστε να εντοπίσει σημαντικές και απρόβλεπτες αλλαγές. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο η ΕΕΤΤ ενδέχεται να χρειαστεί να πραγματοποιήσει μια νέα ανάλυση αγοράς.

Επιπλέον, η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού διεξήγαγε τον Ιανουάριο του 2011 Δημόσια Διαβούλευση για τους όρους διακήρυξης Διεθνούς Διαγωνισμού¹⁸ με σκοπό την ανάθεση Σύμβασης Παραχώρησης με αντικείμενο τη Διαχείριση, Αξιοποίηση, Συντήρηση και περαιτέρω Ανάπτυξη των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών (MAN). Στο πλαίσιο αυτού του έργου το Ελληνικό Δημόσιο προτίθεται να παραχωρήσει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε τρίτους τη διαχείριση των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών (MAN) σε 72 Δήμους της Χώρας (εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης) για αξιοποίηση, λειτουργία, συντήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη τους. Στη συνέχεια θα πρέπει (α) να υποβληθεί το σχέδιό του έργου στην ΕΕ προς έγκριση, (β) να εγκριθεί από την ΕΕ και να ανακοινωθεί το έργο μετά από τα σχόλια της ΕΕ, (γ) να προκηρυχτεί το έργο με τις απαραίτητες προθεσμίες, (δ) να ολοκληρωθεί η διαδικασία προκήρυξης, η εξέταση τυχόν προσφυγών, η συμβασιοποίηση με τους αναδόχους και (ε) να πραγματοποιηθεί η απαραίτητη συντήρηση και ανάπτυξη των δικτύων, καθώς και η παροχή των νέων υπηρεσιών πάνω από το δίκτυο. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης το έργο Διαχείριση, Αξιοποίηση, Συντήρηση και περαιτέρω Ανάπτυξη των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών (MAN) δεν αναμένεται να τροποποιήσει σημαντικά την κατάσταση της αγοράς.

Τον Ιανουάριο του 2001, η ΕΕΤΤ αδειοδότησε παρόχους σταθερής ασύρματης πρόσβασης προκειμένου να παρέχουν σταθερή ασύρματη πρόσβαση στις ζώνες των 3,5 και

¹⁸ http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/grafeiotypou/news/opis_news/paratash_man_20-01-2011.htm

25 GHz. Ειδικότερα, αδειοδότησε τρεις παρόχους στη ζώνη των 3,5 GHz και πέντε στη ζώνη των 25 GHz. Οι κάτοχοι άδειας στα 3,5 GHz πρέπει να παρέχουν υπηρεσία που να λειτουργεί σε ταχύτητες τουλάχιστον 64 Kbps, ενώ οι κάτοχοι άδειας στα 25 GHz πρέπει να παρέχουν υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας και υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης. Το Δεκέμβριο του 2010 υπήρχαν 1.114 συνδέσεις σταθερής ευρυζωνικής ασύρματης πρόσβασης

2.2 Σχεδιασμός του ΟΤΕ αναφορικά με τα δίκτυα NGA

Η παρακάτω ανάλυση της ΕΕΤΤ βασίζεται στα ως τώρα υποβληθέντα κατά καιρούς στοιχεία του ΟΤΕ τα οποία όμως εμφανίζουν συστηματικές ελλείψεις. Ο ίδιος ο ΟΤΕ χαρακτηρίζει την νέα του επένδυση με διάφορους όρους (NGA, FTTx, FTTC, VDSL2)¹⁹. Από την άλλη η Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς χρησιμοποιεί για τον ίδιο τύπο δικτύου που αναπτύσει επί του παρόντος ο ΟΤΕ τον όρο FTTN, που αποτελεί δίκτυο NGA.

Η νέα επένδυση του ΟΤΕ χαρακτηρίζεται ως NGA και εμπίπτει στο πνεύμα της Σύστασης NGA, και σε αυτό συντελούν τα εξής στοιχεία:

(1) Σύμφωνα με ελέγχους της ΕΕΤΤ, φαίνεται ότι ο ΟΤΕ προβαίνει σε κατασκευή νέων τάφρων και λοιπών «τεχνικών έργων υποδομής», «αγωγών», «φρεατίων», «οπτικών ινών» σε τμήμα του δικτύου πρόσβασης. Το τμήμα όπου πραγματοποιούνται οι νέες επενδύσεις είναι στο τμήμα από τον Κεντρικό Καταναμητή (ή Αστικό Κέντρο) μέχρι τον Υπαίθριο Καταναμητή (ή υπαίθρια καμπίνα, ή outdoor cabinet, ή KV²⁰ σε τεχνική ορολογία). Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ΕΕΤΤ δεν πραγματοποιείται αντικατάσταση του υπάρχοντος χαλκινού δικτύου στο τμήμα Κεντρικός Καταναμητής – Υπαίθριος Καταναμητής. Επομένως γίνεται μια παράλληλη ανάπτυξη οπτικού δικτύου η οποία αντικαθιστά εν μέρει το υπάρχον δίκτυο πρόσβασης

¹⁹ http://www.ote.gr/portal/page/portal/OTEGR/MediaOffice/PressReleasesAnnouncements/2010_press_releases_announcements_basket/111010_pr_ote_nga_network_gr
<http://www.otewholesale.gr/NewsInside/tabid/61/ArticleID/32/CBModuleId/392/language/el-GR/Default.aspx>
<http://www.otewholesale.gr/WholesaleNGAServices/tabid/216/language/el-GR/Default.aspx>

²⁰ σε απλή τεχνική γλώσσα χρησιμοποιείται και ο όρος καφάο για τον υπαίθριο καταναμητή

(2) Το δίκτυο που θα προκύψει σύμφωνα με τον ΟΤΕ²¹ έχει τη δυνατότητα υψηλότερης ταχύτητας αφού προσθέτει δύο νέα προϊόντα ευρυζωνικής πρόσβασης του ΟΤΕ (30Mbps, 50Mbps) στα υφιστάμενα προϊόντα (2Mbps, 24Mbps)

(3) Η ανάπτυξη του νέου δικτύου αφήνει αναλλοίωτο το υφιστάμενο χάλκινο δίκτυο στο τμήμα του δικτύου πρόσβασης από το χώρο του τελικού καταναλωτή έως τον Υπαίθριο Κατανεμητή, και αναβαθμίζει το τμήμα δικτύου από τον Υπαίθριο Κατανεμητή έως τον Κεντρικό Κατανεμητή. Η συγκεκριμένη τεχνολογία που εφαρμόζεται από τον ΟΤΕ έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Συνήθως αντικαθίσταται (ή αναβαθμίζεται εάν είναι εφικτό) ο υφιστάμενος Υπαίθριος Κατανεμητής από νέο Υπαίθριο Κατανεμητή (ONU - Optical Network Unit) ο οποίος πλέον συμπεριλαμβάνει παροχή ηλεκτρικού ρεύματος
- Στην ONU συμπεριλαμβάνεται πολυπλέκτης ευρυζωνικών υπηρεσιών (Digital Subscriber Line Access Multiplexer, DSLAM) και ενεργός εξοπλισμός οπτικής μετάδοσης (optical transceiver)
- Στην ONU τερματίζουν τόσο οι υπάρχουσες γραμμές χαλκού ερχόμενες από τον Κεντρικό Κατανεμητή όσο και τα νέα καλώδια οπτικών ινών NGA. Αξίζει να σημειωθεί ότι συνήθως οι νέες (NGA) τάφροι με τα καλώδια οπτικών ινών συνήθως σκάβονται εξ αρχής σε νέες δρομολογήσεις και δεν χρησιμοποιούνται καθόλου υφιστάμενες τάφροι/αγωγοί οι οποίοι φέρουν χάλκινα καλώδια.

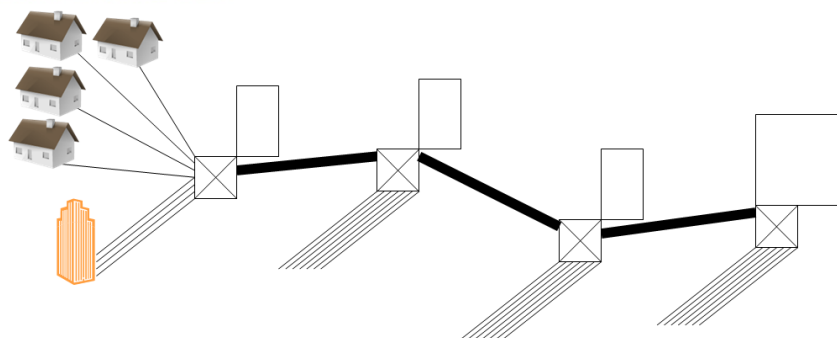
Στα σχήματα 3 και 4 αποτυπώνονται οι ανωτέρω περιγραφές του δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ

²¹ Επιστολή του ΟΤΕ υπ'αρ' πρωτ. 6411/15-2-11 και ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα του

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Υφιστάμενος Υπαίθριος
καταναμητής (KV)

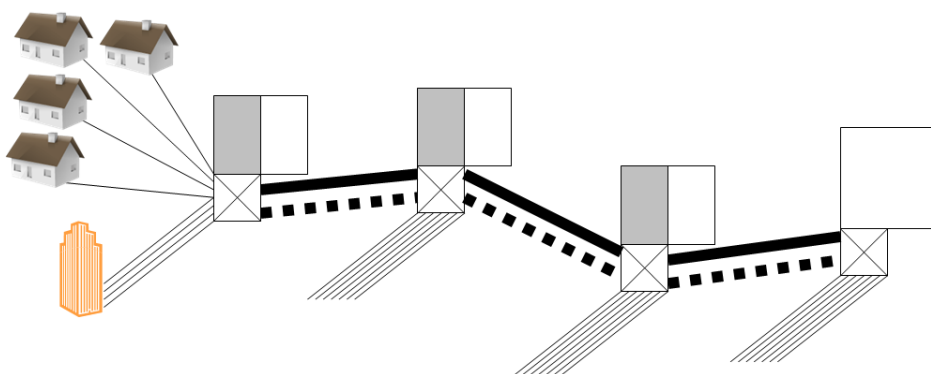
Φρεάτιο

Χάλκινα ζεύγη Ακραίου Δικτύου

Χάλκινα ζεύγη Κυρίου Δικτύου

Αστικό Κέντρο ΟΤΕ

Σχήμα 3 Φυσική τοπολογία του χάλκινου δικτύου πρόσβασης ΟΤΕ

Υφιστάμενος Υπαίθριος
καταναμητής (KV)

Νέα καμπίνα NGA

Φρεάτιο

Χάλκινα ζεύγη Ακραίου Δικτύου

Χάλκινα ζεύγη Κυρίου Δικτύου

Αστικό Κέντρο ΟΤΕ

Νέο καλώδιο οπτικών
ινών (NGA)

Σχήμα 4 Φυσική τοπολογία του NGA δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ

Φαίνεται ότι οι υπάρχουσες γραμμές χαλκού ερχόμενες από τον Κεντρικό Καταναμητή δεν αποξηλώνονται αλλά συνεχίζουν και υφίστανται. Οι πελάτες σταθερής τηλεφωνίας φαίνεται να συνεχίζουν να εξυπηρετούνται από τις υπάρχουσες γραμμές χαλκού. Εάν υπάρχει πελάτης που είναι ταυτοχρόνως και πελάτης τηλεφωνίας και ευρυζωνικότητας τότε το ευρυζωνικό τμήμα φαίνεται να «διαχωρίζεται» εντός του Υπαιθρίου Καταναμητή και να δρομολογείται από το νέο δίκτυο.

2.3 Μεθοδολογία

Ο ορισμός μιας σχετικής αγοράς έχει δύο βασικές παραμέτρους: τα σχετικά προϊόντα που περιλαμβάνονται στην αγορά και τη γεωγραφική έκταση της αγοράς. Τα όρια της αγοράς προσδιορίζονται εξετάζοντας την υποκατάσταση ζήτησης και την υποκατάσταση της προσφοράς.

Α. Υποκατάσταση Ζήτησης & Υποκατάσταση Προσφοράς

Στην παράγραφο 51 των Κατευθυντηρίων Γραμμών της ΕΕ αναφέρεται ότι «Η υποκατάσταση της ζήτησης επικεντρώνεται στον εναλλάξιμο χαρακτήρα των προϊόντων ή των υπηρεσιών από την σκοπιά του αγοραστή. Η κατάλληλη οριοθέτηση της αγοράς προϊόντων μπορεί, ωστόσο, να απαιτεί περαιτέρω εξέταση της δυνητικής υποκαταστασιμότητας από την πλευρά της προσφοράς»

Από την πλευρά της υποκατάστασης της ζήτησης εξετάζεται το ενδεχόμενο ο πάροχος που προμηθεύεται τις υπηρεσίες αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο να μεταστραφεί στην προμήθεια άλλων χονδρικών υπηρεσιών προκειμένου να προσφέρει λιανικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στην περίπτωση που υπάρξει αύξηση τιμής αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο της τάξεως του 5 έως 10%.

Αναφορικά με την υποκατάσταση της προσφοράς, οι Κατευθυντήριες Γραμμές στην παράγραφο 52 αναφέρουν ότι «Εκτιμώντας τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς, οι ΕΡΑ μπορούν επίσης να λάβουν υπόψη την περίπτωση επιχειρήσεων που δεν δραστηριοποιούνται στη σχετική αγορά προϊόντων να εισέλθουν στην εν λόγω αγορά, εντός λογικού χρονικού διαστήματος, μετά από αύξηση της σχετικής τιμής, μικρής αλλά

ουσιώδους και διαρκούς. Σε περιπτώσεις όπου το συνολικό κόστος αλλαγής της παραγωγής προκειμένου να παραχθεί το εν λόγω προϊόν είναι σχετικά αμελητέο, το προϊόν αυτό μπορεί να περιληφθεί στον ορισμό της αγοράς προϊόντων. Το γεγονός ότι μία ανταγωνίστρια επιχείρηση διαθέτει ορισμένα από τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία απαιτούνται για την παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας είναι άνευ σημασίας εάν χρειάζονται σημαντικές πρόσθετες επενδύσεις για την εμπορία και επικερδή παροχή των υπό εξέταση υπηρεσιών. Οι ΕΡΑ πρέπει να αξιολογήσουν επίσης αν ένας δεδομένος προμηθευτής θα χρησιμοποιούσε ή θα άλλαζε το παραγωγικό του δυναμικό για την παραγωγή του σχετικού προϊόντος ή θα πρόσφερε τη σχετική υπηρεσία (για παράδειγμα, αν η παραγωγική τους ικανότητα δεσμεύεται από μακροπρόθεσμες συμφωνίες προμήθειας κ.λπ.). Η υποθετική υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς δεν επαρκεί σε ό,τι αφορά τον ορισμό της αγοράς».

Στην περίπτωση της εξέτασης της δυνατότητας υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς, το βασικό ερώτημα είναι το ενδεχόμενο μεταστροφής στην παραγωγή κάποιων παρόχων προκειμένου να παρέχουν χονδρικές υπηρεσίες αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο, ως συνέπεια μιας αύξησης της τιμής της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο της τάξεως του 5 έως 10%.

Η μεταστροφή εξετάζεται εάν είναι εφικτή χωρίς σημαντικό επιπρόσθετο κόστος και σε μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα. Στην περίπτωση που το συνολικό κόστος της μεταστροφής της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο και μπορεί να γίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα, οι εναλλακτικές υπηρεσίες δύνανται να συμπεριληφθούν στη σχετική αγορά.

Οι δύο κύριοι περιορισμοί στον καθορισμό των τιμών αφορούν

- στην δυνατότητα των καταναλωτών να υποκαταστήσουν τα σχετικά προϊόντα με άλλα (υποκατάσταση της ζήτησης) και
- στην δυνατότητα των προμηθευτών να μεταστρέψουν, ή να αυξήσουν την παραγωγή για την παροχή των σχετικών προϊόντων (υποκατάσταση της προσφοράς) ανταποκρινόμενοι σε μια σχετική αύξηση τιμών.

Η εξέταση του «υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου» (Hypothetical Monopolist Test) είναι ένα χρήσιμο εργαλείο που χρησιμοποιείται συχνά για να προσδιορίσει τα στενά υποκατάστατα από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Ένα προϊόν θεωρείται ότι αποτελεί μια

ξεχωριστή αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος θα μπορούσε να επιβάλει μία μικρή αλλά σημαντική, μη μεταβατική αύξηση στην τιμή του προϊόντος – έως και 10% - (Small but Significant, non Transitory Increase in Price - SSNIP) πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο τιμών χωρίς απώλεια των πωλήσεων, σε τέτοιο βαθμό ώστε αυτή η άνοδος τιμών να καταστεί ασύμφορη. Εάν μια τέτοια άνοδος τιμών ήταν ασύμφορη, επειδή οι καταναλωτές θα μεταπηδούσαν σε άλλα προϊόντα, ή επειδή οι προμηθευτές άλλων προϊόντων θα άρχιζαν να ανταγωνίζονται με τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο, ο ορισμός της αγοράς θα έπρεπε να επεκταθεί για να περιλάβει τα υποκατάστατα προϊόντα.

Στην παρούσα ενότητα, καταρχήν, η αγορά ορίζεται από την πλευρά ζήτησης. Η ανάλυση της υποκατάστασης της πλευράς ζήτησης έχει πραγματοποιηθεί με την εξέταση εάν άλλα προϊόντα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως υποκατάστατα από τους καταναλωτές, σε περίπτωση που ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος επιβάλει μία μικρή αλλά σημαντική, μη μεταβατική αύξηση στην τιμή του προϊόντος (SSNIP) πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο τιμών.

Στην συνέχεια εξετάζονται οι δυνατότητες υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς προκείμενου να αξιολογηθεί εάν υπάρχουν επιπλέον περιορισμοί στην διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής του υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου που δεν έχουν περιληφθεί στο στάδιο της ανάλυσης της υποκατάστασης της ζήτησης. Βασική υπόθεση για τον ορισμό της υποκατάστασης της προσφοράς είναι ότι η είσοδος στην αγορά είναι χαμηλού κόστους και μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα (π.χ. μέχρι 12 μήνες).

Βασικό κριτήριο για να θεωρηθεί η υποκατάσταση της προσφοράς σχετική, είναι οι προμηθευτές / πάροχοι να είναι σε θέση να εισέλθουν στην αγορά γρήγορα και με χαμηλό κόστος λόγω της παρούσας θέσης τους στην παροχή άλλων υπηρεσιών. Επιπλέον, από την είσοδο ενός προμηθευτή στην παροχή της εν λόγω υπηρεσίας πρέπει επίσης να δημιουργείται και πρόσθετος περιορισμός του ανταγωνισμού. Δηλαδή, κατά την διάρκεια της ανάλυσης του ορισμού των πιθανών υποκατάστατων της προσφοράς, είναι βασικό, οι προμηθευτές/ πάροχοι αυτών των υπηρεσιών να μην έχουν ήδη περιληφθεί ως υπάρχοντες προμηθευτές των υπηρεσιών που έχουν οριστεί ως υποκατάστατα της ζήτησης. Υπάρχει η πιθανότητα να υπάρχουν προμηθευτές που παρέχουν λοιπές υπηρεσίες καθώς και υποκατάστατα της ζήτησης του προϊόντος του οποίου ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος αύξησε την τιμή του.

Τέτοιοι προμηθευτές δεν είναι σχετικοί με την υποκατάσταση της προσφοράς δεδομένου ότι τα προϊόντα που παρέχουν ορίστηκαν ήδη ως υποκατάστατα της ζήτησης. Επομένως, η είσοδός τους έχει ήδη ληφθεί υπόψη και έτσι η υποκατάσταση της προσφοράς από αυτούς δεν μπορεί να δημιουργεί πρόσθετο περιορισμό του ανταγωνισμού στον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Β. Κοινοί Περιορισμοί τιμολόγησης – Ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού

Ένας άλλος παράγοντας στον καθορισμό των ορίων της σχετική αγοράς αφορά στην εξέταση της ύπαρξης κοινών περιορισμών στην τιμολόγηση πελατών, υπηρεσιών ή γεωγραφικών περιοχών (δηλ. περιοχών εντός των οποίων ένας πάροχος προσφέρει εκουσίως τα προϊόντα του με όμοια τιμή).

Εάν παρατηρούνται κοινοί περιορισμοί τιμολόγησης, οι γεωγραφικές περιοχές στις οποίες ισχύουν οι τιμές αυτές θα μπορούσαν να περιληφθούν στην ίδια σχετική αγορά. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση που υπάρχουν γεωγραφικές περιοχές όπου οι όροι του ανταγωνισμού είναι ομοιογενείς, ο ορισμός της σχετικής γεωγραφικής αγοράς θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες εκείνες τις περιοχές στην ίδια αγορά. Στις Κατευθυντήριες γραμμές, στην παράγραφο 56 αναφέρεται ότι «σύμφωνα με την πάγια νομολογία, η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει μία περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην προσφορά και την ζήτηση των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, και όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς και που μπορεί να διακριθεί από γειτονικές περιοχές στις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές. Ο ορισμός της γεωγραφικής αγοράς δεν απαιτεί να είναι απολύτως ομοιογενείς οι συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ παραγωγών ή παρόχων υπηρεσιών. Αρκεί να είναι παρόμοιες ή επαρκώς ομοιογενείς, και συνεπώς, μόνο οι περιοχές όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ετερογενείς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν μια ενιαία αγορά».

Προσέγγιση greenfield (Modified Greenfield approach)

Για τον ορισμό των σχετικών λιανικών και χονδρικών αγορών, για την εξέταση ακολουθείται η προσέγγιση greenfield (Modified Greenfield approach)²². Δηλαδή,

²² Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με το επεξηγηματικό σημείωμα της Επιτροπής στην Νέα Σύσταση: “In general, the market to be analysed first is the one that is most upstream in the vertical supply chain. Taking into account the ex ante regulation imposed on that market (if any), an assessment should be made as to whether there is still SMP on a forward-looking basis on the related downstream market(s). This methodology has

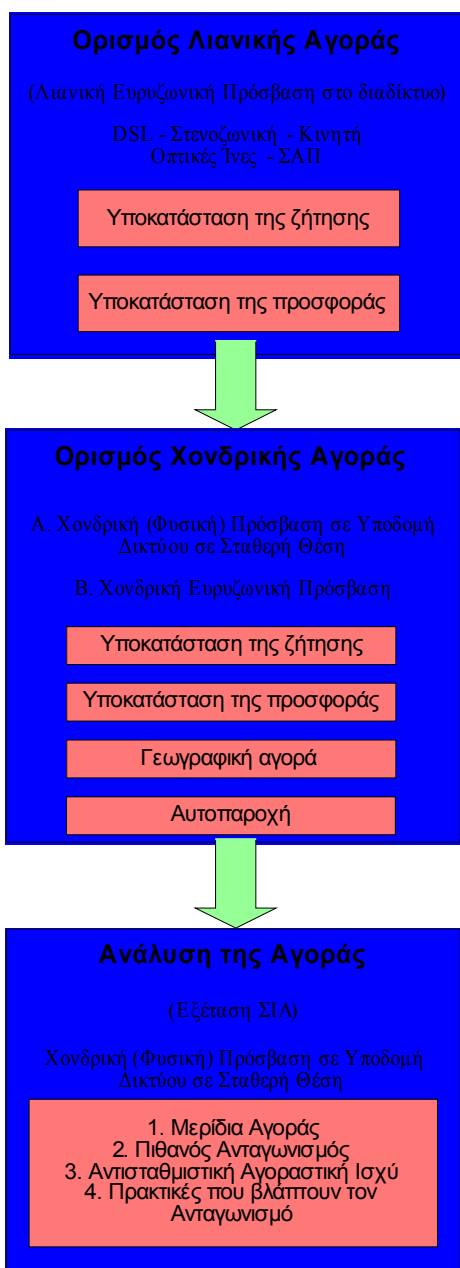
πραγματοποιείται η υπόθεση εργασίας ότι δεν υφίστανται ρυθμιστικές υποχρεώσεις για την υπό εξέταση αγορά.

2.4 Σχέση μεταξύ λιανικής και χονδρικής αγοράς

Αν και η παρούσα ανάλυση αφορά στην αναθεώρηση της χονδρικής αγοράς πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου, βασική παράμετρος στην ανάλυση αποτελεί ο ορισμός της σχετικής λιανικής αγοράς. Αυτό συμβαίνει διότι προϋπόθεση για την ύπαρξη χονδρικής υπηρεσίας αποτελεί η ζήτηση για την λιανική υπηρεσία.

Η διαδικασία που ακολουθείται από την ΕΕΤΤ στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα:

become known as the “modified Greenfield approach”. Thus the NRA should work its way along the vertical supply chain until it reaches the stage of the retail market(s). A downstream market should only be subject to direct regulation if competition on that market still exhibits SMP in the presence of wholesale regulation on the related upstream market(s)”

Σχήμα 5 Διάγραμμα Διαδικασίας Ανάλυσης Αγορών

2.5 Ορισμός σχετικής λιανικής αγοράς

Όπως αναφέρει η Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "...η αρχική Σύσταση όριζε ότι η αγορά αδεσμοποιήτης πρόσβασης σε τοπικούς βρόχους και υπο-βρόχους υπόκειται σε εκ των προτέρων ρύθμιση. Η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (ΑΠΤΒ) επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να παράσχουν λιανική πρόσβαση και φωνητικές υπηρεσίες σε σταθερή θέση, καθώς και χονδρικές υπηρεσίες

εκκίνησης και τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση. Πάντως, και σε ευρύτερο πλαίσιο, οι εναλλακτικοί πάροχοι επενδύουν προεχόντως στην Αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (ΑΠΤΒ) προκειμένου να παρέχουν υπηρεσίες δεδομένων (κυρίως υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο), παρέχοντας συμπληρωματικά και υπηρεσίες φωνής. Κατά συνέπεια, η Αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (ΑΠΤΒ) εξετάστηκε πρωταρχικά, βάσει της αρχικής Σύστασης, στο πλαίσιο παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών, γεγονός το οποίο εξακολουθεί να ισχύει υπό το φώς και της νέας Σύστασης".

Στην προηγούμενη αναθεώρηση αγοράς (δεύτερος γύρος), η ΕΕΤΤ όρισε ως σχετική κατάντη αγορά στην χονδρική πρόσβαση σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση την (ασύμμετρη) ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού που κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει μόνιμη σύνδεση στο διαδίκτυο, επιτρέπει την ταυτόχρονη χρήση υπηρεσιών φωνής και διαδικτύου και την μεταφορά δεδομένων με ταχύτητα μεγαλύτερη αυτής της σύνδεσης dial up. Σύμφωνα με το επεξηγηματικό –στη Σύσταση ορισμού αγορών- κείμενο της Επιτροπής, η αγορά περιλαμβάνει τόσο οικιακούς όσο και επιχειρησιακούς πελάτες

Η εξέλιξη των ταχυτήτων της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο έδωσε στους τελικούς χρήστες την δυνατότητα να κάνουν χρήση υπηρεσιών που απαιτούν μεγαλύτερες ταχύτητες όπως επικοινωνία με video-κλήσεις, ανέβασμα και κατέβασμα αρχείων περιεχομένου, video streaming, peer to peer, διαδραστικά παιχνίδια στο διαδίκτυο (interactive gaming) αλλά και παρακολούθηση τηλεόρασης σε πραγματικό χρόνο ή μέσω τηλεοπτική αρχειοθήκης (catch-up TV).

Οι υφιστάμενες ταχύτητες ευρυζωνικότητας μέσω της τρέχουσας τεχνολογίας μπορούν να εξυπηρετήσουν τις τρέχουσες ανάγκες των χρηστών. Τα προσεχή έτη αναμένεται να υπάρξουν αυξημένες ανάγκες χωρητικότητας (bandwidth) των οικιακών χρηστών, λόγω διαφόρων παραγόντων: πχ η ταυτόχρονη χρήση σε ένα σπίτι πολλαπλών υπολογιστών, παιχνιδοκονσόλων καθώς και η χρήση συσκευών όπως εγγραφής video – PVRs. Επίσης, μεγαλύτερος αριθμός συσκευών οικιακής χρήσης αναμένεται να έχει ενσωματωμένα WiFi και Ethernet chipsets. Τα δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς θα δώσουν τη δυνατότητα στον τελικό χρήστη να έχει σύνδεση με ταχύτητα τουλάχιστον 30 Mbps που διευκολύνουν την παροχή των προαναφερθέντων υπηρεσιών. Αντιστοίχως, η ζήτηση για υψηλότερες ταχύτητες αναμένεται να αυξηθεί και από τις επιχειρήσεις λόγω χρήσεως νέων μεθόδων τρόπων εργασίας (τηλε-εργασία) και επικοινωνίας μεταξύ των εργαζομένων σε

διάφορες τοποθεσίες με αύξηση των video conference καθώς και ανταλλαγής αρχείων (file hosting & sharing) μέσω της χρήσης υπηρεσιών εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Network - VPN).

Η επιλογή ενός καταναλωτή για τη χρήση ενός προϊόντος συνήθως εξαρτάται από τα λειτουργικά χαρακτηριστικά και την τιμή του προϊόντος. Αυτό δεν σημαίνει ότι προϊόντα με διαφορές στα λειτουργικά χαρακτηριστικά δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται από τον καταναλωτή για τον ίδιο σκοπό. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατό τα διαφορετικά αυτά προϊόντα να περιληφθούν στην ίδια λιανική αγορά.

Επιπλέον, η διαφορά στην τιμή μεταξύ διαφορετικών προϊόντων δεν σημαίνει ότι ανήκουν σε διαφορετική αγορά. Σημαντικός παράγοντας για την ένταξη ή μη στην ίδια σχετική αγορά είναι η αντίδραση των καταναλωτών σε περίπτωση σχετικής αύξησης της τιμής και η πιθανότητα να τα θεωρήσουν ως υποκατάστατα. Επίσης, στην εξέταση της υποκατάστασης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το πιθανό κόστος (ή άλλα εμπόδια) μεταστροφής σε άλλο προϊόν, το οποίο εάν είναι σημαντικό είναι πιθανό να περιορίζει τη δυνατότητα ορισμού του εναλλακτικού προϊόντος ως υποκατάστατου.

Παρόλο που υπάρχουν διάφορες μορφές ευρυζωνικής σύνδεσης που αφορούν διαφορετικές τεχνολογίες (σταθερά δίκτυα μέσω χαλκού και οπτικών ινών, κινητά, δορυφορικά, κλπ) και διαφορετικά χαρακτηριστικά (ασύμμετρη, συμμετρική πρόσβαση, κλπ), η συντριπτική πλειοψηφία των συνδέσεων πρόσβασης στο διαδίκτυο πραγματοποιείται μέσω ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Επομένως, η ανάλυση της ΕΕΤΤ για τον ορισμό της σχετικής λιανικής αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο θα πρέπει να έχει ως αφετηρία τις διαφορετικές επιλογές του καταναλωτή για την χρήση αυτής της υπηρεσίας. Δεδομένου ότι οι συνδέσεις πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης είναι ο βασικός τρόπος σύνδεσης, η υπηρεσία στην οποία θα βασιστεί ο ορισμός της λιανικής αγοράς είναι αυτή της ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού. Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της υπηρεσίας αφορούν στα παρακάτω:

Ασύμμετρία

Η φύση της υπηρεσίας αυτής σημαίνει ότι η μέγιστη χωρητικότητα λήψης δεδομένων (downstream capacity) είναι μεγαλύτερη από αυτή της αποστολής δεδομένων (upstream capacity).

Ευρυζωνικότητα

Η ασύμμετρη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο έχει τρία ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα / λειτουργίες που δεν είναι διαθέσιμες στην στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο. Επομένως, δύναται να χαρακτηριστεί υπηρεσία που διαφοροποιείται ποιοτικά από αυτήν της στενοζωνικής πρόσβασης:

- η σύνδεση είναι μόνιμη και επομένως δεν απαιτείται dial up. Το χαρακτηριστικό αυτό επιτρέπει στον χρήστη να κάνει χρήση των υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο όπως η λήψη / αποστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- είναι δυνατή η ταυτόχρονη χρήση των υπηρεσιών φωνής και υπηρεσιών δεδομένων
- έχει μεγαλύτερη ταχύτητα λήψης δεδομένων (μέχρι 100 Mbps) από αυτή της υπηρεσίας dial up (μέχρι 128 Kbps)

Τα παραπάνω τρία χαρακτηριστικά θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα διαθέσιμα ώστε η υπηρεσία πρόσβασης να οριστεί ως ευρυζωνική.

Η ΕΕΤΤ θα εξετάσει την υποκατάσταση της λιανικής υπηρεσίας ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού σε σχέση με τα παρακάτω:

- στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο (dial up)
- ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω κινητής σύνδεσης
- ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών
- ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ

Η δυνατότητα πρόσβασης μέσω καλωδιακής υποδομής (ομοαξονικό καλώδιο) δεν υφίσταται επί του παρόντος στην Ελλάδα. Επιπλέον, δεν προβλέπεται στο εγγύς ή μακρινό μέλλον, η ανάπτυξη καλωδιακής υποδομής στην Ελληνική επικράτεια.

Η σχετική αγορά χονδρικής πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου θα οριστεί βάσει των συμπερασμάτων της παραπάνω ανάλυσης.

Η ανάλυση της αγοράς είναι προσανατολισμένη στο μέλλον (forward looking) σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²³. Επομένως, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί και να ληφθεί υπόψη κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών ότι υπήρξε σημαντική εξέλιξη στις διαθέσιμες υπηρεσίες σε επίπεδο των τελικών χρηστών κατά τη διάρκεια των πρόσφατων ετών και η οποία προβλέπεται για να συνεχιστεί κατά τη διάρκεια της ερχόμενης περιόδου.

2.5.1 Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης και στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (dial up)

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, σχετικά με τη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ ευρυζωνικής και στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, εξακολουθούν να ισχύουν τα συμπεράσματα του του δεύτερου γύρου ανάλυσης.

Συγκεκριμένα, η στενοζωνική πρόσβαση δεν πληροί τα τρία κύρια χαρακτηριστικά της ευρυζωνικής πρόσβασης ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ως λειτουργικό υποκατάστατο. Κατά συνέπεια μία στενοζωνική σύνδεση δεν μπορεί να υποστηρίξει την αυξημένη ανάγκη των χρηστών για ταχύτητα και ακρίβεια, η οποία επιβάλλεται από τις διαθέσιμες υπηρεσίες (επικοινωνία με video-κλήσεις, ανέβασμα και κατέβασμα αρχείων περιεχομένου, video streaming, διαδραστικά παιχνίδια στο διαδίκτυο (interactive gaming), παρακολούθηση τηλεόρασης σε πραγματικό χρόνο ή μέσω τηλεοπτική αρχειοθήκης (catch-up TV)). Σημειώνεται δε ότι οι ανάγκες των χρηστών κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω λόγω της εξέλιξης των υπηρεσιών προς τους τελικούς χρήστες (βελτίωση της ποιότητας εικόνας - HD TV, tele-working, κλπ.).

Τα παραπάνω στοιχειοθετούνται και αριθμητικώς από τον σημαντικότερο περιορισμό των συνδρομητών dial up από 725.437 στο τέλος του 2005 σε μόλις 50.000 στο τέλος του α' εξαμήνου του 2010 (Πίνακας 1). Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον πίνακα, η ισχυρά πτωτική τάση του αριθμού συνδρομητών dial-up, η οποία είχε διαπιστωθεί στο δεύτερο κύκλο ανάλυσης, ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο κατά την τελευταία διετία.

	2005	2006	2007	2008	2009 ²⁴	2010Α
--	------	------	------	------	--------------------	-------

²³ Παράγραφος 20

Αριθμός συνδρομητών dial-up	725.437	463.603	239.836	160.514	70.000	50.000
-----------------------------------	---------	---------	---------	---------	--------	--------

Πίνακας 1. Εξέλιξη αριθμού συνδρομητών

Σε σχέση με τη τιμολογιακή πολιτική, η μείωση των τιμών στις ευρυζωνικές συνδέσεις, που παρατηρείται παρά την αύξηση στην ταχύτητα που απολαμβάνουν οι τελικοί χρήστες, δεν αλλάζει το συμπέρασμα του δεύτερου γύρου ανάλυσης, δηλαδή ότι υπάρχουν σαφείς διαφοροποιήσεις στο επίπεδο τιμολόγησης.

Γίνεται άμεσα αντιληπτό ότι όσον αφορά στη ζήτηση σε επίπεδο λιανικής, οι δύο υπηρεσίες δεν αποτελούν υποκατάστατα, ώστε να μπορούν να συμπεριληφθούν στην ίδια σχετική αγορά. Παράλληλα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι εξακολουθεί να μην υφίσταται δυνατότητα υποκατάστασης ούτε σε επίπεδο προσφοράς, δεδομένου ότι μία πιθανή είσοδος παρόχου στενοζωνικής πρόσβασης στην αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης θα απαιτούσε -κατ' ελάχιστον- υψηλές επενδύσεις στη μορφή μη ανακτήσιμου κόστους.

Συμπερασματικά, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ασύμμετρη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω χαλκού αποτελεί διακριτή σχετική αγορά από την στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο τόσο από πλευράς ζήτησης όσο και από πλευράς προσφοράς στο λιανικό επίπεδο και θα παραμείνει ως έχει κατά τον χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης.

2.5.2 Υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών

Η ανάπτυξη των δικτύων τρίτης γενιάς (3G) και η διαθεσιμότητα σχετικών συσκευών κατέστησαν εφικτή την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο καθώς και την πρόσβαση σε άλλες υπηρεσίες πολυμέσων μέσα από τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών. Με το δίκτυο τρίτης γενιάς επιτυγχάνονται ταχύτητες ως και 384 Kbps, ενώ ο ρυθμός δεδομένων αυξάνει έως και

²⁴ Ο αριθμός συνδρομητών dial-up για τα έτη 2009 και 2010^Α είναι κατ' εκτίμηση της ΕΕΤΤ, με βάση τα στοιχεία που υπέβαλαν οι πάροχοι

αρκετά Mbps με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών (HSDPA, HSUPA). Ήδη με τις νέες συσκευές τύπου PDA οι τελικοί χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση υψηλής ταχύτητας στο διαδίκτυο, ενώ με την εγκατάσταση ειδικής κάρτας στο laptop αποκτούν πρόσβαση σε ευρεία γκάμα ευρυζωνικών εφαρμογών. Τα δίκτυα τρίτης γενιάς αναβαθμίζονται σταδιακά προσφέροντας προηγμένες υπηρεσίες διαδικτύου και πολυμέσων ανάλογα με τη ζήτηση που παρουσιάζεται ανά περιοχή (π.χ. αστικές περιοχές, βασικές οδικές αρτηρίες).

Υποκατάσταση Ζήτησης

Κατά τις δύο προηγούμενες αναλύσεις της αγοράς, η ΕΕΤΤ θεώρησε ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών ανήκε σε χωριστή αγορά από την σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση.

Η παροχή υπηρεσιών μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών παρουσιάζει εξέλιξη από την προηγούμενη ανάλυση της αγοράς. Οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας προσφέρουν υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητής μέσω υπολογιστή ή κινητού τηλεφώνου σε συνδυασμό με τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας. Οι ταχύτητες των δικτύων εξαρτώνται από τον τρόπο κάλυψης της περιοχής που βρίσκεται ο τελικός χρήστης. Οι μέγιστες θεωρητικές ταχύτητες για δίκτυο δεύτερης γενιάς φθάνουν έως 56kbps, για δίκτυο τρίτης γενιάς έως 384kbps και για δίκτυο τρίτης γενιάς με τεχνολογία HSPA+ ταχύτητες λήψης έως 42,2 Mbps και αποστολής έως 5,8 Mbps. Οι μέγιστες θεωρητικές ταχύτητες ισχύουν εφόσον υποστηρίζονται τόσο από το δίκτυο όσο και από το τερματικό του χρήστη. Οι ταχύτητες ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή που γίνεται χρήση. Η πλειονότητα των πακέτων κινητής πρόσβασης στο διαδίκτυο περιλαμβάνει χρεώσεις ανάλογα με τον όγκο χρήσης. Σε αυτά τα πακέτα ο χρήστης, έναντι ενός μηνιαίου παγίου, έχει στη διάθεση του ένα συγκεκριμένο αριθμό Mbytes ενώ, μετά την κατανάλωση του ορίου που περιλαμβάνεται στο πάγιο του πακέτου, πραγματοποιείται χρέωση αναλόγως του επιπλέον καταναλισκόμενου όγκου δεδομένων. Οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, αναγνωρίζοντας τις διαφορετικές ανάγκες των χρηστών, προσφέρουν διαφορετικά προγράμματα για υπηρεσίες μέσω κινητού τηλεφώνου και υπηρεσίες μέσω υπολογιστή. Επιπλέον, παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες να προμηθεύονται mobile internet μόνο όταν το χρειάζονται με χρήση προπληρωμένης κάρτας. Επιπροσθέτως, πολλά από τα νέα προγράμματα ομιλίας των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας που περιλαμβάνουν, έναντι ενός παγίου, ενσωματωμένο χρόνο ομιλίας, περιλαμβάνουν και ενσωματωμένο όγκο MB που

μπορεί ο συνδρομητής να χρησιμοποιήσει για να έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο από το κινητό του.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης θα πρέπει να εστιάσει στην εξέταση της υποκαταστασιμότητας των υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης με τις υπηρεσίες κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή καθώς τα κινητά τηλέφωνα δε δίνουν την δυνατότητα πρόσβασης σε ευρεία γκάμα ευρυζωνικών εφαρμογών, αντίστοιχη των υπηρεσιών στις οποίες έχουν πρόσβαση οι χρήστες σταθερού δικτύου ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Λειτουργική υποκατάσταση

Η κύρια λειτουργική διαφορά μεταξύ των υπηρεσιών κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης αφορά στην κινητικότητα που ενυπάρχει σε όλες τις υπηρεσίες κινητής. Ενώ οι τεχνολογικές εξελίξεις επιτρέπουν ήδη την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών είτε ως σταθερές είτε ως κινητές υπηρεσίες (με δεδομένη την αύξηση της ταχύτητας πρόσβασης στο διαδίκτυο στην περίπτωση των κινητών δικτύων, η οποία είναι πλέον παραπλήσια της ταχύτητας των σταθερών δικτύων), οι σταθερές υπηρεσίες δεν μπορούν να προσφέρουν κινητικότητα. Επομένως, ενδέχεται να υπάρχει υποκατάσταση μόνο προς την μία κατεύθυνση, δηλαδή με την υποκατάσταση σταθερών κλήσεων από κινητές υπηρεσίες.

Η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικό υποκατάστατο από την πλευρά της ζήτησης με την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο από σταθερά δίκτυα, αλλά ως συμπληρωματική υπηρεσία της σταθερής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών αξιοποιείται βασικά εκτός κατοικίας ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι χρήστες κινητής πρόσβασης διαθέτουν και σταθερή πρόσβαση στο διαδίκτυο εντός της κατοικίας για την χρήση εφαρμογών που απαιτούν υψηλές ταχύτητες και χωρητικότητες (εφαρμογές για ανέβασμα και κατέβασμα αρχείων περιεχομένου, video streaming, διαδραστικά παιχνίδια στο διαδίκτυο (interactive gaming) αλλά και παρακολούθηση τηλεόρασης σε πραγματικό χρόνο ή μέσω τηλεοπτική αρχειοθήκης (catch-up TV)). Αυτό συμβαίνει διότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητής εντός της οικίας ενδεχομένως να μην είναι πάντοτε ποιότητας αντίστοιχης του σταθερού δικτύου λόγω της υποβάθμισης του σήματος κινητής διαμέσου των τοίχων. Σημειώνεται επίσης ότι η τελική ταχύτητα πρόσβασης εξαρτάται και

από τον αριθμό των χρηστών που εξυπηρετούνται ταυτόχρονα από τις ίδιες υποδομές δικτύου (δηλαδή κεραία κινητής). Λόγω των ενδεχόμενων περιορισμών στην ταχύτητα, τη χωρητικότητα αλλά και τη διαφορά του κόστους (ογκοχρέωση) που έχει η πρόσβαση μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών, οι χρήστες χρησιμοποιούν την πρόσβαση μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών συνήθως στις διακοπές ή στην εξοχική κατοικία.

Σύμφωνα με την Έρευνα Καταναλωτών Ιουν-Ιουλ 2009 που διενεργήθηκε για λογαριασμό της ΕΕΤΤ²⁵, το 74,1% των ερωτηθέντων που δήλωσαν ότι έχουν ευρυζωνική σύνδεση στο νοικοκυριό, θεωρούν τις «χαμηλές χρεώσεις» σημαντικό παράγοντα που λαμβάνουν υπόψη τους προκειμένου να επιλέξουν/αλλάξουν εταιρεία ευρυζωνικής σύνδεσης. Ο δεύτερος πιο σημαντικός παράγοντας για τους ερωτηθέντες, μετά τις «χαμηλές χρεώσεις», είναι η «ταχύτητα πρόσβασης» (για το 67,2% των ερωτηθέντων) και ο τρίτος είναι η «ποιότητα των ευρυζωνικών υπηρεσιών» (για το 47,5% των ερωτηθέντων). Η «δυνατότητα μετακίνησης» που προσφέρει η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών θεωρήθηκε σημαντικός παράγοντας μόνο από το 2% των ερωτηθέντων.

Εδώ θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι τα προσεχή έτη αναμένεται να υπάρξουν αυξημένες ανάγκες χωρητικότητας (bandwidth) λόγω διαφόρων παραγόντων όπως η ταυτόχρονη χρήση σε ένα σπίτι πολλαπλών υπολογιστών, παιχνιδοκονσόλων, τηλεοράσεων IP καθώς και λοιπές συσκευές όπως εγγραφής video – PVRs. Επίσης, μεγαλύτερος αριθμός συσκευών οικιακής χρήσης αναμένεται να έχει ενσωματωμένα WiFi και Ethernet chipset. Επομένως, για να υπάρξει υποκατάσταση μεταξύ σταθερής πρόσβασης στο διαδίκτυο και μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών θα πρέπει να αυξηθούν σημαντικά οι ταχύτητες και οι χωρητικότητες των κινητών προσβάσεων αλλά κυριότερα να διαφοροποιηθεί το κόστος (ογκοχρέωση).

Εξέλιξη του αριθμού συνδέσεων

Η ΕΕΤΤ εξέτασε την εξέλιξη του όγκου των συνδέσεων κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή και των συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, προκειμένου να ελέγξει αν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι μεταβολές του όγκου των σταθερών συνδέσεων σχετίζονται με τις μεταβολές του όγκου των κινητών συνδέσεων και αντίστροφα.

²⁵ Σημειώνεται ότι η έρευνα αφορούσε την παροχή ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην ελληνική επικράτεια, και διενεργήθηκε από την εταιρεία Metron Analysis, με την μορφή προσωπικών συνεντεύξεων στα νοικοκυριά των ερωτώμενων (ένας ερωτώμενος ανά νοικοκυριό, τον Ιούνιο- Ιούλιο 2009, σε πανελλαδικό δείγμα 2008 ατόμων, ηλικίας 18 ετών και άνω)

Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει την εξέλιξη του αριθμού των συνδέσεων κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή, ενώ στον Πίνακα 3 εμφανίζεται ο αριθμός των συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης.

	30/6/2009	31/12/2009	31/12/2010
Συνδέσεις κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης	180.372	225.325	289.316
Μεταβολή σε απόλυτους αριθμούς από προηγούμενη περίοδο		44.953	63.991

Πίνακας 2. Αριθμός συνδέσεων κινητής ευρυζωνικής πρόσβαση μέσω υπολογιστή

	30/6/2009	31/12/2009	31/12/2010
Συνδέσεις σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης	1.867.060	2.104.440	2.525.203
Μεταβολή σε απόλυτους αριθμούς από προηγούμενη περίοδο		237.380	420.763

Πίνακας 3. Αριθμός συνδέσεων σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης

Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι αυτή η αλλαγή στον όγκο συνδέσεων αντανακλά κάποιο βαθμό υποκατάστασης και εξακολουθεί να θεωρεί την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών συμπληρωματική υπηρεσία της ευρυζωνικής πρόσβαση στο διαδίκτυο από σταθερά δίκτυα .

Τιμολόγηση

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω η πλειονότητα των πακέτων κινητής πρόσβασης στο διαδίκτυο περιλαμβάνουν χρεώσεις ανάλογα με τον όγκο χρήσης. Παράλληλα, οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας έχουν εισάγει με επιτυχία προγράμματα προπληρωμένης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω υπολογιστή που δίνουν την δυνατότητα στο χρήστη να λαμβάνει τέτοιου είδους υπηρεσίες για περιορισμένο χρονικό διάστημα (π.χ. 15 μέρες). Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται τα βασικά προγράμματα κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή που διατίθενται από τις εταιρίες κινητής τηλεφωνίας.

	Ονομασία Προγράμματος	Πάγιο	Ενοματωμένη χρήση	Χρέωση μετά την κατανάλωση των δωρεάν MB/ωρών
COSMOTE	Internet On The Go 100MB	5 €	100 MB	0,1034 €/MB
	Internet On The Go 300MB	15 €	300 MB	0,1034 €/MB
	Internet On The Go 1GB	20 €	1 GB	0,0307 €/MB

	Internet On The Go 5GB	30 €	5 GB	0,0307 €/MB
	Internet On The Go 10GB	40 €	10 GB	0,0307 €/MB
	Internet On The Go Unlimited	50 €	30 GB	
VODAFONE	300 MB	15 €	300 MB	0,02 €/MB
	1 GB	20 €	1 GB	0,02 €/MB
	5 GB	30 €	5 GB	0,02 €/MB
	10 GB	40 €	10 GB	0,02 €/MB
	Time 30	20 €	30 ώρες	2,07 €/ώρα
	Time 100	30 €	100 ώρες	2,07 €/ώρα
WIND	Basic	3,62 €	1 MB	1MB – 20MB: 0,724€ 20MB-250MB:0,52€, <250MB:0,103€
	300MB	15,5 €	300 MB	0,1034 €/MB
	1GB	20 €	1 GB	0,02 €/MB
	5GB	30,49 €	5 GB	0,0214 €/MB
	10GB	40,31 €	10 GB	0,0214 €/MB
	Non-Stop	50,65 €	30 GB	0,0001€/KB
	Clock 30	20,68 €	30 ώρες	2,0664 €/ώρα
	Clock 100	31,01 €	100 ώρες	2,0664 €/ώρα
	Clock 200	40,31 €	200 ώρες	2,0664 €/ώρα

Πίνακας 4. Προγράμματα για κινητή ευρυζωνική πρόσβαση μέσω υπολογιστή με μηνιαίο πάγιο

	Χρόνος πρόσβασης στο Internet	Χρέωση (€)	Μέγιστος Όγκος Χρήσης (GB)
COSMOTE	1 ημέρα	5	1GB
	10 ημέρες	15	3GB
	30 ημέρες	40	5GB
VODAFONE	30 λεπτά	2	500 MB
	1 ημέρα	5	1GB
	15 ημέρες	20	1GB
WIND	1 ημέρα	5	1GB
	7 ημέρες	10	2GB
	30 ημέρες	30	3GB

Πίνακας 5. Προγράμματα για κινητή ευρυζωνική πρόσβαση μέσω υπολογιστή με χρήση προπληρωμένης κάρτας

Τα υφιστάμενα πακέτα λιανικής σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρει ο ΟΤΕ προς οικιακούς χρήστες έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Υπηρεσία	Ταχύτητα Πρόσβασης	Μηνιαίο Πάγιο (€) με ΦΠΑ 23%
conn-x	έως 2 Mbps	17,06

conn-x	έως 24 Mbps	23,26
--------	-------------	-------

Πίνακας 6. Υφιστάμενα πακέτα λιανικής σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης ΟΤΕ

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται τα πακέτα λιανικής σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρουν κάποιοι από τους ανταγωνιστές του ΟΤΕ

Πάροχος	Υπηρεσία	Ταχύτητα Πρόσβασης	Μηνιαίο Πάγιο (€) με ΦΠΑ 23%
HOL	adsl internet 6 Mbps	έως 6 Mbps	17,00
HOL	adsl internet 24 Mbps	έως 24 Mbps	20,10
WIND	adsl internet	έως 24 Mbps	20,16
CYTA	1play 4Mbps	έως 4 Mbps	14
CYTA	1play 24Mbps	έως 24 Mbps	18

Πίνακας 7. Πακέτα λιανικής σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης Εναλλακτικών

Από τα στοιχεία των ως άνω πινάκων προκύπτει ότι η τιμολόγηση των προγραμμάτων για κινητή ευρυζωνική πρόσβαση μέσω υπολογιστή με ενσωματωμένη χρήση άνω του 1GB ή άνω των 30 ωρών, τα οποία είναι και τα προγράμματα με τον μεγαλύτερο αριθμό συνδρομητών κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω υπολογιστή, δεν φαίνεται να ασκεί ανταγωνιστική πίεση στις υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Συνεπώς, στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης δεν διαπιστώνεται δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ σταθερής πρόσβασης στο διαδίκτυο και πρόσβασης μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών, ιδίως δεδομένων των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών χωρητικότητας των χρηστών σε συνδυασμό με το επίπεδο και τον τρόπο χρέωσης (ογκοχρέωση) των υπηρεσιών κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Στην παρούσα ανάλυση, η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζεται αναφορικά με τη δυνατότητα των παρόχων κινητών επικοινωνιών να δραστηριοποιηθούν στην αγορά της σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης. Συγκεκριμένα, προκειμένου να

δραστηριοποιηθούν στην αγορά της σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, οι προμηθευτές της πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών θα πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση σε δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας, δηλαδή να προμηθευτούν τις σχετικές υπηρεσίες χονδρικής (π.χ.ΑΠΤΒ) ή να κατασκευάσουν ένα νέο δίκτυο πρόσβασης. Τόσο η χρήση υπηρεσιών ΑΠΤΒ όσο η δημιουργία ενός δικτύου πρόσβασης συνεπάγονται υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη. Επομένως, είναι απίθανο ότι θα προκαλούσαν περιορισμό σε έναν υποθετικό προμηθευτή σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Σε forward looking θεώρηση, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι έχει εκκινήσει διαδικασία προκειμένου τα δικαιώματα χρήσης ραδιοσυχνοτήτων στις ζώνες των 900MHz που λήγουν το 2012 να χορηγηθούν με την διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού εφαρμόζοντας παράλληλα απελευθέρωση των υφιστάμενων τεχνολογικών περιορισμών της ζώνης των 900 MHz και των 1800 MHz. Οι διαδικασίες αυτές είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σχετικά με την εναρμόνιση των ζωνών συχνοτήτων των 900 MHz και των 1800 MHz για συστήματα GSM και UMTS καθώς και άλλων επίγειων συστημάτων ικανών να παρέχουν πανευρωπαϊκές υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που μπορούν να συνυπάρχουν με τα συστήματα GSM. Η χρησιμοποίηση της ζώνης των 900 MHz για δίκτυα τρίτης γενιάς μπορεί να επιφέρει μειώσεις μέχρι και 30% του συνολικού κόστους, συγκρινόμενο με τη λειτουργία δικτύων τρίτης γενιάς στη ζώνη των 2100MHz. Παρά τα δυνητικά οφέλη της άρσης των περιορισμών της ζώνης συχνοτήτων των 900 MHz, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών θα έχουν τη δυνατότητα να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να παρέχουν ανταγωνιστικές υπηρεσίες ως προς την σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση.

Τέλος, αναφορικά με τη χρήση τεχνολογίας LTE, η οποία αναμένεται να αυξήσει σημαντικά την ταχύτητα πρόσβασης, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, θα υπάρξουν σχετικές επενδύσεις από τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών. Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα μόνο η εταιρεία COSMOTE έχει προβεί σε πιλοτική παρουσίαση της τεχνολογίας LTE ενώ στο εξωτερικό είναι λίγες οι εταιρείες που προβαίνουν σε σχετικές επενδύσεις, οι οποίες συνήθως περιορίζονται σε περιοχές υψηλού οικονομικού ενδιαφέροντος

Συμπέρασμα

Με βάση τα ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης η αγορά σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης δεν περιλαμβάνει την πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών.

2.5.3 Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών

Υποκατάσταση Ζήτησης

Στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου της ανάλυσης της αγοράς πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου, η ΕΕΤΤ θεώρησε ότι οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου (DSL) και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών δεν ανήκαν στην ίδια σχετική λιανική αγορά. Η ΕΕΤΤ κατέληξε στο ως άνω συμπέρασμα λαμβάνοντας κυρίως υπόψη:

- την επίπτωση των προγραμμάτων κρατικής ενίσχυσης για την εγκατάσταση δικτύων οπτικών ινών (Πρόγραμμα «4.2 της ΚτΠ» και «Στρατηγική για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τις νέες τεχνολογίες 2008 – 2013, Ανάπτυξη υποδομών, Δίκτυα πρόσβασης επόμενης γενιάς», στην προσφορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών, εντός του χρονικού πλαισίου της προηγούμενης ανάλυσης αγοράς,
- το γεγονός ότι το πιλοτικό πρόγραμμα VSDL του ΟΤΕ, βρισκόταν τότε σε εξαιρετικά πρώιμο στάδιο, με αποτέλεσμα να μην έχει αντίκτυπο στις σχετικές αγορές στο χρονικό ορίζοντα της προηγούμενης ανάλυσης.
- το γεγονός ότι οι λίγες υπάρχουσες γραμμές οπτικών ινών στην Ελλάδα προσφέρονταν κατά το χρονικό ορίζοντα της προηγούμενης ανάλυσης από εναλλακτικούς φορείς και είχαν εγκατασταθεί ως μέρος εταιρικών δικτύων που παρέχονται σε χρήστες «υψηλής χωρητικότητας», με κόστος πολύ υψηλότερο από το κόστος της παραδοσιακής ευρυζωνικής πρόσβασης

Εντούτοις, η ΕΕΤΤ δεσμεύθηκε να παρακολουθεί τις μελλοντικές εξελίξεις στον τομέα των δικτύων πρόσβασης οπτικών ινών στην Ελλάδα και να διεξάγει νέα επανεξέταση της αγοράς αμέσως μόλις προκύψουν σημαντικές νέες εξελίξεις στην αγορά. Πράγματι, όπως ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω, ο ΟΤΕ ανακοίνωσε ότι προχωρά στην ανάπτυξη δύο αρχιτεκτονικών Δικτύων Πρόσβασης Νέας Γενιάς:

- FTTC (Fiber to the Cabinet – Οπτικές ίνες έως το ΚV) για τους οικιακούς χρήστες
- FTTB (Fiber to the Building – Οπτικές ίνες ως το κτήριο) για τους επιχειρησιακούς χρήστες

Οι δύο αυτές αρχιτεκτονικές έχουν την δυνατότητα παροχής υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης υψηλών ταχυτήτων με αναβάθμιση του υπάρχοντος δικτύου χαλκού.

Λειτουργική υποκατάσταση

Από την πλευρά των καταναλωτών σημαντικό ρόλο στην επιλογή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης παίζουν οι ανάγκες τους σε ταχύτητα οι οποίες εξαρτώνται από τις εφαρμογές που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν. Σε περίπτωση υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης που προσφέρονται στην ίδια ταχύτητα και δεδομένου ότι οι περισσότεροι καταναλωτές δεν είναι ενημερωμένοι για τεχνολογικά θέματα, δεν φαίνεται να παίζει ρόλο στην απόφαση τους εάν αυτές προσφέρονται μέσω δικτύου χαλκού (κυρίως ADSL, ADSL2, ADSL2+) ή μέσω δικτύου οπτικών ινών (κυρίως VDSL). Οι περισσότεροι τελικοί χρήστες δεν έχουν σημαντική γνώση αναφορικά με την αναβάθμιση της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για την παροχή της υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο. Για παράδειγμα, κατά την προηγούμενη αναβάθμιση των ταχυτήτων, η μετάβαση από την τεχνολογία ADSL σε ADSL2+ δεν έγινε αντιληπτή από την πλειονότητα των τελικών χρηστών, παρά μόνο έμμεσα ως αποτέλεσμα αύξησης της ταχύτητας πρόσβασης την οποία λαμβάνουν. Οι χρήστες αναμένεται να συμπεριφερθούν ανάλογα και στην περίπτωση της τεχνολογίας των δικτύων οπτικών ινών (FTTC/VDSL), ιδιαίτερα για τις υπηρεσίες παρομοίων ταχυτήτων. Η ως άνω ανάλυση συνάδει και με τα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την Αιτιολογική Έκθεση της Νέας Σύστασης²⁶.

Επομένως, οι υπηρεσίες μπορούν να θεωρηθούν ως λειτουργικά υποκατάστατες από την πλευρά της ζήτησης. Στο συμπέρασμα αυτό συνηγορεί και το γεγονός ότι ο ίδιος ο ΟΤΕ δεν

²⁶ Βλ. κεφάλαιο 4.2.2, σελίδα 30.

διαφοροποιεί σημαντικά την εμπορική επωνυμία (νέο conn-x) των νέων προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης που παρέχει μέσω δικτύου FTTC/FTTB και των προϊόντων ευρυζωνικής πρόσβασης που παρέχει μέσω χαλκού (conn-x). Αντιθέτως και για τις δύο κατηγορίες προϊόντων χρησιμοποιεί την ονομασία conn-x η οποία μέχρι σήμερα αντιπροσώπευε τη λιανική ευρυζωνική πρόσβαση μέσω χαλκού.

Οι πάροχοι που δραστηριοποιούνται ήδη στην αγορά προσφέρουν ένα εύρος συνδυασμών ταχυτήτων/ τιμών ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες της αγοράς να καλύπτουν τις περισσότερες διαθέσιμες ταχύτητες (μέσω της υφιστάμενης τεχνολογίας). Τα πακέτα λιανικής που προσφέρει ο ΟΤΕ προς οικιακούς χρήστες έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Υπηρεσία	Ταχύτητα Πρόσβασης	Μηνιαίο Πάγιο (€) (χωρίς ΦΠΑ)
conn-x	έως 2 Mbps	13,87
conn-x	έως 24 Mbps	18,9

Πίνακας 8. Πακέτα λιανικής που προσφέρει ο ΟΤΕ προς οικιακούς χρήστες

Κατά την πλειοψηφία τους, οι εναλλακτικοί τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι προσφέρουν υπηρεσίες πρόσβασης με διάφορες ταχύτητες έως και 24 Mbps.

Η ταχύτητα των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο θα αυξηθεί με την εισαγωγή στην αγορά των υπηρεσιών πρόσβασης με τεχνολογία FTTC από τον ΟΤΕ στις περιοχές που αναβαθμίζεται το δίκτυο ενώ οι υφιστάμενες υπηρεσίες θα συνεχίσουν να είναι διαθέσιμες. Πιο συγκεκριμένα, με σχετική επιστολή του ΟΤΕ προς την ΕΕΤΤ ενημέρωσε ότι σκοπεύει να παρέχει υπηρεσίες σε συγκεκριμένες πόλεις μέσω του δικτύου νέας γενιάς σε λιανικούς πελάτες υπό τα εξής σχήματα:

Υπηρεσία	Ταχύτητα Πρόσβασης	Μηνιαίο Πάγιο (€) (χωρίς ΦΠΑ)
Νέο conn-x (18μηνια παραμονή)	έως 30 Mbps/ 2,5 Mbps	24,31
Νέο conn-x (18μηνια παραμονή)	έως 50 Mbps/5 Mbps	28,37
Νέο conn-x (αορίστου)	έως 30 Mbps/2,5 Mbps	26,75
Νέο conn-x (αορίστου)	έως 50 Mbps/5 Mbps	31,63

Πίνακας 9. Προτεινόμενος τιμοκατάλογος υπηρεσιών VDSL από τον ΟΤΕ

Στην ίδια επιστολή αναφέρεται ότι θα διαμορφωθούν πακέτα conn-x@work (αορίστου χρόνου και 18μηνης παραμονής) τα οποία θα παρέχονται σε επιχειρησιακούς και εταιρικούς πελάτες. Η υποκατάσταση μεταξύ των ταχυτήτων εξαρτάται σημαντικά από την παράμετρο της τιμής του πακέτου. Όπως φαίνεται από τους παραπάνω πίνακες με τις υπηρεσίες του ΟΤΕ, οι υπηρεσίες με υψηλότερη ταχύτητα έχουν και υψηλότερη τιμή. Επομένως, συνέπεια μιας αύξησης του 5% έως 10% της τιμής της υπηρεσίας της χαμηλότερης ταχύτητας θα είναι η μείωση της διαφοράς μεταξύ της τιμής αυτής της υπηρεσίας με την τιμή της αμέσως επόμενης ταχύτητας. Οπότε εάν σημαντικός όγκος χρηστών μεταστραφεί από την μία υπηρεσία σε αυτή της επόμενης ταχύτητας, τότε η αύξηση της τιμής θα αποδειχθεί ασύμφορη για τον πάροχο και επομένως μπορεί να θεωρηθεί ότι οι υπηρεσίες των δύο αυτών ταχυτήτων ανήκουν στην ίδια αγορά. Επιπλέον, οι χρήστες είναι πιθανό να μεταστραφούν τόσο στην αγορά υπηρεσίας μεγαλύτερης ταχύτητας όσο και μικρότερης, γεγονός που επιπροσθέτως υποδεικνύει ότι οι καταναλωτές αντιμετωπίζουν τις διαφορετικές επιλογές ταχυτήτων/τιμών των υπηρεσιών ως υποκατάστατα στην περίπτωση της αύξησης της τιμής της υπηρεσίας που έχουν αγοράσει.

Ειδικότερα, εξετάζοντας τις διαφορές στην τιμολόγηση των υφιστάμενων υπηρεσιών και αυτών μέσω δικτύου οπτικών ινών, με βάση τις τιμές των νέων υπηρεσιών conn-x που ο ΟΤΕ ανακοίνωσε στην σχετική επιστολή του, η διαφορά στο μηνιαίο πάγιο του πακέτου χαμηλής ταχύτητας²⁷ (30Mbps) από το υψηλής ταχύτητας του πακέτου conn-x (24Mbps) είναι μόλις 5,4€. Το πιθανότερο είναι οι πρώτοι χρήστες που θα αγοράσουν τα νέα πακέτα να τα χρησιμοποιήσουν κατά τον ίδιο τρόπο όπως τα υφιστάμενα, δηλαδή για να κατεβάσουν γρηγορότερα περιεχόμενο, να κάνουν streaming, να βλέπουν τηλεόραση και να παίζουν παιχνίδια. Σε μία αύξηση του 5% έως 10% της τιμής της υπηρεσίας πρόσβασης ADSL2+ είναι πιθανό ένας κρίσιμος όγκος χρηστών να μεταστραφεί στις νέες υπηρεσίες οπότε η αύξηση της τιμής θα αποδειχθεί ασύμφορη για τον πάροχο και επομένως μπορεί να θεωρηθεί ότι οι υπηρεσίες των ταχυτήτων ανήκουν στην ίδια αγορά.

Έτσι συμπεραίνουμε, στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης αγορών ότι σε επίπεδο ζήτησης, οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών είναι υποκατάστατες.

²⁷ Η τιμή λιανικής που χρησιμοποιήθηκε για το προϊόν VDSL είναι σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην υπ'αρ. πρωτ. ΕΤΤΕ 6411/15-02-2011 επιστολή της εταιρείας «ΟΤΕ Α.Ε.» προς την Ε.Ε.Τ.Τ

Υποκατάσταση Προσφοράς

Η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζει εάν άλλοι πάροχοι, εκτός από αυτούς που προσφέρουν ήδη την υπηρεσία, θα μεταστρέφονταν (βραχυπρόθεσμα) στην προσφορά υποκατάστατων υπηρεσιών χωρίς να επιβαρυνθούν με σημαντικό πρόσθετο κόστος. Όταν το συνολικό κόστος μεταστροφής της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία μπορεί να ενταχθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντων. Το γεγονός ότι κάποιος πάροχος κατέχει τα απαραίτητα στοιχεία για την παροχή μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας δεν θεωρείται σχετικό εάν απαιτείται σημαντική πρόσθετη επένδυση για να εισέλθει επικερδώς στην αγορά παροχής της υπηρεσίας.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ εξέτασε το βαθμό στον οποίο οι πάροχοι υπηρεσιών λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών θα ανταποκρίνονταν σε μια αύξηση τιμών έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου της υπηρεσίας λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του δικτύου χαλκού.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι στις περιοχές όπου έχει αναπτυχθεί δίκτυο οπτικών ινών, μία αύξηση της τάξης του 5% έως 10% της τιμής της λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο θα είχε ως αποτέλεσμα την προσφορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών. Σημειώνεται ότι ενώ η μεταστροφή ενός παρόχου ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού σε υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών θεωρείται λογική, με την έννοια ότι ακολουθεί τις τεχνολογικές τάσεις, κάτι τέτοιο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι μπορεί να συμβεί άμεσα, δεδομένου ότι απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και σημαντικές επενδύσεις.

Σε κάθε περίπτωση, με δεδομένο ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού και μέσω οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια αγορά, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ένας πάροχος υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω οπτικών ινών θα ήταν σε θέση να ανταγωνιστεί έναν πάροχο ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω χαλκού χωρίς να αλλάξει καν την τεχνολογία των λιανικών του υπηρεσιών, σε περίπτωση που ο τελευταίος προέβαινε σε αύξηση έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί η οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια σχετική λιανική αγορά στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης αγορών.

2.5.4 Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ

Τα δίκτυα σταθερής ασύρματης πρόσβασης μέσω των οποίων προσφέρεται και για λιανική ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο και τα οποία εξετάζονται στην παρούσα είναι τεχνολογίας LMDS και WIMAX.

Λειτουργικότητα

Στην περίπτωση των τοπικών κυψελωτών δικτύων LMDS (Local to Multipoint Distribution Services) εφαρμόζεται τεχνική μετάδοσης ενός σημείου προς πολλαπλά σημεία (point to multipoint). Τα εν λόγω συστήματα λειτουργούν με τον περιορισμό οπτικής επαφής, ενώ η αξιοπιστία και η διαθεσιμότητά τους επηρεάζεται πολύ από τη βροχή.

Τα συστήματα LMDS λειτουργούν σε αδειοδοτημένη μπάντα συχνοτήτων (3.5 GHz, 26GHz) και οι ρυθμοί μετάδοσης που επιτυγχάνονται φτάνουν έως και 40Mbps (28MHz φάσμα). Η κάλυψη των δικτύων φτάνει σε ακτίνα τα 3,5km (26GHz). Τα δίκτυα LMDS βρίσκουν εφαρμογή τόσο για την παροχή λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, όσο και για άλλες εφαρμογές, όπως η διασύνδεση σταθμών βάσης στα δίκτυα κινητής.

Από την άλλη πλευρά, τα δίκτυα WIMAX (Worldwide Interoperability for Microwave Access) λειτουργούν σε αδειοδοτημένη μπάντα συχνοτήτων (2.5GHz και 3.5GHz) και επιτυγχάνουν ρυθμούς μετάδοσης που φτάνουν τα 20 Mbps. Τα δίκτυα WIMAX έχουν μεγαλύτερη ακτίνα κάλυψης (φτάνει τα 15km), επιτυγχάνουν καλύτερη αξιοποίηση φάσματος και λειτουργούν χωρίς να υπάρχει ο περιορισμός της οπτικής επαφής (Non Line of Sight). Παράλληλα στα εν λόγω δίκτυα υπάρχει η δυνατότητα περιορισμένης κινητότητας.

Από τα παραπάνω χαρακτηριστικά γίνονται φανερές οι λειτουργικές διαφορές σε σχέση με τη σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο, οι οποίες αφορούν στον αριθμό των χρηστών που μπορούν να εξυπηρετηθούν, τις απαιτήσεις σε εξοπλισμό και τις υπόλοιπες

ιδιαιτερότητες (όπως η υποβάθμιση της πρόσβασης λόγω βροχής στην περίπτωση του LMDS).

Σημειώνεται επίσης ότι η υπηρεσία LMDS απευθύνεται σχεδόν αποκλειστικά σε επιχειρήσεις με υψηλές απαιτήσεις (διακίνηση μεγάλου όγκου δεδομένων ή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, απαίτηση διασύνδεσης τοπικών δικτύων (LAN-to-LAN) ή τηλεφωνικών κέντρων (PBX), πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες). Η απαραίτητη εγκατάσταση εξοπλισμού γίνεται αποκλειστικά από το εξειδικευμένο προσωπικό του παρόχου της υπηρεσίας.

Εξέλιξη Αριθμού Συνδέσεων

Παρότι η πρώτη εκχώρηση των αδειών σταθερής ασύρματης πρόσβασης έγινε τον Ιανουάριο του 2001, η προσφορά υπηρεσιών πρόσβασης μέσω ΣΑΠ παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη σε σχέση με τον συνολικό αριθμό ευρυζωνικών συνδέσεων, ενώ η κάλυψη που έχει επιτευχθεί απέχει πολύ από την πλήρη κάλυψη της Ελληνικής Επικράτειας. Η εξέλιξη του αριθμού των πελατών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο που χρησιμοποιούν συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης, από τον προηγούμενο γύρο ανάλυσης της σχετικής αγοράς, παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Ημερομηνία	Γραμμές ΣΑΠ
MΑΡΤΙΟΣ 2008	1.221
ΙΟΥΝΙΟΣ 2008	1.304
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008	1.087
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008	1.001
MΑΡΤΙΟΣ 2009	1.051
ΙΟΥΝΙΟΣ 2009	1.071
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009	1.105
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009	1.059
MΑΡΤΙΟΣ 2010	978
ΙΟΥΝΙΟΣ 2010	1.009
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2010	861
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010	1.114

Πίνακας 10. Αριθμός πελατών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω ΣΑΠ

Τιμολόγηση

Το κόστος για την παροχή υπηρεσιών με δίκτυο ΣΑΠ προκύπτει κατά τη διάρκεια της μελέτης εφαρμογής για τις συγκεκριμένες απαιτήσεις του πελάτη. Είναι όμως γεγονός ότι το λιανικό κόστος²⁸ των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω συνδέσεων σταθερής ασύρματης πρόσβασης εμφανίζεται εξαιρετικά αυξημένο σε σχέση με το κόστος των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού. Συγκεκριμένα, το τέλος σύνδεσης ανά γραμμή 2Mbps είναι περίπου 10.000€, ενώ το αντίστοιχο μηνιαίο κόστος κυμαίνεται περίπου στα 300€. Στο εν λόγω κόστος προστίθεται το δικτυακό μηνιαίο κόστος που εκτιμάται περίπου στα 100€. Σημειώνεται ότι η τιμή κόστους επηρεάζεται από την διάρκεια σύμβασης της υπηρεσίας.

Αντίστοιχα το ενδεικτικό λιανικό κόστος των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου είναι της τάξης των 70€ για το τέλος σύνδεσης και περίπου 20 € μηνιαίο τέλος για πρόσβαση στο διαδίκτυο με ταχύτητα μέχρι 24/1 Mbps

Υποκατάσταση Προσφοράς

Η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζει εάν άλλοι πάροχοι, εκτός από αυτούς που προσφέρουν ήδη την υπηρεσία, θα μεταστρέφονταν (βραχυπρόθεσμα) στην προσφορά υποκατάστατων υπηρεσιών χωρίς να επιβαρυνθούν με σημαντικό πρόσθετο κόστος. Όταν το συνολικό κόστος μεταστροφής της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία μπορεί να ενταχθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντων. Το γεγονός ότι κάποιος πάροχος κατέχει τα απαραίτητα στοιχεία για την παροχή μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας δεν θεωρείται σχετικό εάν απαιτείται σημαντική πρόσθετη επένδυση για να εισέλθει επικερδώς στην αγορά παροχής της υπηρεσίας.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ εξέτασε το βαθμό στον οποίο οι πάροχοι υπηρεσιών λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω ΣΑΠ θα ανταποκρίνονταν σε μια αύξηση τιμών έως και 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου της υπηρεσίας λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του δικτύου χαλκού, μεταστρεφόμενοι στην προσφορά της εν λόγω υπηρεσίας. Η ΕΕΤΤ θεωρεί πολύ περιορισμένη τη δυνατότητα υποκατάστασης της προσφοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω σταθερής ασύρματης πρόσβασης με δεδομένο το υψηλό και μη ανακτήσιμο κόστος (sunk costs) το οποίο θα συνόδευε την εγκατάσταση ενός νέου σταθερού ενσύρματου ευρυζωνικού δικτύου, ακόμα και σε τμήμα της Ελληνικής

²⁸ Το ανωτέρω κόστος είναι ενδεικτικό και έχει υπολογιστεί για υπηρεσίες που παραμένουν ενεργές για τουλάχιστον 2,5 χρόνια

επικράτειας. Το εν λόγω κόστος, αυξάνει κατά σημαντικό βαθμό τους φραγμούς εισόδου για πιθανούς νεοεισερχόμενους παρόχους.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ στηριζόμενη κυρίως στην τιμολογιακή διαφοροποίηση των εν λόγω υπηρεσιών σε συνδυασμό με την διαχρονικά περιορισμένη ανάπτυξη της υπηρεσίας ΣΑΠ, θεωρεί ότι δεν υφίσταται υποκατάσταση ζήτησης μεταξύ των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου χαλκού και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ. Περαιτέρω διαπιστώθηκε ότι οι ως άνω υπηρεσίες δεν αποτελούν υποκατάστατα ούτε από την πλευρά της προσφοράς.

Ενόψει των ανωτέρω οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω σταθερής ασύρματης πρόσβασης δεν ανήκουν στην ίδια σχετική λιανική αγορά με τις υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Συμπέρασμα Ορισμού Λιανικής Αγοράς

Η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι η σχετική αγορά για υπηρεσίες λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο σε σταθερή θέση περιλαμβάνει τη λιανική ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου πρόσβασης χαλκού και μέσω δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών.

2.6 Χονδρικό επίπεδο

Μετά την οριοθέτηση της σχετικής αγοράς λιανικής η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει τις ανάντη αγορές χονδρικής που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη της ζήτησης των προϊόντων / υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην ορισθείσα αγορά λιανικής.

Ελλείπει δυνατότητας υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής, μεταξύ των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου πρόσβασης χαλκού και οπτικών ινών και των υπηρεσιών στενοζωνικής πρόσβασης, πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών, και ευρυζωνικής σταθερής ασύρματης πρόσβασης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση της δυνατότητας υποκατάστασης σε επίπεδο χονδρικής.

2.6.1 Υποκατάσταση μεταξύ Χονδρικής Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου σε Σταθερή Θέση (ΑΠΤΒ) και Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (ΧΕΠ)

Η κύρια πλατφόρμα για την παροχή χονδρικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση στην Ελλάδα σήμερα είναι ο χάλκινος τοπικός βρόχος (ΑΠΤΒ) με την χρήση DSL τεχνολογίας. Ο ΟΤΕ είναι ο μοναδικός πάροχος χάλκινων τοπικών βρόχων στην Ελλάδα. Το χάλκινο δίκτυό του διαθέτει 5.203.287 ενεργές συνδέσεις τοπικής πρόσβασης με σχεδόν πλήρη κάλυψη. Η αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (ΧΕΠ), η οποία περιλαμβάνει μη φυσική ή εικονική πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της υπηρεσίας bitstream, σε σταθερή θέση αποτελεί μία αγορά κατώτερου επιπέδου της της αγοράς χονδρικής ΑΠΤΒ, αφού μπορεί να «κατασκευαστεί» από την τελευταία με την προσθήκη των απαραίτητων στοιχείων. Οι συγκεκριμένες δύο αγορές χονδρικής αποτελούν αγορές ανωτέρου επιπέδου της της λιανικής αγοράς²⁹ (λιανική ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο).

Υποκατάσταση Ζήτησης

Εν προκειμένω εξετάζεται κατά πόσο σε περίπτωση της αύξησης 5-10% στην τιμή της αδεσμοποιήτης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο (ΑΠΤΒ), ο πάροχος που προμηθεύεται χονδρικές υπηρεσίες ΑΠΤΒ θα μπορούσε να μεταστραφεί στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης προκειμένου να παρέχει τις υπηρεσίες / προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και αντίστροφα.

Ένας πάροχος που προμηθεύεται ΑΠΤΒ δεν θα θεωρούσε τη ΧΕΠ ως υποκατάστατο στην ΑΠΤΒ προκειμένου να παρέχει τις υπηρεσίες / προϊόντα λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, αφενός επειδή η ΑΠΤΒ επιτρέπει την παροχή μεγαλύτερου εύρους λιανικών υπηρεσιών (πχ. υπηρεσίες φωνής) σε σχέση με τη ΧΕΠ και αφετέρου δεδομένου ότι ο συγκεκριμένος πάροχος έχει ήδη προβεί στις απαιτούμενες σημαντικές και μη ανακτήσιμες κεφαλαιουχικές επενδύσεις που αφορούν στην ανάπτυξη υποδομών συνεγκατάστασης σε όλα τα αστικά κέντρα ή τους υπαίθριους κατανεμητές (στην περίπτωση του υποβρόχου) του ΟΤΕ που εξυπηρετούν τους λιανικούς πελάτες του, με αποτέλεσμα η ενδεχόμενη δραστηριοποίησή του μέσω ΧΕΠ να απαξιώνει τις εν λόγω επενδύσεις. Ενόψει των ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί απίθανη την προοπτική της ανωτέρω μεταστροφής.

²⁹ Επεξηγηματικό Σημείωμα της Σύστασης για τις σχετικές αγορές

Προκειμένου ο πάροχος που προμηθεύεται ΧΕΠ να μεταπηδήσει στην αγορά ΑΠΤΒ, θα πρέπει να προβεί σε σημαντικές κεφαλαιουχικές επενδύσεις που αφορούν στην ανάπτυξη υποδομών συνεγκατάστασης σε όλα τα αστικά κέντρα του ΟΤΕ που εξυπηρετούν τους λιανικούς πελάτες του. Η εν λόγω επένδυση, η οποία δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί σε μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα, αφορά μη ανακτήσιμα κόστη (sunk costs). Ενόψει των ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί απίθανη την προοπτική της ανωτέρω μεταστροφής.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζει εάν προμηθευτές άλλοι από αυτούς που προσφέρουν υπηρεσίες πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου και συγκεκριμένα προμηθευτές χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης θα στρέφονταν (βραχυπρόθεσμα) στην προσφορά αυτών των υπηρεσιών χωρίς να υποστούν σημαντικό πρόσθετο κόστος. Όταν το συνολικό κόστος μεταστροφής της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία δύναται να ενσωματωθεί στον ορισμό αγοράς. Το γεγονός ότι μια οντότητα μπορεί να κατέχει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για να παρέχει μια συγκεκριμένη υπηρεσία είναι από μόνο του αδιάφορο, εάν για την παροχή της υπηρεσίας και για να εισέλθει επικερδώς στην αγορά απαιτείται σημαντική πρόσθετη επένδυση.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι περιορισμένη η δυνατότητα των παρόχων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης που λειτουργούν επί του παρόντος στην Ελλάδα να μεταβούν στην παροχή υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου γρήγορα και με εύλογο κόστος, συνεπεία μιας αύξησης της τάξεως του 5% έως 10% της τιμής από έναν υποθετικό μονοπωλιακό προμηθευτή, δεδομένου ότι η δυνατότητα χονδρικής προσφοράς υπηρεσιών πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου προαπαιτεί την ανάπτυξη ιδιόκτητου δικτύου με εθνική κάλυψη. Η απαιτούμενη επένδυση αφορά σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη (sunk costs) και δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί σε μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα. Ενόψει των ανωτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί απίθανη την προοπτική της ανωτέρω μεταστροφής.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η Χονδρική Πρόσβαση σε Υποδομή Δικτύου σε Σταθερή Θέση και η Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση (ΧΕΠ) δεν ανήκουν στην ίδια χονδρική σχετική αγορά προϊόντων.

2.6.2 Υποκατάσταση Χονδρικής Πρόσβασης σε Φυσική Υποδομή Δικτύου μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών

Υποκατάσταση Ζήτησης

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχει υποκατάσταση ζήτησης μεταξύ αδεσμοποίητης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε δίκτυο χαλκού και αδεσμοποίητης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε δίκτυο οπτικών ινών, ιδίως στην περίπτωση ανάπτυξης δικτύου πρόσβασης αρχιτεκτονικής FTTC για τους εξής λόγους:

Η προαναφερθείσα αρχιτεκτονική προβλέπει την αναβάθμιση ενός υφιστάμενου δικτύου χαλκού με εγκατάσταση οπτικών ινών στο τμήμα του δικτύου από το αστικό κέντρο ως τον υπαίθριο κατανεμητή, ενώ το τελικό τμήμα του δικτύου πρόσβασης που φτάνει στο συνδρομητή εξακολουθεί να είναι χάλκινο. Δεδομένου ότι η αγορά πρόσβασης σε φυσικές υποδομές περιλαμβάνει τόσο την πρόσβαση σε επίπεδο τοπικού βρόχου, όσο και υποβρόχου, η ανάπτυξη μίας αρχιτεκτονικής FTTC δε θα επέφερε αλλαγές στις συνθήκες ζήτησης του προϊόντος. Ο πάροχος που προμηθεύεται υπηρεσίες πρόσβασης στον υποβρόχο θα εξακολουθεί να προμηθεύεται την ίδια υπηρεσία, έχοντας στη διάθεσή του μία επιπρόσθετη εναλλακτική όσον αφορά στις υπηρεσίες οπισθόζευξης (την οπτική ίνα από τον υπαίθριο κατανεμητή ως το αστικό κέντρο).

Ακόμα και στην περίπτωση παρόχου που προμηθεύεται υπηρεσίες πρόσβασης στο χάλκινο βρόχο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η μεταπήδηση σε αρχιτεκτονική FTTC που θα του επιτρέψει τη λιανική παροχή προϊόντων VDSL είναι καθόλα τεχνολογικά και επιχειρηματικά εύλογη, αλλά δεν είναι άμεσα υλοποιήσιμη. Όπως έχει εξετασθεί αναλυτικά στην υποκατάσταση ζήτησης σε επίπεδο λιανικής (ενότητα 2.5.3) το κόστος μεταστροφής των τελικών χρηστών από λιανικές υπηρεσίες ADSL σε λιανικές υπηρεσίες VDSL είναι μόλις 5,4€ ανά μήνα όσον αφορά το μηνιαίο πάγιο, η οποία δε θεωρείται αποτρεπτική, δεδομένου ότι ο τελικός πελάτης αποκτά καλύτερη πρόσβαση (μεγαλύτερης ταχύτητας). Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το επιπλέον λιανικό κόστος μεταστροφής από ευρυζωνική πρόσβαση μέσω δικτύου

χαλκού (κυρίως ADSL, ADSL2, ADSL2+) σε ευρυζωνική πρόσβαση μέσω δικτύου οπτικών ινών (κυρίως VDSL), αφορά σχεδόν αποκλειστικά³⁰ στην προμήθεια καινούργιου modem (συμβατού με την τεχνολογία VDSL). Η μέχρι τώρα εμπειρία δείχνει ότι ο ΟΤΕ και οι εναλλακτικοί παρέχουν το modem δωρεάν στους τελικούς χρήστες με την υπογραφή 12-μηνιαίας σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση το κόστος του modem δε φαίνεται να λειτουργεί αποτρεπτικά.

Συνεπώς, με δεδομένο ότι το λιανικό κόστος μεταστροφής δεν είναι αποτρεπτικό, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η προσαρμογή του δικτύου του παρόχου σε αρχιτεκτονική FTTC μέσω της δραστηριοποίησής του στον υποβρόχο είναι δυνατή και επιθυμητή. Η τελική όμως απόφαση για προσαρμογή του δικτύου σε αρχιτεκτονική δικτύου νέας γενιάς εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως η ωριμότητα του δικτύου του παρόχου, τα σημεία παρουσίας του, ο αριθμός των συνδρομητών, κλπ. Είναι συνεπώς μία απόφαση που αφορά περισσότερο τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική του και σαφώς λιγότερο την αντίδραση σε μία υποθετική αύξηση στις χονδρικές τιμές για τις υπηρεσίες πρόσβασης που αγοράζει.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει τέλος ότι, η αντίστροφη υποκατάσταση (δηλαδή από δίκτυο οπτικών ινών σε δίκτυο χαλκού), παρότι πραγματοποιήσιμη και άμεση (ο πάροχος που προμηθεύεται την υπηρεσία πρακτικά διαθέτει όλα τα απαραίτητα στοιχεία), δεν είναι εύλογη, διότι δεν συμβαδίζει με την τεχνολογική ανάπτυξη των δικτύων.

Ενόψει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι εθνικές συνθήκες στην ελληνική επικράτεια δεν υπαγορεύουν τη διαφοροποίηση της χονδρικής πρόσβασης σε Φυσική Υποδομή Δικτύου μεταξύ δικτύου χαλκού και δικτύου οπτικών ινών.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Στην υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς εξετάζεται κατά πόσο σε περίπτωση της αύξησης 5-10% στην τιμή της αδεσμοποίητης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού, ο πάροχος που προσφέρει υπηρεσίες αδεσμοποίητης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου οπτικών ινών θα μπορούσε να μεταστραφεί στην προσφορά υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού και αντίστροφα.

Δεδομένης της υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης, οι χονδρικοί πάροχοι αδεσμοποίητης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού και οι χονδρικοί πάροχοι

³⁰ Ανά περίπτωση ενδεχομένως να υπάρχει επιπρόσθετο κόστος για αλλαγή της εσωτερικής καλωδίωσης του κτηρίου.

αδεσμοποίησης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου οπτικών ινών ανταγωνίζονται ευθέως, αφού προσφέρουν προϊόντα που θεωρούνται υποκατάστατα από την πλευράς της ζήτησης.

Σημειώνεται επίσης ότι ο πάροχος αδεσμοποίησης πρόσβασης σε υποδομή δικτύου χαλκού είναι λογικό να εξελίξει και να αναβαθμίσει το δίκτυό του με οπτικές ίνες. Η ΕΕΤΤ θεωρεί βέβαια ότι μία τέτοια επιδίωξη, παρότι τεχνολογικά και επιχειρηματικά εύλογη, εν τούτοις δεν είναι άμεσα υλοποιήσιμη.

Τέλος, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι, στην Ελληνική αγορά, επί του παρόντος ο ΟΤΕ αποτελεί το μοναδικό πάροχο υπηρεσιών αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, κυρίως λόγω της έλλειψης εναλλακτικών υποδομών δικτύου πρόσβασης. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η ανάπτυξη νέου δικτύου πρόσβασης χαλκού δε θεωρείται πιθανή λόγω των απαγορευτικά μεγάλων επενδύσεων –σε μορφή μη ανακτήσιμου κόστους- που απαιτούνται. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ανάπτυξης νέου δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών (FTTX). Συνεπώς, αν και σε θεωρητικό επίπεδο η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει τη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ υπηρεσιών αδεσμοποίησης πρόσβασης σε δίκτυο χαλκού και οπτικών ινών, σε πρακτικό επίπεδο δεν αναμένει να υπάρξει προσφορά τέτοιων υπηρεσιών από άλλο πάροχο πλην του ΟΤΕ..

Συμπέρασμα

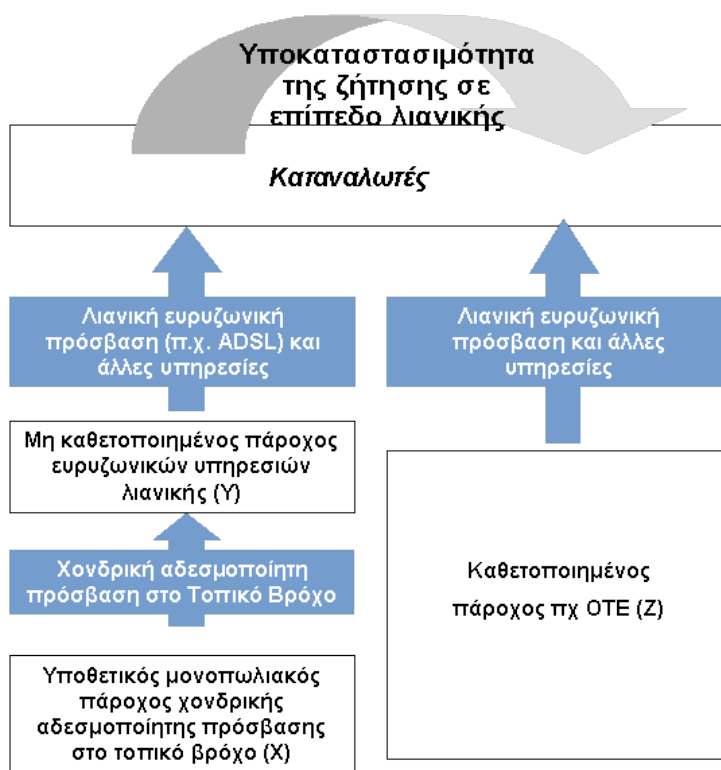
Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, οι υπηρεσίες αδεσμοποίησης πρόσβασης σε δίκτυο χαλκού και οι υπηρεσίες αδεσμοποίησης πρόσβασης σε δίκτυο οπτικών ινών ανήκουν στην ίδια αγορά.

2.6.3 Έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής η οποία επιβάλλεται από τη δυνατότητα υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν επιβάλλεται να συμπεριληφθούν στη σχετική αγορά οι αυτοπαρεχόμενοι τοπικοί βρόχοι και υποβρόχοι (οι τοπικοί βρόχοι και υποβρόχοι που παρέχει ο ΟΤΕ σε συνδεδεμένες οντότητες καθώς και το λιανικό τμήμα ΟΤΕ), ως αποτέλεσμα τιμολογιακής πίεσης από το επίπεδο λιανικής

Η ανάλυση της ΕΕΤΤ πραγματοποιείται επί της βάσης ότι οι δύο υπηρεσίες παρέχονται από διαφορετικά μέρη, προκειμένου η ανάλυση να εξετάσει κατά πόσον η

δυνατότητα ενός μονοπωλιακού παρόχου χονδρικής ΑΠΤΒ να αυξήσει τις τιμές του σε τρίτα μέρη, θα περιοριζόταν από κάποιον άλλο πάροχο μιας λειτουργικά παρόμοιας υπηρεσίας ο οποίος παρέχει την υπηρεσία του μόνο σε κάθετα ενοποιημένο ή συνδεδεμένο λιανικό τμήμα. Η υποθετική αυτή κατάσταση είναι ένα εργαλείο ανάλυσης που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για της σκοπούς διεξαγωγής της ανάλυσης. Δεν αντανακλά ούτε την ύπαρξη του δεύτερου παρόχου (ο οποίος δεν είναι καθετοποιημένος) ούτε την υπόθεση ότι ένας τέτοιος πάροχος θα εισέλθει στην αγορά εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης. Η διάρθρωση αυτή περιγράφεται στο Σχήμα 4 κατωτέρω.

Σχήμα 6 Υποκαταστασιμότητα Λιανικής Αυτόπαροχής

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι σε ένα υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη θα μπορούσε να ασκηθεί περιορισμός μέσω ανταγωνιστικής πίεσης από έναν κάθετα ενοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης (ή από μια οντότητα που παρέχει υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης σε μια συνδεδεμένη οντότητα).

Μια αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας χονδρικής αδεσμοποίησης πρόσβασης θα μπορούσε να μεταφραστεί σε μια αύξηση στην τιμή των λιανικών υπηρεσιών που παρέχονται με τη χρήση του εν λόγω χονδρικού προϊόντος. Εάν συνέβαινε κάτι τέτοιο, οι οντότητες που θα αποκτούσαν υπηρεσίες χονδρικής αδεσμοποίησης πρόσβασης για να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες ενδεχομένως θα είχαν απώλεια πελατών από έναν καθετοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών. Υπό αυτές τις συνθήκες, και ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος χονδρικών υπηρεσιών αδεσμοποίησης πρόσβασης θα είχε μείωση πωλήσεων (λόγω των απωλειών των λιανικών υπηρεσιών κατωτέρου σταδίου που χρησιμοποιούν τη χονδρική υπηρεσία) από τον κάθετα ενοποιημένο πάροχο.

Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι, αναφορικά με της υποκαταστάσιμες λιανικές υπηρεσίες, φαίνεται να υπάρχει επαρκής τιμολογιακή πίεση από το λιανικό επίπεδο που να δικαιολογεί την ένταξη των αυτο-παρεχόμενων συνδέσεων τοπικής πρόσβασης στη σχετική αγορά χονδρικής.

2.6.4 Η σχετική γεωγραφική αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών για τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και οι οποίες δύναται να διακριθούν από γειτονικές περιοχές, διότι οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές της περιοχής αυτές.

Σύμφωνα με σχετικό κείμενο κοινής θέσης των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών³¹, για τον ορισμό και τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, οι ΕΡΑ θα πρέπει να εξετάσουν συγκεκριμένα κριτήρια προκειμένου να κρίνουν εάν οι συνθήκες ανταγωνισμού της αγοράς είναι επαρκώς ομοιογενείς ώστε να δικαιολογούν τον ορισμό της αγοράς σε εθνικό επίπεδο. Τα βασικά κριτήρια που συστήνεται να ληφθούν υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη ουσιαστικών διαφορών στις συνθήκες του ανταγωνισμού μεταξύ γεωγραφικών περιοχών είναι τα ακόλουθα:

- Διαφορές στους φραγμούς εισόδου
- Διαφορές στον αριθμό προμηθευτών

³¹ ERG 08 (20) final CP Geog Aspects 081016 ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies)

- Διαφορές στην κατανομή των μεριδίων αγοράς
- Τιμολόγηση και διαφορές επί των τιμών

Στην περίπτωση της χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο, οι φραγμοί εισόδου για την ανάπτυξη μίας νέας δικτυακής υποδομής είναι διαρθρωτικοί και σχετίζονται με υψηλά μη ανακτήσιμα κόστη και μεγάλα χρονικά διαστήματα για την ανάπτυξη του δικτύου. Παρά το γεγονός ότι ο βαθμός των οικονομιών κλίμακας ενδέχεται να διαφοροποιείται μεταξύ διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών, καθιστώντας έτσι τους φραγμούς εισόδου σε κάποιες γεωγραφικές περιοχές υψηλότερους και σε άλλες χαμηλότερους, τα μη ανακτήσιμα κόστη που απαιτούνται για την ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης παρόμοιου με τον ΟΤΕ καθιστούν το εγχείρημα σχεδόν απαγορευτικό σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές.

Παράλληλα, ο ΟΤΕ αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό πάροχο χονδρικής πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου. Επομένως, ο ΟΤΕ κατέχει μερίδιο 100% στη σχετική αγορά και εφαρμόζει ενιαία τιμολόγηση και ενιαίους όρους και προϋποθέσεις σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για τη χονδρική πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου είναι εθνική και συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

2.6.5 Γενικά Συμπεράσματα

Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, η ΕΕΤΤ, εξετάζοντας την αγορά υπ' αριθ. 4 της Σύστασης, θεωρεί ότι η σχετική αγορά προϊόντος / υπηρεσίας είναι η χονδρική αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου για το σκοπό παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

3 Ανάλυση Αγοράς Χονδρικής Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου

3.1 Ιστορικό

Έχοντας ήδη ορίσει τη σχετική αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν η εν λόγω αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική “όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά”. Το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο, το οποίο αντανakλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου και το οποίο μεταφέρεται αυτούσιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 35 του Νόμου, ορίζει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη της δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από της ανταγωνιστές, της πελάτες και, τελικά, της καταναλωτές”.

Επιπλέον, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ως άνω διάταξης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να θεωρηθεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η επέκταση της ισχύος της επιχείρησης στην συνδεδεμένη αγορά και άρα η ενίσχυση της δύναμης στην αγορά³²

Σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 1 του Νόμου και την Οδηγία Πλαίσιο η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» της Κατευθυντήριες Γραμμές.³³ Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ερευνηθεί εάν πληρούνται προκειμένου να εξεταστεί η ύπαρξη ΣΙΑ σε σχέση με την παροχή χονδρικής πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου αναλύονται κατωτέρω, και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ τόσο σε σχέση με άλλα μέρη που δραστηριοποιούνται στην αγορά όσο και εν όψει της εξέλιξης της αγοράς,

³² Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

³³ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(1).

- Την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού, ικανού να ασκήσει πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως εν όψει των φραγμών εισόδου και ανάπτυξης της αγοράς,
- Την ύπαρξη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενη από πελάτες χονδρικής, και
- Οι περιπτώσεις αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς του ΟΤΕ σε σχέση με την παροχή τοπικών βρόχων και υποβρόχων στους ανταγωνιστές του.

3.2 Μερίδια Αγοράς

Σύμφωνα με στοιχεία που έχει στην κατοχή της η ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ είναι επί του παρόντος ο μοναδικός χονδρικός πάροχος μεταλλικών (χάλκινων) τοπικών βρόχων και υποβρόχων. Επομένως, ο ΟΤΕ κατέχει μερίδιο 100% στη σχετική αγορά και η ΕΕΤΤ δεν αναμένει ουσιαστική μεταβολή του εν λόγω μεριδίου στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης αγοράς..

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές ορίζουν ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, μεγάλα μερίδια αγοράς τα οποία υπερβαίνουν το 50% της σχετικής αγοράς αποτελούν ένδειξη της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης,³⁴ εκτός από εξαιρετικές περιστάσεις. Ωστόσο οι Κατευθυντήριες Γραμμές ορίζουν ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν μπορεί να θεμελιωθεί μόνο στη βάση μεγάλων μεριδίων στην αγορά, με αποτέλεσμα οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) να καλούνται να προβούν σε εκτενή ανάλυση των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς πριν καταλήξουν σε κάποιο συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.³⁵

3.3 Πιθανός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Ανάπτυξης

Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει την ιστορική εξέλιξη της παροχής πλήρους και μεριζόμενης αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο σε σύγκριση με τον αριθμό ενεργών γραμμών PSTN/ ISDN, κατά την περίοδο από 30 Ιουνίου 2002 έως 31 Δεκεμβρίου 2010:

				PSTN+ISDN
	Πλήρως Αποδεσμ. Γραμμές	-εκ των οποίων ευρυζωνικές	Γραμμές Μεριζόμενης Πρόσβασης	Ενεργές Γραμμές (ΟΤΕ)

³⁴ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 75.

³⁵ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 78.

30.6.2002	93	93	0	5.807.000
31.12.2002	171	171	0	5.768.000
30.6.2003	359	359	0	5.701.000
31.12.2003	650	650	5	5.660.000
30.6.2004	932	932	160	5.627.000
31.12.2004	1.787	1.787	928	5.615.000
30.6.2005	3.823	3.823	1.405	5.562.000
31.12.2005	5.018	5.018	1.866	5.513.000
30.6.2006	6.836	6.836	4.144	5.421.000
31.12.2006	12.176	12.176	7.328	5.382.000
30.6.2007	80.056	80.056	15.322	5.305.500
31.12.2007	232.582	161.865	41.509	5.095.000
30.6.2008	411.893	302.917	53.440	4.873.000
31.12.2008	589.234	485.030	56.890	4.665.000
30.6.2009	773.110	654.993	55.133	4.481.582
31.12.2009	937.878	745.246	49.432	4.310.369 (εκ των οποίων 42.405 ΧΕΓ)
30.6.2010	1.159.982	923.879	41.141	4.082.369 (εκ των οποίων 59.560 ΧΕΓ)
31.12.2010	1.346.493	1.070.918	33.250	3.856.794 (εκ των οποίων 71.883 ΧΕΓ)

Πίνακας 11 Ιστορική Εξέλιξη Τοπικών Βρόχων

Ακόμη και για την περίπτωση όπου τα μερίδια αγοράς είναι 100%, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του ΟΤΕ, δύναται να υφίστανται κάποιοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί, εάν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί σημαντική είσοδος στην αγορά. Η απειλή εισόδου στην αγορά, είτε μακροπρόθεσμα είτε για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς των κοινοποιημένων φορέων εκμετάλλευσης,

τουλάχιστον όπου η είσοδος αυτή είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και ουσιαστική. Η απειλή εισόδου μειώνεται όταν υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η είσοδος στη σχετική αγορά στην Ελλάδα για την χονδρική πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου θα απαιτούσε πολύ μεγάλες επένδυνσεις, πρωτίστως με τη μορφή μη ανακτήσιμου κόστους. Αυτά τα σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη, όταν συνδυάζονται με οικονομίες κλίμακος και σκοπού, αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για μια επιχείρηση που εξετάζει τη δυνατότητα κατασκευής νέου εθνικού δικτύου τοπικής πρόσβασης. Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι ρεαλιστικά υπάρχει μικρή πιθανότητα δημιουργίας νέου σταθερού δικτύου για την παροχή υπηρεσιών τοπικής πρόσβασης, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης.

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δεν αναμένει ότι μεσοπρόθεσμα η σχετική αγορά θα καταστεί υποκείμενο ανταγωνιστικών πιέσεων μέσω της χρήσης κάποιας εναλλακτικής πλατφόρμας (π.χ. δορυφόροι, καλωδιακή τηλεόραση, ασύρματες υπηρεσίες που χρησιμοποιούν μη αδειοδοτημένες συχνότητες, υπηρεσίες κινητής), δεδομένης της ασυμμετρίας ανάμεσα στη θέση του ιστορικού φορέα εκμετάλλευσης και των νεοεισερχόμενων παρόχων. Ενώ είναι πιθανή κάποια εξέλιξη μεσοπρόθεσμα στην ανάπτυξη κάποιων από αυτές τις πλατφόρμες, ο βαθμός της εξέλιξης είναι πολύ αβέβαιος και στην παρούσα φάση δεν μπορεί να στηριχθεί σε αυτή η δημιουργία επαρκούς ανταγωνισμού στον τοπικό βρόχο.

Επιπλέον, ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης ΟΤΕ είναι επίσης πιθανό να έχει πλεονεκτήματα αναφορικά με το κόστος σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους (ακόμη και όταν πραγματοποιούνται οι ίδιες επενδύσεις), καθώς ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης είναι πιθανό λόγω της υφιστάμενης υποδομής και της μεγάλης πελατειακής βάσης να έχει μεγαλύτερες ευκαιρίες οικονομιών σκοπού προκειμένου να αξιοποιήσει τις νέες επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές, οι οποίες δεν είναι απαραίτητο να υφίστανται για τους νεοεισερχόμενους. Αυτοί οι σημαντικοί παράγοντες και άλλες διαφορές όπως το επίπεδο κινδύνου που αναλαμβάνεται, από τους νεοεισερχόμενους παρόχους, σημαίνουν ότι θα απαιτείται μεγαλύτερη απόδοση της επένδυσης για αυτούς. Επομένως, οι παράγοντες αυτοί, καθένας χωριστά και κυρίως σωρευτικά, συνιστούν σημαντικό φραγμό εισόδου.

Η ΕΕΤΤ δεν γνωρίζει κάποιον νεοεισερχόμενο ο οποίος σκοπεύει να κατασκευάσει ένα νέο σταθερό δίκτυο πρόσβασης το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να υποκαταστήσει το σύνολο

ή τμήμα του δικτύου του ΟΤΕ (και το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να παρέχει τις υπηρεσίες αυτές).

3.4 Απουσία Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος

Εάν ένας πάροχος ακολουθεί στην αγορά πρακτικές οι οποίες είναι πιθανόν καταχρηστικές, οι πελάτες δύνανται θεωρητικά να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης των τιμών από τους προμηθευτές. Η ΕΕΤΤ εξέτασε την πιθανότητα και/ ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος στην αγορά, καθώς η ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος συνιστά συχνά έναν σημαντικό σχετικό παράγοντα στις αγορές χονδρικής.

Σημειώνεται ωστόσο, ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς δύναται να υφίσταται μόνο όταν μεγάλοι πελάτες χονδρικής έχουν τη δυνατότητα (εντός εύλογου χρονικού πλαισίου) να στραφούν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράσουν ή να αλλάξουν πάροχο) συνεπεία μιας αύξησης των τιμών ή μιας επαπειλούμενης αύξησης τιμών. Η ΕΕΤΤ κατά τον δεύτερο γύρο ανάλυσης της εν λόγω αγοράς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ένας αγοραστής χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης δεν είχε αξιόπιστες εναλλακτικές όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται από τον ΟΤΕ και ότι συνακόλουθα δεν υφίσταται αγοραστής που μπορεί να ασκήσει αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ η οποία θα μπορούσε να αντισταθμίσει την τεράστια ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά εντός των χρονικών πλαισίων της εξέτασής της. Στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η ως άνω διαπίστωση εξακολουθεί να ισχύει.

3.5 Πρακτικές που βλάπτουν τον Ανταγωνισμό

Μία σημαντική ένδειξη της ύπαρξης ΣΙΑ είναι η ικανότητα ενός παρόχου να υιοθετεί πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, η ύπαρξη των πρακτικών αυτών ενισχύει την άποψη ότι η *ex ante* ρύθμιση είναι αναγκαία προκειμένου να ξεπεραστεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού, εάν υποτεθεί ότι ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός θα μπορούσε άλλως να περιορίσει τη συμπεριφορά στην αγορά του παρόχου με ΣΙΑ. Από την άποψη αυτή, σειρά ακροάσεων που έχουν διενεργηθεί από την ΕΕΤΤ στο χρονικό διάστημα μεταξύ του δεύτερου γύρου ανάλυσης αγορών και της παρούσας εξέτασης, αναδεικνύουν ότι

η εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ εξακολουθεί όχι μόνο να έχει τη δυνατότητα, αλλά και να αναπτύσσει περιοριστικές του ανταγωνισμού πρακτικές στη σχετική αγορά.

Στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου ανάλυσης και παρά την κανονιστική παρέμβαση της ΕΕΤΤ στη σχετική αγορά αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο, με την επιβολή σειράς ρυθμιστικών υποχρεώσεων οι οποίες περαιτέρω εξειδικεύονται και εκτενώς αναλύονται στην εγκριθείσα νέα Προσφορά Αναφοράς ΑΠΤΒ, όπως ισχύει τροποποιηθείσα, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε σειρά παραβάσεων εκ μέρους του ΟΤΕ των υποχρεώσεων του στην αγορά ΑΠΤΒ, οι οποίες παράλληλα, σε κάποιες περιπτώσεις συνιστούσαν και καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης του στη σχετική αγορά αδεσμοποίητης πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, για τις οποίες και επέβαλε διοικητικές κυρώσεις. Πιο συγκεκριμένα:

1. Ένα σημαντικό ζήτημα που απασχόλησε την ΕΕΤΤ αναφορικά με την εφαρμογή της ΑΠΤΒ κατά το χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης και το οποίο δεν έχει ακόμα ολοκληρωτικά επιλυθεί, αφορά στην τιμολόγηση από την εταιρεία ΟΤΕ στους παρόχους, της ηλεκτρικής ισχύος που τους παρέχεται στα ΑΚ στα οποία λαμβάνουν Φυσική Συνεγκατάσταση, στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Λαμβάνοντας υπόψη σειρά επιστολών/ καταγγελιών που τέθηκαν υπόψη της ΕΕΤΤ από τους Τηλεπικοινωνιακούς παρόχους και κατόπιν διαδικασίας ακρόασης, η ΕΕΤΤ έκρινε ότι η εταιρεία ΟΤΕ, κατά την τιμολόγηση προς τους παρόχους, της ηλεκτρικής ενέργειας σε χώρους Φυσικής Συνεγκατάστασης τους οποίους παρέχει ως «συναφή ευκολία», δυνάμει του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό της Βρόχο, μεταξύ άλλων: «
 - Προέβη σε χρέωση της ηλεκτρικής ενέργειας με βάση απλή καταμέτρηση των ασφαλειών (συμπεριλαμβανομένων και των δεύτερων «εφεδρικών ασφαλειών») και τη χρησιμοποίηση της συνολικής ονομαστικής ισχύος κάθε ασφάλειας στον υπολογισμό των χρεώσεων, ενώ εκτιμάται ότι η πραγματική κατανάλωση στην εκάστοτε ασφάλεια δεν υπερβαίνει το 20% της ονομαστικής της τιμής.
 - Προέβη σε «εκ των υστέρων» αναδρομική τιμολόγηση της εν λόγω υπηρεσίας σε χώρους ΦΣ που δεν είχε, λόγω ίδιου πταίσματος, τιμολογήσει κατά τον προβλεπόμενο στην ισχύουσα προσφορά ΑΠΤΒ, χρόνο, από τις αρχές του 2007 ζητώντας από τις υπόχρεες

εταιρείες την καταβολή του συνολικού ποσού εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών.»
καθώς και :

- Ότι «η τιμολόγηση στην οποία έχει προβεί η εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» προς του παρόχους, της ηλεκτρικής ενέργειας σε χώρους Φυσικής Συνεγκατάστασης τους οποίους παρέχει ως «συναφή ευκολία», δυνάμει του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό της Βρόχο αντίκειται σε μια σειρά διατάξεων του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου
- Ότι «[...] η «εκ των υστέρων» αναδρομική τιμολόγηση από την ΟΤΕ ΑΕ της εν λόγω υπηρεσίας σε χώρους ΦΣ που δεν είχε, λόγω ίδιου πταιίσματος, τιμολογήσει κατά τον προβλεπόμενο στην ισχύουσα προσφορά ΑΠΤΒ, χρόνο, από τις αρχές του 2007 και το αίτημα καταβολής από τις υπόχρεες εταιρείες του συνολικού ποσού εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, παρίσταται καταχρηστική, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη την γενική αμφισβήτηση της νομιμότητας του τρόπου υπολογισμού του αιτηθέντος ποσού.

Ενόψει των ανωτέρω έλαβε προσωρινά μέτρα³⁶ προκειμένου να αναστείλει την προθεσμία πληρωμής των τιμολογίων που έχει εκδώσει και αποστέλλει η εταιρεία «ΟΤΕ ΑΕ» προς τους, μνημονευόμενους στο αιτιολογικό της απόφασης, παρόχους³⁷ μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης από την ΕΕΤΤ.

Εν συνεχεία, με την με αριθμό ΑΠ ΕΕΤΤ **531/232/23-7-2009**³⁸ **Απόφασή της**, μεταξύ άλλων έκρινε οριστικά αναφορικά με την τιμολόγηση της καταναλωθείσας ηλεκτρικής ενέργειας σε χώρους Φυσικών Συνεγκαταστάσεων (ΦΣ):

- για τα αποσταλέντα, τον Ιανουάριο του 2009, εκκαθαριστικά τιμολόγια αφορούντα αναδρομικές χρεώσεις μέχρι 31-12-2008, καθώς και

³⁶ Με τις αριθμ.1598/Φ610/19-2-2009 και 1633/Φ610/13-3-2009 Αποφάσεις του Προέδρου της

³⁷ Υπό τον όρο εμπρόθεσμης και προσηκούσας καταβολής από τους υπόχρεους παρόχους στην ΟΤΕ ΑΕ, ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) επί του τιμολογηθέντος ποσού στα ως άνω τιμολόγια.

³⁸ Επεί της διαδικασίας Ακροάσεως της 18ης Φεβρουαρίου 2009 των εταιριών με την επωνυμία «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΟΤΕ Α.Ε.» και «ΑΛΓΟΝΕΤ ΑΕ», «HELLAS ONLINE», «CYTA HELLAS», «VODAFONE ΑΕΒΕ», «FORTH NET», «NETONE», «ON TELECOMS», «VIVODI», «WIND», «ALTEC», «COSMOTELCO», «LANNET», «TELEDOME», «VOICENET», «ΑΤΤΙΚΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ», με αντικείμενο την τιμολόγηση από την πρώτη στις δεύτερες, της ηλεκτρικής ισχύος που τους παρέχεται στα ΑΚ στα οποία λαμβάνουν Φυσική Συνεγκατάσταση, στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών Αδεσμοποίησης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο, δυνάμει του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου»

- από 1-1-2009 μέχρι τη θέση σε ισχύ του «εναλλακτικού τρόπου τιμολόγησης» που πρότεινε ο ΟΤΕ, σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε αυτήν

Περαιτέρω, θεωρώντας ότι ο ΟΤΕ ΑΕ δεν συμμορφώθηκε με συγκεκριμένες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συγκεκριμένα τη χρέωση των εφεδρικών ασφαλειών³⁹ καθώς και την καθυστερημένη έκδοση και αποστολή των τιμολογίων⁴⁰, επέβαλε στον ΟΤΕ κλήση προς συμμόρφωση δυνάμει του άρθρου 63 παρ. 1 του Ν. 3431/2006.

2. Εν συνεχεία εξεδόθη η ΕΕΤΤ ΑΠ 588/22/16-12-2010 (ΦΕΚ 2183/Β/31-12-2010) (ΦΕΚ 2183/Β/31-12-2010) αναφορικά με την «Τιμολόγηση από την ΟΤΕ Α.Ε. της ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχεται στους Τηλεπικοινωνιακούς Παρόχους στα Αστικά Κέντρα (ΑΚ) στα οποία λαμβάνουν Φυσική Συνεγκατάσταση από 1-9-09 και εφεξής σε εφαρμογή της απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 531/232/23-07-2009». [...] Η εταιρεία “HellasOnLine” ενημέρωσε την ΕΕΤΤ για μη συμμόρφωση της ΟΤΕ Α.Ε. με την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 588/22/16-12-2010 (ΦΕΚ 2183/Β/31-12-2010). Ειδικότερα,, αν και η “HellasOnLine” απήντησε αίτημα προς την ΟΤΕ Α.Ε. για έκδοση από την τελευταία πιστωτικών τιμολογίων σε εφαρμογή της απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 588/22/16-12-2010 ο ΟΤΕ Α.Ε. απήντησε ότι «ο νέος τρόπος χρέωσης ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και η εκκαθάριση χρεώσεων για την περίοδο από 1/9/2010 και μετά, θα εφαρμοστούν στην τιμολόγηση έκδοσης 6/2011» σε αντίθεση με τα όσα ειδικότερα ορίζονται στα οικεία σημεία αυτής αναφορικά με την έναρξη ισχύς της .Το ζήτημα αυτή τη στιγμή διερευνάται από την ΕΕΤΤ και επίκειται η έκδοση απόφασης.
3. Με τρεις αποφάσεις της ΕΕΤΤ, κατόπιν συγκεκριμένης καταγγελίας τηλεπικοινωνιακού παρόχου, αντιμετώπισε το ζήτημα χρεώσεων από τον ΟΤΕ «εφάπαξ τέλους άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης» στα πλαίσια

³⁹η οποία αντίκειται στην υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης η οποία επιβάλλεται στην εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ δυνάμει της ΑΠ ΕΕΤΤ ΕΕΤΤ 388/012/2006 (ΦΕΚ 932/Β/18-7-2006,) (Κεφάλαιο Α. Κανονιστικές Υποχρεώσεις, περίπτωση (ν)) καθώς και το άρθρο 4.3.3 «Τέλη Υπηρεσιών Συνεγκατάστασης, Α. ΦΥΣΙΚΗ ΣΥΝΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, Α1.ΜΗΝΙΑΙΑ ΤΕΛΗ», της Προσφοράς ΑΠΤΒ του ΟΤΕ, όπως ισχύει τροποποιηθέν με την παράγραφο 32 της Απόφασης της ΕΕΤΤ 429/15/4-4-2007 ((ΦΕΚ 932/Β/2006)), ως ισχύει, το οποίο επιβάλλει τη χρέωση κόστους της «καταναλούμενης ισχύος και ενεργείας»)

⁴⁰Η οποία προσκρούει στο Κεφάλαιο 4 «Οικονομικοί Όροι», άρθρο 4.1 ΓΕΝΙΚΑ της ισχύουσας ως ανωτέρω Προσφοράς Αναφοράς ΑΠΤΒ.

ΑΠΤΒ. Εν προκειμένω έκρινε ότι ο ΟΤΕ ΑΕ δικαιούται, καταρχήν, να χρεώσει τον τηλεπικοινωνιακό πάροχο με «εφάπαξ τέλος άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης», υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκε μετακίνηση του συνεργείου της και εφόσον η εν λόγω μετάβαση ήταν «άσκοπη», με την έννοια ότι η βλάβη «έκλεισε» τελικώς με υπαιτιότητα του τηλεπικοινωνιακού παρόχου, χωρίς τούτο να αμφισβητηθεί από τον τελευταίο εντός της αποκλειστικής προθεσμίας που θέτει το RUO. Ως αμφισβήτηση πρέπει δε να νοηθεί και η αναγγελία νέας βλάβης από τον τηλεπικοινωνιακό πάροχο στο πληροφοριακό σύστημα ΟΤΕ εντός της ίδιας προθεσμίας. Με βάση τα ανωτέρω, ο ΟΤΕ ΑΕ κλήθηκε⁴¹ να αιτιολογήσει την επιβολή στην Καταγγέλλουσα των επίμαχων τελών άσκοπης μετάβασης συνεργείου για άρση βλάβης, προσκομίζοντας στην ΕΕΤΤ τα δελτία επίσκεψης του συνεργείου της ή οποιαδήποτε άλλα έγγραφα από τα οποία προκύπτει ότι στις υπό κρίση περιπτώσεις πραγματοποιήθηκε πράγματι μετακίνηση του προσωπικού της για το σύνολο των υπόψη βλαβών. Ακολούθως, επιφυλάχθηκε η ΕΕΤΤ να εκδώσει οριστική απόφαση εκτιμώντας τα προσκομισθέντα στοιχεία και λαμβάνοντας υπόψη τα εκτεθέντα στο σκεπτικό της απόφασης. Πρόκειται για τις αποφάσεις:

- i. ΑΠ 600/47/14-4-2011: *Λήψη απόφασης επί της διαδικασίας ακρόασης της 13ης Ιουλίου 2010 μεταξύ των εταιρειών «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» («ΟΤΕ Α.Ε.») και «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» («FORTHNET Α.Ε.») με αντικείμενο τη διερεύνηση της από 29-3-2010 και με αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 13003/29-3-2010 καταγγελίας της τελευταίας κατά της πρώτης για τη διαπίστωση τυχόν παραβίασης από την εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και περί ελευθέρου ανταγωνισμού.*
- ii. ΑΠ 600/48/14-4-2011: *Λήψη απόφασης επί της διαδικασίας ακρόασης της 2ας Δεκεμβρίου 2010 μεταξύ των εταιρειών «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» («ΟΤΕ Α.Ε.») και «WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.Β.Ε.» («WIND Α.Ε.») με αντικείμενο: α) τη διερεύνηση της από 20-7-2010 και με*

⁴¹Σύμφωνα με τα άρθρα 45 παρ. 4 και 64 παρ. 1 του ν. 3431/2006, σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του άρθρου (iii) κεφ. Α της Απόφασης της ΕΕΤΤ ΑΠ 388/012/31-05-2006, όπως ισχύει και το άρθρο 5.1.4 κεφ. III της ΕΕΤΤ ΑΠ 531/065/23-07-2009

αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 30341/20-7-2010 καταγγελίας της τελευταίας κατά της πρώτης για τη διαπίστωση τυχόν παραβίασης από την εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και περί ελεύθερου ανταγωνισμού και β) την επίλυση της διαφοράς των ως άνω εταιρειών, κατά τη διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 3431/2006, δυνάμει του αιτήματος επίλυσης διαφοράς που περιέχεται στην ως άνω καταγγελία.

iii. ΑΠ 600/49/14-4-2011: Λήψη απόφασης επί της διαδικασίας ακρόασης της 13ης Ιουλίου 2010 μεταξύ των εταιρειών «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» («ΟΤΕ Α.Ε.») και «ΟΝ TELECOMS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ» («ΟΝ TELECOMS Α.Ε.») με αντικείμενο: α) τη διερεύνηση της από 8-2-2010 και με αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 5039/8-2-2010 καταγγελίας της τελευταίας κατά της πρώτης για τη διαπίστωση τυχόν παραβίασης από την εταιρεία «ΟΤΕ Α.Ε.» της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και περί ελεύθερου ανταγωνισμού και β) την επίλυση της διαφοράς των ως άνω εταιρειών, κατά τη διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 3431/2006, δυνάμει του αιτήματος επίλυσης διαφοράς που περιέχεται στην ως άνω καταγγελία.

4. Κατόπιν καταγγελιών των εταιρειών CYTA, NETONE, HOL, ΟΝ TELECOMS, COSMOLINE κατά της ΟΤΕ ΑΕ για το ζήτημα χορήγησης ελεύθερης πρόσβασης από τον ΟΤΕ σε τεχνικές διεπαφές και πρωτόκολλα επικοινωνίας του συστήματος WCRM, διενεργήθηκε, τον Μάιο του 2009, ακρόαση επί της οποίας εξεδόθη η Απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 531/123/23-7-09 (μη οριστική). Το εν λόγω ζήτημα εξετάζεται επί του παρόντος εκ νέου με βάση το τροποποιημένο RUO και επίκεινται ενέργειες της ΕΕΤΤ

5. Παράλληλα η ΕΕΤΤ έχει δεχθεί και εξετάζει επιστολή καταγγελίας⁴² παρόχου για «προβλήματα σχετικά με την αποκατάσταση βλαβών των υπηρεσιών α.π.τ.β.», η οποία αναφέρεται στα ακόλουθα προβλήματα κατά την παροχή ΑΠΤΒ:

Α) αδικαιολόγητη χρέωση άσκοπης μετάβασης συνεργείου ΟΤΕ με αιτιολογία «κλειστό», χωρίς να έχει προηγουμένως ειδοποιηθεί ο πάροχος για την επικείμενη μετάβαση του συνεργείου ΟΤΕ.

⁴² Επιστολή Forthnet υπ' αρ. Πρωτ. 3122/16-11-10,

Β) Κατά τη διαδικασία άρσης καλωδιακών βλαβών, πολλές φορές, ο ΟΤΕ αφενός δεν χαρακτηρίζει τη βλάβη ως καλωδιακή στα αντίστοιχα πεδία του ΠΣ ΟΤΕ κατά την αναγγελία και κατά την άρση της, αφετέρου κλείνει τη βλάβη χωρίς αυτή να έχει αποκατασταθεί. Η ανωτέρω καταγγελία έχει κοινοποιηθεί στον ΟΤΕ, έχει σταλεί επιστολή συμμόρφωσης, δυνάμει του άρθρου 63 παρ. 1 του Ν. 3431/2006, ενώ σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ενδέχεται να κληθεί ο ΟΤΕ σε ακρόαση ενώπιον επιτροπής ακροάσεως της ΕΕΤΤ.

6. Τέλος σημειώνεται ότι η ΕΕΤΤ δεχόμενη αναφορές παρόχων διερευνά το ζήτημα καθυστερήσεων από τον ΟΤΕ στους χρόνους παράδοσης ΑΠΤΒ.

3.6 Συμπεράσματα

Τα στοιχεία της εξέτασης της αγοράς από την ΕΕΤΤ οδηγούν στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά χονδρικής για πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική. Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να οριστεί ως έχων ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Οι κρίσιμοι παράγοντες που οδήγησαν την ΕΕΤΤ στα συμπεράσματα αυτά είναι οι εξής:

1. Ο ΟΤΕ έχει 100% μερίδιο αγοράς στην εν λόγω αγορά (στοιχεία 31/12/2010)
2. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ δεν αναμένει ότι μεσοπρόθεσμα θα υπάρξουν ανταγωνιστικές πιέσεις στην αγορά από τη χρήση κάποιας εναλλακτικής πλατφόρμας, ιδίως δεδομένης της ασυμμετρίας ανάμεσα στη θέση του ΟΤΕ και των νεοεισερχόμενων παρόχων.
3. Υπάρχει απουσία αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος στην αγορά
4. Ο ΟΤΕ κατά το διάστημα από το δεύτερο γύρο ανάλυσης της αγοράς έχει υιοθετήσει πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό.

4 Κανονιστικές Υποχρεώσεις

4.1 Ανάγκη *Ex ante* Ρύθμισης

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές⁴³ ορίζουν ότι ο σκοπός επιβολής *ex ante* υποχρεώσεων σε παρόχους που έχουν οριστεί ως έχοντες ΣΙΑ, είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους στην αγορά με σκοπό είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους αυτή σε γειτονικές αγορές.

Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει *ex ante* υποχρεώσεις μόνο σε αγορές όπου υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με ΣΙΑ και όπου τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του Εθνικού και Κοινοτικού Δικαίου του ανταγωνισμού δεν κρίνονται ως επαρκή ή άμεσα προκειμένου να ξεπερασθεί πιθανή αποτυχία της αγοράς. Όταν οι αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές επαρκής για την αποτροπή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης και καταχρηστικής εκμετάλλευσης από ένα ή περισσότερα μέρη.

Αυτό είναι το πνεύμα της Νέας Σύστασης, η οποία αναφέρει⁴⁴: «Το γεγονός ότι η παρούσα σύσταση προσδιορίζει τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών για τις οποίες δικαιολογείται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση δεν σημαίνει ότι δικαιολογείται πάντοτε κανονιστική ρύθμιση, ούτε ότι στις εν λόγω αγορές θα επιβληθούν οι κανονιστικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στις ειδικές οδηγίες. Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να επιβληθεί, ή πρέπει να αποσυρθεί, ρύθμιση εάν υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις αγορές αυτές χωρίς ρύθμιση, εάν δηλαδή κανένας φορέας δεν διαθέτει σημαντική ισχύ στην αγορά κατά την έννοια του άρθρου 14 της οδηγίας 2002/21/EK. Οι κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι ενδεδειγμένες και να βασίζονται στο χαρακτήρα του εντοπιζόμενου προβλήματος, να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας 2002/21/EK, και, συγκεκριμένα, να μεγιστοποιούν τα οφέλη για τους καταναλωτές, να διασφαλίζουν ότι δεν θα υπάρχει στρέβλωση ή περιορισμός του ανταγωνισμού, να ενθαρρύνουν αποδοτικές επενδύσεις στις υποδομές, να προάγουν την καινοτομία και να ενθαρρύνουν την αποτελεσματική χρήση και διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων και των πόρων αριθμοδότησης.»

⁴³ Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, παράγραφος 16.
Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 114.

⁴⁴ Σκέψη 18 των Παραρτήσεων

Όπου, για ιστορικούς, ή άλλους λόγους, μια αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, και/ ή υπάρχουν υψηλοί μη παροδικοί φραγμοί εισόδου, το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν θεωρείται επαρκές για να προωθήσει την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Οι *ex ante* υποχρεώσεις που επιβάλλονται από ΕΡΑ σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ αποσκοπούν στην εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων που τίθενται στις σχετικές οδηγίες, ενώ οι ρυθμίσεις που επιβάλλονται βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού αποσκοπούν στην επιβολή κυρώσεων για συμφωνίες ή καταχρηστικές συμπεριφορές που περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ* καθιστούν σαφές ότι μόνο ο ορισμός μιας επιχείρησης ως κατέχουσας ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων δεν συνάδει με τις διατάξεις του νέου κανονιστικού πλαισίου και ιδίως με το Άρθρο 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*, το οποίο μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία το άρθρο 37 παρ. 1 περίπτωση β του Νόμου. Το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πρόσβασης* ορίζει ότι οι ΕΡΑ θα πρέπει να επιβάλουν τουλάχιστον μία (1) κανονιστική υποχρέωση στην επιχείρηση που έχει ορισθεί ως κατέχουσα ΣΙΑ.

Οι *ex ante* ρυθμίσεις απαιτούνται στις υπό εξέταση συνθήκες προκειμένου να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς οι *ex post* ρυθμίσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν είναι αποτελεσματικές προκειμένου να εδραιωθεί ένα επαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

Για τους λόγους που εξηγούνται στην Ενότητα 3 ανωτέρω, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής για πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου (συμπεριλαμβανομένης της μεριζόμενης πρόσβασης σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους). Το δίκτυο πρόσβασης χαρακτηρίζεται από πολύ υψηλό μη ανακτήσιμο κόστος, το οποίο αναπτύχθηκε κυρίως υπό συνθήκες μονοπωλίου και με ευρείες οικονομίες κλίμακος και σκοπού. Το μη ανακτήσιμο κόστος και οι οικονομίες κλίμακος και σκοπού αποτελούν έναν πολύ σημαντικό και μη παροδικό φραγμό εισόδου στην αγορά και, εάν δεν υπάρξει ρυθμιζόμενη πρόσβαση στην υποδομή δικτύου, η είσοδος στην αγορά είναι πιθανό να αποτραπεί. Επιτρέποντας σε ανταγωνιστές παρόχους να χρησιμοποιούν την υποδομή δικτύου του ΟΤΕ, οι φραγμοί εισόδου θα μειωθούν σημαντικά. Περαιτέρω, η δομή της σχετικής αγοράς, πίσω από τους εν λόγω φραγμούς εισόδου, δεν τείνει, στο σχετικό χρονικό ορίζοντα

της παρούσας ανάλυσης, προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό [βλ. explanatory note, σελ. 31 τελευταία παράγραφος] [...]. Τέλος, όπως αναφέρεται στο Επεξηγηματικό Κείμενο της Νέας Σύστασης της Επιτροπής (σελ 32) «*Το δίκαιο του ανταγωνισμού θα ήταν ανεπαρκές προκειμένου να αντιμετωπίσει την αποτυχία της αγοράς, στην αγορά τοπικού βρόχου, δεδομένου ότι οι απαιτήσεις συμμόρφωσης της παρέμβασης στην εν λόγω αγορά είναι εκτενείς (συμπεριλαμβάνοντας την ανάγκη αναλυτικών λογιστικών καταστάσεων, εκτίμηση κόστους και παρακολούθηση των όρων και των προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών παραμέτρων).*⁴⁵ [...]»

4.2 Προβλήματα Ανταγωνισμού

Ελλείπει, *ex ante* κανονιστικής παρέμβασης, η σχεδόν μονοπώλιακη θέση που κατέχει ο ΟΤΕ στον τοπικό βρόχο έχει μέχρι σήμερα οδηγήσει και φαίνεται ότι θα εξακολουθήσει να οδηγεί σε μια σειρά πιθανών προβλημάτων ανταγωνισμού, τα οποία είναι κοινά σε όλα τα κράτη της ΕΕ. Η *ex ante* ρύθμιση καθίσταται αναγκαία προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα εν λόγω προβλήματα.

Πράγματι, τα προβλήματα αυτά δεν είναι απλώς θεωρητικά στην Ελλάδα, όπου ο ΟΤΕ, παρά τον χαρακτηρισμό του ως «κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης» με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε επίπεδο υποχρεώσεων, με βάση τον Κανονισμό 2887/2000 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και τον ορισμό του ως επιχείρησης κατέχουσας ΣΙΑ στην αγορά αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου και υποβρόχου κατά τους 2 προηγούμενους γύρους ανάλυσης της ΕΕΤΤ, έχει υποβληθεί όπως αναλύσαμε ανωτέρω στην Ενότητα 3.5, σε σειρά ακροάσεων ενώπιον της ΕΕΤΤ για πρακτικές του που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις του σε σχέση με την παροχή τοπικών βρόχων σε ανταγωνιστές του, οι οποίες έλαβαν χώρα παρά την ύπαρξη *ex ante* ρυθμίσεων (συγκεκριμένα, την ύπαρξη Προσφορών Αναφοράς του ΟΤΕ, τον έλεγχο τιμών και των κοστολογικών υποχρεώσεων).⁴⁶

Ελλείπει *ex ante* ρύθμισης, τα προβλήματα αυτά του ανταγωνισμού θα είχαν επιδεινωθεί. Τα ζητήματα που αναφέρονται κατωτέρω περιγράφουν τόσο τα υπαρκτά όσο και τα πιθανά προβλήματα του ανταγωνισμού τα οποία έχουν εν όλω ή εν μέρει εμφανισθεί ή

⁴⁵ «Competition law would be insufficient to redress the market failure on the local loop market, as the compliance requirements of intervention in this market are extensive (including the need for detailed accounting, assessment of costs and monitoring of terms and conditions including technical parameters) ...»

⁴⁶ Βλ. παράρτημα στην Ενότητα 3.5

ενδέχεται να εμφανισθούν στη σχετική αγορά. Η απαρίθμηση των προβλημάτων αυτών δεν είναι αποκλειστική, αλλά ενδεικτική των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε η ΕΕΤΤ κατά την ανάλυση της αγοράς και εμπίπτουν, κατά κύριο λόγο στη γενικότερη κατηγορία της «κάθετης επέκτασης» της ισχύος στην αγορά.

Άρνηση συναλλαγής και άρνηση πρόσβασης

Χωρίς την υποχρεωτική παροχή πρόσβασης, οι ανταγωνιστές πάροχοι του ΟΤΕ δεν θα είναι σε θέση να εισέλθουν στην αγορά. Η διαπραγματευτική ισχύς τους για την απόκτηση της πρόσβασης αυτής, υπό εύλογους εμπορικούς όρους, είναι πολύ περιορισμένη. Η μόνη επιλογή τους θα είναι η είσοδος στην αγορά βάσει ίδιας επένδυσης για κατασκευή δικτύου τοπικής πρόσβασης, η οποία καθίσταται μη οικονομικά βιώσιμη. Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το είδος πρόσβασης που επιβάλλεται για την αποτελεσματική είσοδο και δραστηριοποίηση στην αγορά δεν αναφέρεται απλώς σε πρόσβαση στο χάλκινο δίκτυο τοπικής πρόσβασης, αλλά απαιτεί επίσης –εφόσον είναι αναγκαία– την παροχή πρόσβασης σε συναφείς εγκαταστάσεις (ευκολίες). Ιδιαίτερης σημασίας είναι η διαθεσιμότητα συνεγκατάστασης (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και, όπου απαιτείται, της απομακρυσμένης και της εικονικής).

Είναι προφανές ότι, εφόσον δεν επιβληθεί υποχρέωση παροχής πρόσβασης, ο ΟΤΕ είναι πιθανό να αρνηθεί την αιτηθείσα πρόσβαση, ή να δεχθεί να την παράσχει με μη εύλογους ή/και μη βιώσιμους όρους (τεχνικούς, χρονικούς, οικονομικούς).

Επέκταση ισχύος δια άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης

Στις περιπτώσεις όπου οι οργανισμοί με ΣΙΑ δεν μπορούν να προβούν σε τιμολογιακές διακρίσεις λόγω ρύθμισης των τιμών πρόσβασης, συχνά προβαίνουν σε συγκεκριμένες πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης πέρα της τιμολόγησης. Ενδεικτικά δύναται να παρέχουν υπηρεσίες υπό ευνοϊκότερους όρους στο λιανικό τους άκρο, ενώ βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση λόγω της ιστορικής του παρουσίας στη σχετική αγορά. Συνέπεια των ανωτέρω είναι η αύξηση του κόστους των αντίστοιχων παρεχόμενων υπηρεσιών από τους νεοεισερχόμενους, γεγονός που οδηγεί σε μείωση των πωλήσεων.

Ελλείψει *ex ante* ρύθμισης, δύναται να ανακύψει μια σειρά προβλημάτων ανταγωνισμού (διά άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών

πρόσβασης) τα οποία έχουν ως εξής:

- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, πληροφοριών που παρέχονται στο λιανικό τμήμα του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης.
- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, της ίδιας ποιότητας υπηρεσίας που παρέχεται στο λιανικό κλάδο του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης.
- Τακτικές καθυστέρησης, όπως χρονοβόρες διαπραγματεύσεις συμβάσεων ή παροχή βασικών υπηρεσιών και πληροφοριών μόνο μετά από διαπραγματεύσεις ή αποφάσεις της ΕΕΤΤ.
- Μη εύλογες απαιτήσεις που σχετίζονται, παραδείγματος χάριν, με τους όρους των συμβάσεων, υπέρμετρες απαιτήσεις για εγγυήσεις, πιστοληπτικοί έλεγχοι και συμβάσεις εμπιστευτικότητας, περιορισμός προσφερόμενων υπηρεσιών ή επιτρεπόμενων σημείων πρόσβασης και μη εύλογες υποχρεώσεις σύζευξης.
- Σχεδιασμός σημείων πρόσβασης και προϊόντων ανάλογα με την τοπολογία δικτύου του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης και τους περιορισμούς των προμηθευτών του, που απαιτούν από τους ανταγωνιστές τη χρήση των ίδιων προτύπων, πρωτοκόλλων ή σχεδίων.
- Διακριτική χρήση πληροφοριών που συγκεντρώνονται όταν παρέχεται σε ένα νεοεισερχόμενο πρόσβαση προκειμένου να στοχεύσει στους λιανικούς πελάτες του νεοεισερχόμενου (παραδείγματος χάριν για το σκοπό επαναπροσέλκυσης ή προκειμένου να πωλήσει ένα ανταγωνιστικό προϊόν).

Τα ανωτέρω ζητήματα ανταγωνισμού (διά άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών πρόσβασης) έχουν απασχολήσει την ΕΕΤΤ, όπως προκύπτει από τα αναφερόμενα στην Ενότητα 3.5.

Επέκταση Ισχύος Μέσω Τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών

Προβλήματα τιμολόγησης δύναται να προκύψουν συνεπεία της υποχρέωσης παροχής πρόσβασης στην αγορά. Τα εν λόγω προβλήματα οδηγούν σε αύξηση του κόστους των ανταγωνιστών και αναποτελεσματικότητα και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- **Υπερβολικές τιμές/ σταυροειδής επιδότηση:** Όταν επιβάλλεται υποχρέωση παροχής πρόσβασης, ο πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να επιδιώξει να ορίσει

υπερβολικά υψηλές τιμές στην αγορά χονδρικής. Αυτό μπορεί να συμβεί με πολλούς τρόπους. Ελλείψει ex ante υποχρέωσης ελέγχου τιμών, η ως άνω συμπεριφορά μπορεί να εκδηλωθεί απλώς αυξάνοντας τις τιμές σε επίπεδο ανώτερο του κοστοστρεφούς. Εξάλλου, ακόμη και με μηχανισμούς ελέγχου τιμών, όπως η κοστοστρέφεια, στρέβλωση στον ανταγωνισμό μπορεί να επιτευχθεί με **εσφαλμένο επιμερισμό** του κόστους στο προϊόν χονδρικής ή όταν η υποχρέωση κοστοστρέφειας καλύπτει την ανάκτηση αυξημένου κόστους που προέκυψε λόγω αναποτελεσματικότητας. Το ως άνω πρόβλημα θα απαιτούσε περαιτέρω την επιβολή υποχρεώσεων κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού.

- **Τιμολογιακές διακρίσεις:** Ένας καθετοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής θα μπορούσε να προβαίνει σε τιμολογιακές διακρίσεις, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό το κόστος χονδρικής των πελατών χονδρικής ή επιβάλλοντας σε αυτούς κόστη που δεν επιβαρύνουν το δικό του τμήμα λιανικής, θέτοντας τους σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση.
- **Ληστρική (επιθετική) τιμολόγηση:** οι πάροχοι με ΣΙΑ μπορούν να προσφέρουν υπερβολικά χαμηλές τιμές στους τελικούς χρήστες με σκοπό να αποκλείσουν την είσοδο των ανταγωνιστών τους στην αγορά λιανικής. Μπορεί να υπάρχει κίνητρο επέκτασης ισχύος στις λιανικές αγορές κατώτερων σταδίων, στην προσπάθεια εξάλειψης ή περιορισμού ανταγωνιστικών πιέσεων μακροπρόθεσμα.
- **Συμπίεση περιθωρίου:** Μια καθετοποιημένη εταιρία με ΣΙΑ μπορεί να επεκτείνει την ισχύ την οποία κατέχει στην ανάντη αγορά παροχής αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, σε κατάντη λιανικές αγορές, χρεώνοντας σχετικά υψηλές τιμές για τους αποδεσμοποιημένους τοπικούς βρόχους σε επίπεδο χονδρικής και σχετικά χαμηλές τιμές στην αγορά λιανικής, ώστε οι άλλες εταιρίες να μην έχουν τη δυνατότητα, λόγω συμπίεσης περιθωρίου, να την ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στη λιανική αγορά υπηρεσιών.

4.3 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις

4.3.1 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση

Η ΕΕΤΤ υποχρεούται σύμφωνα με το Άρθρο 37 παράγραφος 1 του *Νόμου* και το άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πλαίσιο*, να επιβάλει κάποια υποχρέωση ή υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ. Η ΕΕΤΤ έχει επίσης την υποχρέωση να διασφαλίσει επαρκή πρόσβαση, διασύνδεση και διαλειτουργικότητα υπηρεσιών με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε άλλων υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν σε επιχειρήσεις που ορίζονται ως πάροχοι με ΣΙΑ σύμφωνα με τα Άρθρα 9-13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* και τα άρθρα 41 έως 45 του *Νόμου*. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι οι εξής:

Υποχρέωση πρόσβασης ή χρήσης ειδικών υποδομών δικτύου

Το Άρθρο 44 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 12 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις προϋποθέσεις σχετικά με την επιβολή από τη ρυθμιστική αρχή της υποχρέωσης για πρόσβαση ή χρήση ειδικών στοιχείων (ευκολιών) του δικτύου και συναφών υποδομών (ευκολιών) και περιλαμβάνει τα εξής ζητήματα:

- α. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να επιβάλει σε έναν πάροχο την υποχρέωση να ικανοποιεί εύλογα αιτήματα πρόσβασης ή χρήσης ειδικών στοιχείων (ευκολιών) του δικτύου και συναφών υποδομών (ευκολιών), η οποία περιλαμβάνει (άρθρο 44 παρ. 3 του Νόμου):
- α) την παροχή σε τρίτους πρόσβασης σε καθορισμένα στοιχεία και/ή ευκολίες του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο·
 - β) την καλόπιστη διαπραγμάτευση με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση·
 - γ) τη μη ανάκληση ήδη χορηγηθείσας πρόσβασης σε ευκολίες·
 - δ) την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών χονδρικής για μεταπώληση από τρίτους·
 - ε) τη χορήγηση ανοικτής πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου·

- στ) την παροχή συνεγκατάστασης ή άλλων μορφών από κοινού χρήσης ευκολιών, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, κτιρίων ή ιστών·
- ζ) την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας διατεματικών υπηρεσιών που παρέχονται σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ευκολιών για υπηρεσίες ευφών δικτύων ή περιαγωγής σε κινητά δίκτυα·
- η) την παροχή πρόσβασης σε συστήματα επιχειρησιακής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού, απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών·
- θ) τη διασύνδεση δικτύων ή συναφών εγκαταστάσεων.
- β. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να συνοδεύει την επιβληθείσα υποχρέωση ικανοποίησης αιτημάτων πρόσβασης με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.
- γ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να εξετάζει, προκειμένου να διασφαλίζεται η αναλογικότητα, την υποχρέωση ικανοποίησης εύλογων αιτημάτων πρόσβασης με βάση μια σειρά από παράγοντες οι οποίοι περιλαμβάνουν ιδίως:
- α) την τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με τον ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον τύπο της διασύνδεσης και της πρόσβασης τις οποίες αφορά
- β) τη σκοπιμότητα παροχής της προτεινόμενης πρόσβασης σε συνάρτηση με τις διαθέσιμες δυνατότητες·
- γ) την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, έχοντας υπόψη τους συναφείς επενδυτικούς κινδύνους·
- δ) την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού·
- ε) κατά περίπτωση, τα συναφή δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας·
- στ) την παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών.

Υποχρέωση διαφάνειας

Το Άρθρο 43 παρ. 1α) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση διαφάνειας και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τη διασύνδεση και/ ή την πρόσβαση, όπως πληροφορίες λογιστικής φύσεως, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις παροχής και χρήσης, καθώς και τιμές.
- β. Τη δημοσίευση επαρκώς αναλυτικής Προσφοράς Αναφοράς με καθορισμένο ελάχιστο περιεχόμενο του Παραρτήματος II του Νόμου και της Οδηγίας Πρόσβασης (εφόσον ο φορέας εκμετάλλευσης υπέχει υποχρέωση παροχής πρόσβασης στον τοπικό βρόχο μέσω στρεπτού ζεύγους μεταλλικών αγωγών και των σχετικών διευκολύνσεων του άρθρου 44).
- γ. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να καθορίζει αναλυτικά τις πληροφορίες που πρέπει να διατίθενται στην Προσφορά Αναφοράς, με αναφορά στις απαιτούμενες λεπτομέρειες και τον τρόπο δημοσίευσής τους.
- δ. Την υποχρέωση υποβολής στην ΕΕΤΤ της Προσφοράς Αναφοράς και την εξουσία της να ελέγχει τη συμμόρφωσή της με τους όρους του Νόμου και να την τροποποιεί για την εκπλήρωση υποχρεώσεων που επιβάλλονται από αυτόν, επιβάλλοντας στον πάροχο που έχει ορισθεί ως κατέχων ΣΙΑ στη σχετική αγορά να δημοσιεύει την Προσφορά Αναφοράς με τις αλλαγές αυτές.

Υποχρέωση αμεροληψίας

Το Άρθρο 43 παρ. 1 β) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το 10 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση αμεροληψίας και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να επιβάλει υποχρέωση αμεροληψίας σχετικά με την πρόσβαση ή/και τη διασύνδεση.
- β. Η εν λόγω υποχρέωση εξασφαλίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης παρέχει αφενός μεν πρόσβαση ή/και τη διασύνδεση εφαρμόζοντας ισοδύναμους

όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες και αφετέρου ότι ο εν λόγω πάροχος παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές του υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών του ή των εταίρων του.

Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

Το Άρθρο 43 παρ. 1 γ) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 11 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να επιβάλει υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού όσον αφορά καθορισμένες δραστηριότητες που αφορούν την πρόσβαση ή/και τη διασύνδεση.
- β. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να απαιτεί από μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με όποια υποχρέωση επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 10 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* και να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη διεπιδότηση.

Υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης

Το Άρθρο 45 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να επιβάλει υποχρέωση ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων κοστοστρέφειας τιμών και υποχρεώσεις σχετικά με τα κοστολογικά συστήματα, για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης και/ή πρόσβασης, σε περιπτώσεις όπου από την ανάλυση αγοράς προκύπτει ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού με

συνέπεια ένας φορέας εκμετάλλευσης να μπορεί να διατηρεί τις τιμές σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να συμπιέζει τις τιμές, σε βάρος των τελικών χρηστών.

- β. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να επιτρέπει στον πάροχο που έχει ορισθεί ως κατέχων ΣΙΑ έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επαρκούς επενδεδυμένου κεφαλαίου, για την επιβολή υποχρέωση ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένων τιμών προσανατολισμένων στο κόστος.
- γ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να διασφαλίζει ότι ο μηχανισμός ανάκτησης του κόστους ή η επιβαλλόμενη μεθοδολογία τιμολόγησης προάγει την οικονομική απόδοση και τον βιώσιμο ανταγωνισμό και μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές.
- δ. Την εξουσία της ΕΕΤΤ να απαιτεί από έναν πάροχο να αιτιολογεί πλήρως τις τιμές που επιβάλλει και να απαιτεί την προσαρμογή των εν λόγω τιμών.
- ε. Τον κανόνα ότι ο πάροχος που έχει ορισθεί ως έχων ΣΙΑ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι τα τέλη υπολογίζονται βάσει του κόστους, λαμβανομένου υπόψη ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης.
- στ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να εξασφαλίζει ότι όταν η εφαρμογή του συστήματος κοστολόγησης επιβάλλεται για λόγους υποστήριξης του ελέγχου τιμών, πρέπει να τίθεται στην διάθεση του κοινού περιγραφή του συστήματος κοστολόγησης στην οποία να αναφέρονται τουλάχιστον οι βασικές κατηγορίες κόστους και οι κανόνες για την κατανομή του.
- ζ. Την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να εξασφαλίζει ότι η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης ελέγχεται από αρμόδιο ανεξάρτητο φορέα, και ότι δημοσιεύεται σε ετήσια βάση δήλωση σχετικά με τη συμμόρφωση.

Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει υποχρεώσεις εκτός αυτών που αναφέρονται ανωτέρω ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, υποχρεώσεις εκτός των οριζομένων στην *Οδηγία για την Πρόσβαση*, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνει προηγουμένως την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁴⁷

⁴⁷ Ο Σύνδεσμος των Παρόχων (Απόφαση 8/02) και (Απόφαση 42/04) και (Απόφαση 2/05) του Νόμου

4.3.2 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20ης -9-2010 σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) (2010/572/ΕΕ)

Στο κεφάλαιο με τίτλο «Χονδρική Αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου (Αγορά 4)», παράγραφοι 13- 16 και 29 – 30, της ως άνω Σύστασης, προβλέπονται τα εξής:

«Πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ

13. Εφόσον είναι διαθέσιμη χωρητικότητα αγωγών, οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλλουν την πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής. Η πρόσβαση πρέπει να παρέχεται σύμφωνα με την αρχή της ισοδυναμίας, όπως ορίζεται στο παράρτημα II.

14. Οι ΕΡΑ οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι η πρόσβαση στα υπάρχοντα τεχνικά έργα υποδομής παρέχεται σε κοστοστρεφείς τιμές, σύμφωνα με το παράρτημα I.

15. Εφόσον υπάρχει αίτημα για προσφορά αναφοράς για πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής, οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλουν τη διατύπωση προσφοράς αναφοράς το ταχύτερο δυνατό. Η προσφορά αναφοράς πρέπει να είναι διαθέσιμη το αργότερο έξι μήνες από τη διατύπωση του εν λόγω αιτήματος.

16. Οι ΕΡΑ οφείλουν, σύμφωνα με τη ζήτηση της αγοράς, να ενθαρρύνουν, ή, όπου αυτό είναι νομικά δυνατόν βάσει του εθνικού δικαίου, να υποχρεώνουν το φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, κατά την κατασκευή έργων τεχνικής υποδομής, να εγκαθιστούν επαρκή χωρητικότητα ώστε οι λοιποί φορείς εκμετάλλευσης να μπορούν να χρησιμοποιούν αυτές τις εγκαταστάσεις.

Υποχρεώσεις πρόσβασης σε περίπτωση FTTN

29. Οι ΕΡΑ πρέπει να επιβάλλουν υποχρέωση αδεσμοποίησης πρόσβασης στον χάλκινο υποβρόχο. Η αποδεσμοποίηση του χάλκινου υποβρόχου πρέπει να συμπληρωθεί με μέτρα οπισθόζευξης, συμπεριλαμβανομένης κατά περίπτωση οπισθόζευξης οπτικής ίνας και Ethernet, καθώς και με βοηθητικά επανορθωτικά μέτρα που εξασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητά της, όπως η ισότιμη πρόσβαση σε ευκολίες συνεγκατάστασης, ή ελλείψει αυτών, ισοδύναμης συνεγκατάστασης. Η προσφορά αναφοράς πρέπει να είναι διαθέσιμη το συντομότερο δυνατό και, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από έξι μήνες αφότου μια ΕΡΑ έχει επιβάλει την υποχρέωση χορήγησης πρόσβασης.

30. Κατά την επιβολή αποδεσμοποίησης του χάλκινου υποβρόχου από τους ΕΡΑ, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ πρέπει να υποχρεούνται να συμπληρώνει την υπάρχουσα προσφορά

αναφοράς LLU με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Η τιμή της πρόσβασης σε όλα τα αντικείμενα πρέπει να είναι κοστοστρεφής, σύμφωνα με το παράρτημα Ι»

4.4 Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Προκειμένου να αξιολογηθεί καλύτερα η ανάγκη για συγκεκριμένες κανονιστικές υποχρεώσεις είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι υφιστάμενες κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στον ΟΤΕ:

- Στα πλαίσια του δεύτερου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ με την υπ' αριθ. 531/065/23-07-2009 Απόφασή της, δημοσιευθείσα στο τεύχος Β της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως την 28η-7-2009 με αριθμό 1550, αφού κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά που περιλαμβάνει τη χονδρική παροχή αδεσμοποίητης πρόσβασης (πλήρως και μεριζόμενης) σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών, με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία η εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος κατέχει Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ), της επέβαλε μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων οι κυριότερες εκ των οποίων είναι οι εξής:
 - Παροχή πρόσβασης και χρήσης συγκεκριμένων ευκολιών δικτύου, και συγκεκριμένα παροχή πλήρως αδεσμοποίητης και μεριζόμενης πρόσβασης στους τοπικούς βρόχους και υποβρόχους, καθώς και πρόσβαση σε συναφείς ευκολίες όπως η συνεγκατάσταση.
 - Υποχρέωση Διαφάνειας, ιδίως Δημοσίευση Προσφοράς Αναφοράς Αδεσμοποίητης Πρόσβασης με το κατάλληλο περιεχόμενο.
 - Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης.
 - Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού και
 - Υποχρέωση ελέγχου τιμών (κοστοστρέφεια) και κοστολόγησης .

4.5 Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων

Οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν από την ΕΕΤΤ πρέπει να βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που εντοπίζεται και να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 (2), (3) και (4) της Οδηγίας Πλαίσιο και το άρθρο 3 του Νόμου.

Η ΕΕΤΤ έχει εντοπίσει στην Ενότητα ανωτέρω μια σειρά από πραγματικά και πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού που ανακύπτουν ή μπορεί να ανακύψουν από τη δεσπόζουσα θέση του ΟΤΕ στην αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου. Ελλείψει κανονιστικής ρύθμισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο, εντός των χρονικών πλαισίων της παρούσας εξέτασης να υπάρξει κάποια ρεαλιστική πιθανότητα ανάπτυξης αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην Ελλάδα, δεδομένης της απουσίας ανταγωνιστικής υποδομής τοπικής πρόσβασης και της ύπαρξης φραγμών εισόδου.

Οι επιβαλλόμενες νέες ή και οι διατηρηθείσες σε ισχύ κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι κατάλληλες προκειμένου να διευκολύνουν, όχι μόνο την είσοδο των ανταγωνιστών στις λιανικές αγορές που επιλέγουν με την παροχή πρόσβασης στην υποδομή τοπικής πρόσβασης του ΟΤΕ - υπό όρους και συνθήκες που προάγουν την αποδοτικότητα και ισχυροποιούν τον ανταγωνισμό - αλλά ιδίως την δραστηριοποίηση αυτών υπό όρους υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη να ενθαρρύνεται η αποδοτική επένδυση σε υποδομές και η προώθηση καινοτομιών. Όπως και στον πρώτο γύρο ανάλυσης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι διαπιστωθείσες και παραμένουσες αποτυχίες της αγοράς δεν δύνανται να αντιμετωπισθούν παρά μέσω σειράς κανονιστικών υποχρεώσεων οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους. **Στα πλαίσια αυτά προτείνει τη διατήρηση και σε κάποιες περιπτώσεις τη διεύρυνση των υφιστάμενων, βάσει του δεύτερου γύρου ανάλυσης, κανονιστικών υποχρεώσεων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη συνέχεια.**

4.6 Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Στην παρούσα Ενότητα, η ΕΕΤΤ παραθέτει τις κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ και τις οποίες η ΕΕΤΤ κρίνει ως κατάλληλες, εύλογες και αναλογικές κατά την παρούσα χρονική περίοδο δεδομένων των συνθηκών της αγοράς.

4.6.1 Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

Η ΕΕΤΤ προκειμένου να εκτιμήσει αν θα πρέπει να επιβληθεί μια υποχρέωση παροχής πρόσβασης και εάν αυτή κρίνεται ως αναλογική, θα πρέπει να λάβει υπόψη της τους παράγοντες που αναφέρονται στο Άρθρο 44 παρ. 2 του Νόμου (άρθρο 12 (2) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*). Οι ως άνω παράγοντες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: την *τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, τη δυνατότητα διάθεσης της προτεινόμενης πρόσβασης σε σχέση με την διαθέσιμη χωρητικότητα, την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, έχοντας υπόψη τους συναφείς με την υλοποίηση της επένδυσης κινδύνους, καθώς και την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού.*

Ένας καθετοποιημένος πάροχος με ισχύ στην αγορά χονδρικής, όπως ο ΟΤΕ, ενδέχεται να επιχειρήσει να περιορίσει την πρόσβαση στο προϊόν χονδρικής προκειμένου να μην απολέσει την ισχύ του στην αγορά λιανικής (γεγονός που θα ήταν πιθανό μέσω της εισόδου νέων παρόχων στην αγορά). Συνεπώς, μη παρέχοντας πρόσβαση, ο πάροχος με δεσπόζουσα θέση στην αγορά, μπορεί να ενδυναμώσει την ισχύ του (και να χρεώνει μια υπερβολική τιμή στην αγορά λιανικής). Με αυτόν τον τρόπο ο πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να επεκτείνει την ισχύ που έχει στην αγορά χονδρικής, καθώς και στην (πιθανόν) ανταγωνιστική αγορά λιανικής. Είναι σαφές ότι τα αποτελέσματα μιας τέτοιας συμπεριφοράς θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό.

Από οικονομικής απόψεως, είναι αδύνατον οι νεοεισερχόμενοι πάροχοι να μπορούν να αναπαράγουν (στο σύνολό του), το τοπικό δίκτυο πρόσβασης του δεσπόζοντος φορέα εκμετάλλευσης εντός εύλογης χρονικής περιόδου. Ως εκ τούτου, ο μόνος τρόπος με τον οποίο δύναται να αναπτυχθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά λιανικής, είναι να υποχρεωθεί ο καθετοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ να παρέχει πρόσβαση στο προαπαιτούμενο προϊόν χονδρικής που διαθέτει. Είναι ξεκάθαρο, ότι καμιά άλλη πιθανή ρυθμιστική υποχρέωση δεν μπορεί από μόνη της να αντιμετωπίσει το πιο πάνω πρόβλημα ανταγωνισμού και ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση παροχής πρόσβασης σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 44 του Νόμου (Άρθρο 12 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*).

Επί τη βάσει της ως άνω διενεργηθείσης ανάλυσης αγοράς, η ΕΕΤΤ καταλήγει ότι κρίνεται απαραίτητο να διατηρηθεί η επιβολή στον ΟΤΕ της ex ante ρυθμιστικής υποχρέωσης παροχής πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και χρήσης συναφών ευκολιών δικτύου καθώς και να επιβληθούν υποχρεώσεις πρόσβασης αναφορικά με το δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς που αναπτύσσει ο ΟΤΕ. Η ως άνω ρυθμιστική υποχρέωση, η οποία αποτελεί ένα από τα βασικά επανορθωτικά μέτρα που προβλέπει το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, εξακολουθεί να είναι κατάλληλη για την αντιμετώπιση των προσδιορισθέντων προβλημάτων της αγοράς, δεδομένου ότι αντικατοπτρίζει την φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος ανταγωνισμού, και συνιστά ένα εύλογο και αναλογικό ρυθμιστικό μέτρο. Ωστόσο, η υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών (συναφών) ευκολιών δικτύου δεν δύναται από μόνη της (δηλαδή, χωρίς την επιβολή περαιτέρω ρυθμιστικών υποχρεώσεων) να επιλύσει τα προσδιορισθέντα προβλήματα ανταγωνισμού, όπως η υπερβολική τιμολόγηση και οι τακτικές διακριτικής μεταχείρισης (τιμολογιακές ή μη). Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι απαιτούνται συμπληρωματικά ρυθμιστικά μέτρα τα οποία αναλύονται κατωτέρω στην παρούσα Ενότητα.

Η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τους υπόλοιπους παράγοντες όπως αυτοί προσδιορίζονται στο Άρθρο 44 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 42 παρ. 5 του Ν. 3431/06 (άρθρα 8 και 12 (2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), κρίνει ότι επί τη βάσει της ισχύουσας πρακτικής και της εξέλιξης των προϊόντων, η διατήρηση της εν λόγω κανονιστικής υποχρέωσης εξακολουθεί να είναι αναγκαία και αναλογική.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε επίσης εάν η υποχρέωση πρόσβασης στις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στη χονδρική αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου διασφαλίζει τον ανταγωνισμό μακροπρόθεσμα. Δεδομένου ότι η πρόσβαση επιτρέπει στους νεοεισερχόμενους παρόχους να ανταγωνίζονται τον πάροχο με ΣΙΑ παρέχοντας ευρυζωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες φωνής, η ρυθμιστική υποχρέωση πρόσβασης διασφαλίζει την εξέλιξη του ανταγωνισμού και επιτρέπει στους νεοεισερχόμενους παρόχους να ανεβαίνουν στην ενονομαζόμενη ‘σκάλα των επενδύσεων’ (ladder of investment) όσον αφορά την δημιουργία υποδομής.

Ειδικότερα, η ΕΕΤΤ θεωρεί, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τα δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς που αναπτύσσει ο ΟΤΕ καθώς και τα οριζόμενα στη Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA),

ότι πρέπει να διατηρηθούν και να διευρυνθούν ως ακολούθως οι υποχρεώσεις πρόσβασης που έχουν επιβληθεί στον ΟΤΕ δυνάμει της ΑΠ ΕΕΤΤ:

- (1) Η διατήρηση της υποχρέωσης παροχής πρόσβασης σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους μέσω της πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης και της μεριζόμενης πρόσβασης. Σημειώνεται ότι επί του παρόντος, μόνο η πλήρως αδεσμοποιητή πρόσβαση και η μεριζόμενη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους χρησιμοποιείται από τους εναλλακτικούς παρόχους για την διάθεση υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες, αν και οι δύο άλλες μορφές πρόσβασης (η πλήρης και μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό υπο βρόχο) είναι επίσης επιβεβλημένες δυνάμει του πρώτου και δεύτερου γύρου ανάλυσης. Στο πλαίσιο του FTTN (Fiber To The Node) δικτύου που αναπτύσσει ο ΟΤΕ ενισχύεται η σπουδαιότητα της παροχής αδεσμοποίησης πρόσβασης στο χάλκινο υποβρόχο.
- (2) Η υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε συναφείς ευκολίες οι οποίες είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υπο-βρόχο, όπως η συνεγκατάσταση (σε αστικό κέντρο και καμπίνα) , τα συνδετικά καλώδια⁴⁸, η πρόσβαση σε φρεάτια/αγωγούς και σε άλλες ευκολίες που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση απομακρυσμένης συνεγκατάστασης καθώς και οι συνδέσεις οπισθόζευξης (backhaul), συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών οπισθόζευξης οπτικής ίνας και Ethernet από την υπαίθρια καμπίνα έως το αστικό κέντρο. Ο Νόμος (άρθρο 2 περίπτωση λστ) και η *Οδηγία Πλαίσιο* ορίζει τις ‘συναφείς ευκολίες’ ως ‘τις εγκαταστάσεις, υποδομές, τεχνικά μέσα, λογισμικό κλπ που σχετίζονται με δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή/ και υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και καθιστούν δυνατή ή/ και υποστηρίζουν την παροχή υπηρεσιών μέσω του εν λόγω δικτύου ή/και υπηρεσίας. Περιλαμβάνουν επίσης συστήματα υπό όρους πρόσβασης και οδηγούς ηλεκτρονικών προγραμμάτων’. Συγκεκριμένα η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, προκειμένου να εγκατασταθεί και να συνδεθεί κατάλληλα ο σχετικός εξοπλισμός ενός νέου παρόχου, απαιτείται και η επιβολή υποχρέωσης συνεγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 3, περίπτωση στ. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (στ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*). Η υποχρέωση παροχής

⁴⁸ Συνδετικά καλώδια δύναται να χρησιμοποιηθούν και στις περιπτώσεις όπου αντικειμενικά είναι τεχνικά ανέφικτη η χρήση οποιουδήποτε άλλου μέσου για την σύνδεση του εξοπλισμού του παρόχου όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις του τοπικού υποβρόχου για την σύνδεση του εξοπλισμού του παρόχου στην εξωτερική καμπίνα με τον εξοπλισμό του παρόχου σε ανώτερο ιεραρχικά δικτυακό σημείο συνεγκατάστασης.

συνεγκατάστασης, ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να περιλαμβάνει επιλογές όπως τη φυσική συνεγκατάσταση⁴⁹, την απομακρυσμένη συνεγκατάσταση ή και την εικονική συνεγκατάσταση. Μέσω της συνεγκατάστασης ο νέος πάροχος δύναται να εγκαταστήσει τον κατάλληλο εξοπλισμό προκειμένου να διασυνδέσει τους αδεσμοποίητους τοπικούς βρόχους και υποβρόχους με το δίκτυο του μέσω ιδίας υποδομής ή μέσω υποδομής παρόχου της επιλογής του. Οι ειδικές μορφές όλων των επιλογών συνεγκατάστασης πρέπει να δημοσιεύονται ως μέρος της Προσφοράς Αναφοράς Αδεσμοποίησης Πρόσβασης (Reference Unbundled Offer (RUO)) σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ.1 α, στοιχείο γγ) και Παράρτημα II του Νόμου (Άρθρο 9 (4) και το Παράρτημα II της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*).

- (3) Σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 3, περίπτωση ε. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (ε) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*), η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ πρέπει – στα πλαίσια της παροχής πρόσβασης στον αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο και υποβρόχο- να χορηγεί ελεύθερη πρόσβαση σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου. Αντίστοιχα, σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 3, περίπτωση η. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (η) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*), ο ΟΤΕ πρέπει να υποχρεωθεί να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών.
- (4) Υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής του ΟΤΕ, δηλαδή πρόσβαση σε επιμέρους αγωγούς (sub-ducts), αγωγούς (ducts), φρεάτια και ιστούς. Στο πλαίσιο του NGA δικτύου που αναπτύσσει ο ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης είναι καθοριστικής σημασίας για την εγκατάσταση παράλληλων δικτύων οπτικής ίνας και συνεπώς για την προώθηση του ανταγωνισμού προς το συμφέρον των τελικών χρηστών. Επιπρόσθετα όπως αναλύθηκε διεξοδικά και στο 2^ο

⁴⁹ Η φυσική συνεγκατάσταση περιλαμβάνει την συνεγκατάσταση εξοπλισμού του παρόχου σε ξεχωριστά δωμάτια παρόχων από το χώρο εγκατάστασης του εξοπλισμού του ΟΤΕ (είτε κάθε πάροχος ξεχωριστά είτε όλοι οι πάροχοι μαζί) και την παροχή συνεγκατάστασης υπό την μορφή co migling η οποία συνίσταται στην παροχή συνεγκατάστασης του εξοπλισμού του παρόχου στον ίδιο χώρο με τον εξοπλισμό του ΟΤΕ χωρίς την ύπαρξη χωρισμάτων και χωρίς την ανάγκη δημιουργίας ξεχωριστού δωματίου παρόχου. Η φυσική συνεγκατάσταση περιλαμβάνει επίσης και την περίπτωση εγκατάστασης καμπίνας του παρόχου στον προαύλιο χώρο ή την ταράτσα του κτιρίου του ΟΤΕ, υπό συνθήκες που εξειδικεύονται στην εκάστοτε Προσφορά Αναφοράς. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η φυσική συνεγκατάσταση σε υπαίθρια καμπίνα παρουσιάζει τεχνικές δυσκολίες κατά την υλοποίηση της και για το λόγο αυτό προτείνει για τις υπαίθριες καμπίνες μόνο την επιβολή υποχρέωσης εικονικής και απομακρυσμένης συνεγκατάστασης.

γύρο ανάλυσης της αγοράς τόσο για την περίπτωση της πρόσβασης στον υποβρόχο όσο για την περίπτωση που κάποιος εναλλακτικός δεν επιθυμεί να λάβει υποβρόχο από το ΟΤΕ αλλά προτιμά, λόγω στοχευμένης πελατείας, να υλοποιήσει μόνος του τις τελευταίες δεκάδες ή εκατοντάδες μέτρα του δικτύου πρόσβασης από τον υπαίθριο κατανεμητή μέχρι τον πελάτη, η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης είναι ένα μέτρο εύλογο και αναλογικό. Ειδικότερα, τυχόν άλλοι διαθέσιμοι τρόποι υλοποίησης της πρόσβασης στον υποβρόχο απαιτούν δυσανάλογο κόστος και χρόνο ανάπτυξης για τον εναλλακτικό πάροχο. Η συγκεκριμένη υποχρέωση καλύπτει όλα τα ήδη κατασκευασμένα από τον ΟΤΕ καθώς και τα μελλοντικά τεχνικά έργα υποδομής. Σύμφωνα με την παράγραφο 16 της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) συνίσταται ο ΟΤΕ, σύμφωνα με τη ζήτηση της αγοράς, κατά την κατασκευή έργων τεχνικής υποδομής, να εγκαθιστά επαρκή χωρητικότητα ώστε οι λοιποί φορείς εκμετάλλευσης να μπορούν να χρησιμοποιούν αυτές τις εγκαταστάσεις. Επειδή η πρόσβαση σε αγωγούς ενδεχομένως συνδέεται με άλλα προϊόντα ευκολιών (πρόσβαση σε υπάρχοντα φρεάτια/μούφες, πρόσβαση σε νέα φρεάτια/μούφες, επεκτάσεις υπάρχοντων φρεατίων/μουφών κλπ. προϊόντα), ο ΟΤΕ καλείται να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί κάθε «εύλογο» (από άποψη τεχνικής υλοποίησης) αίτημα που αφορά στην παροχή πρόσβασης σε άλλες τυχόν απαιτούμενες ευκολίες (π.χ. φρεάτια) του τμήματος πρόσβασης του δικτύου του. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει διαθέσιμη υποδομή αγωγών για την κάλυψη των αναγκών των παρόχων, αλλά υπάρχει τυχόν διαθέσιμη υποδομή οπτικών ινών από την υπαίθρια καμπίνα έως το αστικό κέντρο, ο ΟΤΕ υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση σε σκοτεινή ίνα στο τμήμα του δικτύου του από την υπαίθρια καμπίνα ως το Αστικό Κέντρο. Η πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομών θα πρέπει να παρέχεται από τον ΟΤΕ σύμφωνα με την αρχή της ισοδυναμίας, όπως αυτή ορίζεται στο Παράρτημα II της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) και αναλύεται περαιτέρω στην ενότητα 4.6.2 κατωτέρω αναφορικά με την υποχρέωση αμεροληψίας που προτείνει η ΕΕΤΤ να επιβληθεί στον ΟΤΕ.

Επιπλέον, των υπηρεσιών που παρατίθενται ανωτέρω, η ΕΕΤΤ προτείνει επίσης να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί όλα

τα εύλογα αιτήματα των παρόχων αναφορικά με επιπρόσθετα προϊόντα πρόσβασης, συνεγκατάστασης και συναφείς ευκολίες. Επιπλέον η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί η υποχρέωση στον ΟΤΕ να μην ανακαλεί την ήδη χορηγηθείσα πρόσβαση σε ευκολίες άρθρο 44 παρ.3 περίπτωση γ του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (γ) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*).

Στα πλαίσια της υποχρέωσης πρόσβασης, ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποχρεωθεί να ικανοποιεί αιτήματα για μετάβαση μεταξύ των ακόλουθων υπηρεσιών (οι διαδικασίες της μετάβασης θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην σχετική Προσφορά Αναφοράς, βλέπε κατωτέρω αναφορικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας):

- Από την χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση στην αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο (πλήρη ή μεριζόμενη).
- Από την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο (πλήρη ή μεριζόμενη) στην χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση.
- Από τη μεριζόμενη πρόσβαση στην πλήρη αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους.
- Από την πλήρη αδεσμοποίητη πρόσβαση στη μεριζόμενη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους.
- Από την αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους στην αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς υποβρόχους
- Από την αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους ενός παρόχου σε αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους άλλου παρόχου.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 3 του Νόμου (Άρθρο 12 (1) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*), η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι ως άνω υποχρεώσεις θα πρέπει να συνοδεύονται με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.

Τα εν λόγω ζητήματα έχουν αποδειχθεί ως ιδιαίτερος προβληματικός στην υπό εξέταση αγορά λόγω των ενεργειών του ΟΤΕ. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απαραίτητη η διατήρηση της υποχρέωσης προσφοράς Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (Service Level Agreements (SLAs)) και μάλιστα για όλα τα προϊόντα, και για όλες τις διαδικασίες όπως παροχή των υπηρεσιών και αποκατάσταση βλαβών. Η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται συγκεκριμένες ρήτρες και όροι αναφορικά

με την ευθύνη των μερών οι οποίες και θα λειτουργούν ως κίνητρο για την συμμόρφωση των μερών με αυτά.

Η βασική/ ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο Συμφωνιών Υπηρεσιών (Βασικό SLA)) καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Βασικού SLA, θα συνεχίσουν να αποτελούν μέρος της βασικής λίστας των περιεχομένων της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς που θα δημοσιεύεται από τον ΟΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ.1 α, στοιχείο γγ) και Παράρτημα II του Νόμου (Άρθρο 9 (4) και το Παράρτημα II της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*). Προκειμένου να διασφαλισθεί μεταξύ άλλων η αποτελεσματικότητα του Βασικού SLA, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΕΕΤΤ

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη όλα τα εύλογα αιτήματα αναφορικά με SLAs “πέραν του Βασικού” (Advanced SLAs). Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕΤΤ θα προβεί σε διάλογο με τον ΟΤΕ προκειμένου να διαμορφώσει το εύρος και τις ρήτρες των εν λόγω SLAs.

Στην περίπτωση που ο ΟΤΕ αναπτύξει ή εξελίξει το δίκτυο πρόσβασης που διαθέτει σε αρχιτεκτονική FTTH (οπτική ίνα μέχρι το σπίτι) υποχρεούται να προσφέρει αδεσμοποίητη πρόσβαση στο βρόχο οπτικής ίνας.

4.6.2 Υποχρέωση Αμεροληψίας (Μη Διακριτικής Μεταχείρισης)

Στις περιπτώσεις όπου έχει επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ υποχρέωση πρόσβασης, ο εν λόγω πάροχος δύναται να έχει αυξημένα κίνητρα να προβαίνει σε διακρίσεις όσον αφορά τις τιμολογιακές και μη τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών του. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια ισχυρή υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (υποχρέωση αμεροληψίας) είναι το μόνο ρυθμιστικό μέτρο το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει ευθέως τα ως άνω προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ δεν κάνει διακρίσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων

με αυτόν επιχειρήσεων). Οι τιμές του ΟΤΕ για τον τοπικό βρόχο, τον τοπικό υποβρόχο και τις συναφείς ευκολίες θα πρέπει να είναι ίδιες για τους τρίτους και το λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων). Έτσι, η χρήση των υπηρεσιών του τοπικού βρόχου, του τοπικού υποβρόχου και των συναφών ευκολιών από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ ή των θυγατρικών του επιχειρήσεων πρέπει να πραγματοποιείται με όμοιους όρους και προϋποθέσεις με εκείνους που προσφέρονται σε τρίτους, δηλαδή η χρήση των υπηρεσιών και για τους τρίτους πρέπει να γίνει σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες που επιβάλλονται στο λιανικό του άκρο. Η αρχή αυτή πρέπει να εφαρμόζεται για όλες τις υποχρεώσεις πρόσβασης που του έχουν επιβληθεί

Η ΕΕΤΤ είναι επιφορτισμένη να επιβάλει – όπου το θεωρεί κατάλληλο - υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης σε συνδυασμό με τις ήδη υπάρχουσες υποχρεώσεις πρόσβασης. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης στον ΟΤΕ για όλες τις υποχρεώσεις πρόσβασης που περιγράφηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Αυτό σημαίνει ότι ο ΟΤΕ υποχρεούται να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και θα παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Ειδικότερα, οι υπηρεσίες και οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους εντός προκαθορισμένης χρονικής περιόδου και επί τη βάση προδιαγραφών ποιότητας που είναι τουλάχιστον ισότιμες με αυτές που παρέχονται στο λιανικό άκρο του ΟΤΕ (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων). Κατά την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στη χονδρική αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου, δεν επιτρέπεται να υπάρχουν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, σύζευξη υπηρεσιών ή ευκολιών (εκτός και εάν αυτή δικαιολογείται από τεχνικής σκοπιάς), καθώς και αδικαιολόγητα επαχθείς συμβατικοί όροι. Επιπροσθέτως, είναι απαραίτητο οι πληροφορίες που λαμβάνονται από τον ΟΤΕ στα πλαίσια της παροχής των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου και των συναφών ευκολιών σε έναν εναλλακτικό πάροχο, να μην χρησιμοποιούνται (με οποιοδήποτε τρόπο) από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ, και να υπάρχει ρητή έγγραφη δέσμευση προς τον σκοπό αυτό.

Η υποχρέωση μη διάκρισης καλύπτει και τα πληροφοριακά συστήματα του ΟΤΕ. Το λιανικό άκρο του ΟΤΕ ή οι συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα εν λόγω πληροφοριακά συστήματα χονδρικής και ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει πρόσβαση στα εν λόγω συστήματα χονδρικής σε τρίτους παρόχους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο.

Αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύων Νέας Γενιάς και στο πλαίσιο της διασφάλισης των ίσων ανταγωνισμού, η ΕΕΤΤ θεωρεί ως αναλογικό και αιτιολογημένο το μέτρο της επιβολής τεχνικών κανόνων και ενδεχομένως περιορισμών στη χρήση τεχνολογίας από τον ΟΤΕ για εμπορικό σκοπό, η οποία προκαλεί παρεμβολές στους Τοπικούς Βρόχους / Υποβρόχους των παρόχων που δραστηριοποιούνται στην αγορά μέσω του χάλκινου δικτύου πρόσβασης. Επίσης, λαμβάνοντας υπ' όψιν την μεταβαλλόμενη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται στο πλαίσιο της πρόσβασης σε φυσικές υποδομές δικτύου και με την παραδοχή ότι οι υπηρεσίες αυτές απαιτούν την εγκατάσταση εξοπλισμού σε χώρους σε σχετική εγγύτητα προς τους τελικούς χρήστες, ο ΟΤΕ οφείλει να επιτρέπει στους εναλλακτικούς τηλεπικοινωνιακούς παρόχους την εγκατάσταση του εξοπλισμού που ο ίδιος επιτρέπει για τον εαυτό του ή των θυγατρικών του, έτσι ώστε οι τελικοί χρήστες να μπορούν να έχουν την ελευθερία να επιλέξουν τους παρόχους υπηρεσιών τους

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, η αρχιτεκτονική δικτύου για την παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης με χρήση οπτικών ινών μέχρι την καμπίνα και συγκεκριμένα το γεγονός ότι στην περίπτωση αυτή ο ενεργός εξοπλισμός του ΟΤΕ εγκαθίσταται και λειτουργεί σε σημείο πλησιέστερο προς το συνδρομητή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ισχυρότερες φασματικές παρεμβολές μεταξύ των διαφόρων τεχνολογιών xDSL, οι οποίες προκαλούν υποβάθμιση της ποιότητας των ευρυζωνικών υπηρεσιών στους τελικούς χρήστες. Για την επίλυση των ανωτέρω προβλημάτων η ΕΕΤΤ σε συνεργασία με τον ΟΤΕ και τους εναλλακτικούς παρόχους και κατόπιν διενέργειας σχετικής δημόσιας διαβούλευσης θα προχωρήσει στην έκδοση σχετικού κανονισμού για την θεσμοθέτηση κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος.

Μέχρι τη θεσμοθέτηση κανόνων διαχείρισης συχνοτήτων και έγχυσης ισχύος, ο ΟΤΕ υποχρεούται, σε περιπτώσεις σημαντικής μείωσης της ταχύτητας συγχρονισμού των xDSL συστημάτων πρόσβασης που παρέχουν υπηρεσίες σε συνδρομητές εναλλακτικών παρόχων

λόγω λειτουργίας xDSL συστημάτων του ΟΤΕ, να περιορίζει τα επίπεδα συνολικής ισχύος και το εύρος ζώνης των σημάτων που μεταδίδονται.

Στο πλαίσιο της μη διακριτικής μεταχείρισης, είναι σκόπιμο ότι όλοι οι πάροχοι συμπεριλαμβανομένου του ΟΤΕ, να έχουν πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής (civil engineering infrastructure) υπό ισοδύναμες συνθήκες. Ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει πρόσβαση στα δικά του τεχνικά έργα υποδομής σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση υπό τους ίδιους όρους όπως διατίθενται εσωτερικά. Ειδικότερα, ο ΟΤΕ πρέπει να κοινοποιεί όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν χαρακτηριστικά της υποδομής, και να εφαρμόζει τις ίδιες διαδικασίες για την παραγγελία και την παροχή πρόσβασης. Προσφορές αναφοράς και συμφωνίες για το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση ορθής εφαρμογής της αρχής της ισοδυναμίας. Αντίστοιχα, είναι σημαντικό κάθε ασύμμετρη γνώση που διαθέτει ο ΟΤΕ σχετικά με σχέδια εξάπλωσης τρίτων αιτούντων πρόσβαση να μη χρησιμοποιείται από τον ίδιο ώστε να αποκομίζει αδικαιολόγητο εμπορικό όφελος. Είναι επομένως απαραίτητο στην προσφορά αναφοράς, να διασφαλιστούν οι διαδικασίες που θα εφαρμόζονται για την χονδρική παροχή πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής (civil engineering infrastructure) ώστε οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν ισότιμη μεταχείριση, και δεν προκύπτει εις βάρος τους επιπλέον χρεώσεις ή αδικαιολόγητοι περιορισμοί που θα οδηγήσουν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού στις αγορές επόμενων σταδίων. Η ΕΕΤΤ προτείνει ο ΟΤΕ να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του Παραρτήματος II της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς σύμφωνα με την οποία αναφορικά με πληροφορίες σχετικά με τα τεχνικά έργα υποδομής και τα σημεία διανομής:

- Ο ΟΤΕ πρέπει να παρέχει σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση το ίδιο επίπεδο ενημέρωσης σχετικά με τα δικά του τεχνικά έργα υποδομής και τα σημεία διανομής, όπως διατίθεται εσωτερικά. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να καλύπτουν την οργάνωση των τεχνικών έργων υποδομής, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των διαφόρων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή. Εφόσον είναι διαθέσιμη, πρέπει να γνωστοποιείται η γεωγραφική θέση αυτών των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, ιστών και άλλων υλικών στοιχείων του ενεργητικού (π.χ. χώροι συντήρησης), καθώς και ο διαθέσιμος χώρος σε

αγωγούς. Παρέχονται επίσης η γεωγραφική θέση των σημείων διανομής και κατάλογος των συνδεδεμένων κτιρίων.

- Ο ΟΤΕ οφείλει να προσδιορίζει όλους τους κανόνες παρέμβασης, καθώς και τις τεχνικές προϋποθέσεις που αφορούν την πρόσβαση και τη χρήση των τεχνικών έργων υποδομής και των σημείων διανομής, καθώς και των διάφορων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή. Οι ίδιοι κανόνες και όροι εφαρμόζονται σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση όπως και στους εσωτερικούς αιτούντες πρόσβαση.
- Ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει τα εργαλεία για την εξασφάλιση ορθής πρόσβασης σε πληροφορίες, όπως εύκολα προσβάσιμους καταλόγους, βάσεις δεδομένων ή δικτυακές πύλες. Οι πληροφορίες πρέπει να επικαιροποιούνται τακτικά, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η εξέλιξη και η ανάπτυξη της υποδομής και των περαιτέρω συγκεντρωμένων πληροφοριών, ιδίως με την ευκαιρία έργων εγκατάστασης οπτικής ίνας από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ή από άλλους αιτούντες πρόσβαση.

και αναφορικά με παραγγελίες και παροχή πρόσβασης:

- Ο ΟΤΕ οφείλει να εφαρμόσει τις διαδικασίες και τα εργαλεία που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης και χρήσης των δικών του τεχνικών έργων υποδομής και σημείων διανομής, καθώς και των διάφορων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή. Ειδικότερα, πρέπει να παρέχει σε τρίτους αιτούντες πρόσβαση διατελεσματικές παραγγελίες, εφοδιασμό και συστήματα διαχείρισης προβλημάτων ισοδύναμα με αυτά που παρέχονται σε εσωτερικούς αιτούντες πρόσβαση. Πρέπει να περιλαμβάνονται μέτρα που αποσκοπούν σε άρση της συμφόρησης των εν λειτουργία αγωγών.
- Αιτήματα παροχής πληροφοριών, πρόσβασης και χρήσης των τεχνικών έργων υποδομής, των σημείων διανομής και των διαφόρων στοιχείων από τα οποία αποτελείται η υποδομή εκ μέρους τρίτων αιτούντων πρόσβαση πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία εντός των ιδίων προθεσμιών όπως ισοδύναμες αιτήσεις από εσωτερικούς αιτούντες πρόσβαση. Πρέπει επίσης να παρέχεται το ίδιο επίπεδο ορατότητας σχετικά με την πρόοδο των αιτήσεων, ενώ οι αρνητικές απαντήσεις οφείλουν να είναι αντικειμενικά αιτιολογημένες.

- Τα συστήματα πληροφοριών του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ πρέπει να τηρούν μητρώο του χειρισμού των αιτήσεων, στη διάθεση των ΕΡΑ. .

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης δύναται να μην αποτελεί από μόνη της ένα επαρκές ρυθμιστικό μέτρο, καθότι ο ΟΤΕ ενδέχεται να μην παρέχει στον εαυτό του τις υπηρεσίες που δύναται να αιτηθεί ένας εναλλακτικός πάροχος. Για παράδειγμα, είναι πολύ πιθανό το λιανικό άκρο του ΟΤΕ να μην έχει την ανάγκη όλων των υπηρεσιών αδεσμοποίησης τοπικής πρόσβασης. Ως εκ τούτου, δεν θα ήταν δυνατόν να βασισθούν οι όροι των Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας αποκλειστικά στις ανάγκες του λιανικού άκρου του ΟΤΕ.

4.6.3 Υποχρέωση Διαφάνειας

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πέραν των υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης, είναι αναλογικό και αιτιολογημένο να διατηρηθεί η επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης διαφάνειας, ως συμπληρωματικό μέτρο. Η εν λόγω υποχρέωση περιλαμβάνει την υποχρέωση δημοσίευσης σχετικής Προσφοράς Αναφοράς, με καθορισμένο ελάχιστο περιεχόμενο, η οποία θα υπόκειται στην έγκριση της ΕΕΤΤ και θα αποτελεί την βάση για την σύναψη συμφωνιών παροχής των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου και των συναφών ευκολιών. Η ως άνω υποχρέωση διασφαλίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν πρόσβαση σε επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες, στις οποίες δεν θα είχαν αλλιώς πρόσβαση. Αυτό διευκολύνει την είσοδό τους στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό. Τα μέτρα διαφάνειας παρέχουν επίσης μια μέθοδο για να διασφαλισθεί η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης, καθότι οι πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εκτιμηθεί εάν υφίσταται τέτοια συμμόρφωση δεν θα ήταν άλλως διαθέσιμες. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δια της ρυθμιστικής υποχρέωσης της διαφάνειας αντιμετωπίζεται ευθέως η φύση ορισμένων βασικών προβλημάτων που σχετίζονται με τις εμπορικές πρακτικές του ΟΤΕ κατά την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών, και είναι σύμφωνη με τα Άρθρα 9 (2) και (4) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*. Το Άρθρο 43 παρ.1 α, στοιχείο ββ) του Νόμου (άρθρο 9 (2) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*) προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να αιτείται από έναν πάροχο με ΣΙΑ, να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς η οποία θα είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για

ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει μια περιγραφή των σχετικών προσφορών ανά στοιχείο σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών. Επιπροσθέτως, οι εναλλακτικοί πάροχοι θα πρέπει να είναι ελεύθεροι να επιλέγουν τον πάροχο, καθώς και την τεχνολογία για τις σχετικές υπηρεσίες οπισθόξενυξης (backhaul links).

Για την περίπτωση όπου ένας πάροχος, σύμφωνα με το Άρθρο 44 του Νόμου (12 της Οδηγίας για τη Πρόσβαση), έχει την υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου αναφορικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους, το Άρθρο 43 παρ.1 α, στοιχείο γγ) του Νόμου (άρθρο 9 (4) της Οδηγίας για τη Πρόσβαση) απαιτεί την δημοσίευση Προσφοράς Αναφοράς η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα II του νόμου και της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*.

Η Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ οφείλει να επιβάλλει τη δημοσίευση προσφοράς αναφοράς για πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής. Συγκεκριμένα, η παράγραφος 5 του Παραρτήματος II της εν λόγω Σύστασης ορίζει ότι η προσφορά αναφοράς πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τις σχετικές διαδικασίες και τα εργαλεία για την ανάκτηση πληροφοριών σχετικά με τα στοιχεία του ενεργητικού των τεχνικών έργων υποδομής· να περιγράφει την πρόσβαση και τους όρους χρήσης για τα διάφορα στοιχεία που συνθέτουν τα τεχνικά έργα υποδομής· να περιγράφει τις διαδικασίες και τα εργαλεία για την πρόσβαση στις παραγγελίες, τον εφοδιασμό και τη διαχείριση αστοχιών· τέλος, να καθορίζει τους στόχους επιπέδου εξυπηρέτησης και τις κυρώσεις για την παράβαση αυτών των επιπέδων εξυπηρέτησης.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί η υποχρέωση δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς στον ΟΤΕ. Η εν λόγω προσφορά αναφοράς θα πρέπει να καλύπτει όλες τις υπηρεσίες και συναφείς ευκολίες που περιλαμβάνονται στη υπό εξέταση αγορά, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών έργων υποδομής. Το Παράρτημα 1 του παρόντος κειμένου περιέχει την λίστα με τα κατ' ελάχιστον στοιχεία που πρέπει να συμπεριληφθεί στην σχετική Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ.

Δεδομένου ότι η Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να επικαιροποιείται προκειμένου να αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει να αναθεωρείται κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΕΤΤ ή να εξετάζεται το ενδεχόμενο αναθεώρησής της κατόπιν θεμελιωμένου αιτήματος είτε από την πλευρά του ΟΤΕ ή οποιουδήποτε άλλου αδειοδοτημένου παρόχου. Ειδικότερα:

- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την (πρώτη) αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ η οποία θα εκδοθεί κατόπιν της έγκρισης από την ΕΕ του προτεινόμενου Σχεδίου Μέτρων για την υπό εξέταση αγορά, εντός τριάντα (30) ημερών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.
- Για την περίπτωση όπου ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.
- Για την περίπτωση όπου το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς υποβάλλεται από κάποιον άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα καλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

- Τέλος, για την περίπτωση όπου η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, κρίνει ότι απαιτείται αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς θα καλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

Στις περιπτώσεις που κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της *Οδηγίας Πλαίσιο*, δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις/ αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς.

Σε κάθε περίπτωση πριν την εφαρμογή της αναθεωρημένης Προσφοράς Αναφοράς θα δίνεται εύλογο χρονικό διάστημα στους εμπλεκόμενους φορείς προκειμένου να προετοιμαστούν για τις επικείμενες αλλαγές.

Το Άρθρο 43 παρ.3 του Νόμου (9 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*), προβλέπει επίσης ότι η ΕΕΤΤ δύναται να υποχρεώσει ένα πάροχο με ΣΙΑ, να προβαίνει σε δημοσιοποίηση ορισμένων πληροφοριών, όπως λογιστικών πληροφοριών, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων προσφοράς και χρήσης, και τιμών. Το Άρθρο 43 παρ.2 του Νόμου -9 (3) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ορίζει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τρόπο δημοσιοποίησής τους, και ότι η ΕΕΤΤ δύναται να επιφυλάσσεται να ζητά επιπλέον λεπτομέρειες για τις περιπτώσεις εκείνες όπου περιστατικά στην αγορά υποδεικνύουν ότι η υπάρχουσα υποχρέωση (δημοσιοποίησης) δεν είναι επαρκής. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και τις συναφείς ευκολίες, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.

Η Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς προβλέπει ότι προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η πρόσβαση και η

χρήση των τεχνικών έργων υποδομής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ παρέχεται με ισοδύναμο τρόπο, οι δείκτες του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να καθοριστούν και να υπολογιστούν τόσο για εσωτερικούς όσο και για τρίτους αιτούντες πρόσβαση. Οι δείκτες του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να καταμετρούν την ανταπόκριση του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ στην εκτέλεση των παραπάνω ενεργειών που απαιτούνται για την παροχή πρόσβασης στα δικά του έργα τεχνικής υποδομής. Οι στόχοι επιπέδου εξυπηρέτησης πρέπει να συμφωνηθούν με τους αιτούντες πρόσβαση.

Οι δείκτες του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών πρέπει να περιλαμβάνουν τις καθυστερήσεις στην απάντηση σε αιτήματα πληροφοριών σχετικά με τη διαθεσιμότητα στοιχείων της υποδομής, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, ιστών, άλλων φυσικά στοιχείων του ενεργητικού (π.χ. φρεάτια), ή σημείων διανομής· καθυστέρηση απάντησης σε αιτήματα εφικτότητας χρήσης στοιχείων της υποδομής· μέτρο της ανταπόκρισης για χειρισμό αιτημάτων για πρόσβαση και χρήση στοιχείων της υποδομής· μέτρο της ανταπόκρισης για διαδικασίες επίλυσης σφαλμάτων.

Η ΕΕΤΤ προτείνει ο ΟΤΕ να συνεχίσει να της παρέχει αναλυτική αναφορά σχετικά με όλους τους δείκτες αποδοτικότητας (performance indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί από την ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ θα πρέπει να έχει επίσης δυνατότητα πρόσβασης στο σύστημα/ λογισμικό/ βάση δεδομένων το οποίο χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό ή/ και την αποθήκευση των τιμών των δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators (KPI)), προκειμένου να μπορεί να εξάγει πληροφορίες με δική της πρωτοβουλία. Επιπλέον, οι άλλοι πάροχοι θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στους δείκτες αποδοτικότητας/ δεδομένα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες τους και τις συναλλαγές τους με τον ΟΤΕ. Τέλος, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να δημοσιεύει στον δικτυακό του τόπο ορισμένους ή και όλους τους δείκτες αποδοτικότητας με κατάλληλη μορφή, διασφαλίζοντας την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές εκτιμήσεις, ή αναλυτικά τις τιμές των δεικτών χωρίς να προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στην ΕΕΤΤ να εποπτεύει καλύτερα, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν διακριτική μεταχείριση σε βάρος άλλου παρόχου αναφορικά με την παροχή χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και συναφών ευκολιών. Οι δείκτες αποδοτικότητας δύνανται να

περιλαμβάνουν (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τα κάτωθι στοιχεία ανά πάροχο (συμπεριλαμβανομένου του λιανικού του άκρου καθώς και συνδεδεμένων με τον ΟΤΕ επιχειρήσεων):

- Αριθμό αιτούμενων αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων και υποβρόχων (με ανάλυση σε αριθμό βρόχων πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης και μεριζόμενης αδεσμοποίησης πρόσβασης και σε αριθμό υποβρόχων πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης και μεριζόμενης αδεσμοποίησης πρόσβασης).
- Αριθμό παραδοθέντων τοπικών βρόχων και υποβρόχων (με ανάλυση σε αριθμό βρόχων πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης και μεριζόμενης αδεσμοποίησης πρόσβασης και σε αριθμό υποβρόχων πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης και μεριζόμενης αδεσμοποίησης πρόσβασης και σε αριθμό βρόχων και υποβρόχων που παραδόθηκαν εγκαίρως ή με καθυστέρηση).
- Αριθμός απορριφθέντων αιτήσεων τοπικών βρόχων και υποβρόχων (ξεχωριστά)/ αιτιολογία της απόρριψής τους.
- Αριθμός ενεργών αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων και υποβρόχων (με ανάλυση σε αριθμό βρόχων πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης και μεριζόμενης αδεσμοποίησης πρόσβασης και σε αριθμό υποβρόχων πλήρους αδεσμοποίησης πρόσβασης και μεριζόμενης αδεσμοποίησης πρόσβασης).
- Αριθμός καταργηθέντων βρόχων και υποβρόχων (ξεχωριστά).
- Αριθμός αιτημάτων παροχής πληροφοριών σχετικά με τη διαθεσιμότητα στοιχείων τεχνικών έργων υποδομής και αριθμός αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν (με ανάλυση σε αριθμό αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν εγκαίρως ή με καθυστέρηση).
- Αριθμός αιτημάτων εφικτότητας χρήσης στοιχείων τεχνικών έργων υποδομής και αριθμός αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν (με ανάλυση σε αριθμό αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν εγκαίρως ή με καθυστέρηση).
- Αριθμό αιτήσεων πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής (με ανάλυση ανά κατηγορία υποδομής) και αριθμός αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν (με ανάλυση σε αριθμό αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν εγκαίρως ή με καθυστέρηση).

- Αριθμός απορριφθέντων αιτήσεων πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής (με ανάλυση ανά κατηγορία υποδομής)/αιτιολογία της απόρριψής τους.
- Αριθμός αναφερόμενων βλαβών (ανά προτεραιότητα, χωριστά για πλήρη και μεριζόμενη αδεσμοποίητη πρόσβαση, χωριστά για βρόχους και υποβρόχους και χωριστά για πρόσβαση σε τεχνικά έργα υποδομής).
- Αριθμός βλαβών που αποκαταστάθηκαν εντός του χρονοδιαγράμματος που προβλέπεται στο συμφωνημένο SLA.

Περαιτέρω η EETT θεωρεί ότι είναι αναλογικό και αιτιολογημένο, να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση:

- Να κοινοποιεί στην EETT, για κάθε σύμβαση για αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο καθώς και τις συναφείς ευκολίες την οποία υπογράφει, τα στοιχεία της εν λόγω Σύμβασης, (συμβαλλόμενα μέρη, ημερομηνία υπογραφής και διάρκεια σύμβασης) καθώς και Δήλωση Συμμόρφωσης του περιεχομένου αυτής με την εγκριθείσα Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου.
- Να κοινοποιεί στην EETT, κατόπιν αιτήματός της, κάθε σύμβαση για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου που υπογράφεται με παρόχους με βάση τη δημοσιευμένη Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου, καθώς και κάθε «πέραν του βασικού» (“advanced”) SLA που τυχόν προσφέρεται από τον ΟΤΕ, βάσει εμπορικής συμφωνίας.

Επιπροσθέτως, η EETT θεωρεί ότι η ήδη επιβληθείσα στον ΟΤΕ υποχρέωση διαφάνειας, είναι σκόπιμο να εξειδικευθεί περαιτέρω υπό την έννοια της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών ειδικού τύπου οι οποίες αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση και τις προβλέψεις για το επόμενο εξάμηνο αναφορικά με το αστικό δίκτυο πρόσβασης. Πιο συγκεκριμένα, η EETT θεωρεί ότι ο ΟΤΕ οφείλει δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες μετά το πέρας κάθε ημερολογιακού εξαμήνου του έτους να υποβάλει στην EETT πληροφορίες για το αστικό δίκτυο πρόσβασης, όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα 2 της παρούσας. Οι πληροφορίες αυτές ζητούνται για να είναι εφικτή η εξέταση από την EETT κατά πόσον είναι πιθανόν τα νέα σχέδια του ΟΤΕ να επηρεάζουν τον ορισμό των αγορών 4 και 5. Σε κάθε

περίπτωση, η ΕΕΤΤ τονίζει ότι παρακολουθεί τις εξελίξεις ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, και επιφυλάσσεται να ζητήσει περισσότερες λεπτομέρειες για τα ανωτέρω στοιχεία.

Τέλος, στο πλαίσιο ανάπτυξης δικτύων Νέας Γενιάς από τον ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ προτείνει, σύμφωνα και με την παράγραφο 39 της Σύστασης, όπως επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να μην θέτει εκτός λειτουργίας σημεία διασύνδεσης, όπως αστικά κέντρα, χωρίς να ενημερώνει τουλάχιστον 5 έτη νωρίτερα τους εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης και την ΕΕΤΤ. Επιπλέον του ανωτέρω, ο ΟΤΕ, σύμφωνα και με την παράγραφο 40 της Σύστασης, οφείλει να ενημερώνει αναλυτικά την ΕΕΤΤ και τους εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης τουλάχιστον 6 μήνες νωρίτερα από οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή στο δίκτυο του και ιδίως στις περιπτώσεις: (α) κατάργησης δικτύων χαλκού και (β) ανάπτυξης δικτύων οπτικής ίνας.

4.6.4 Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού

Σύμφωνα με το άρθρο 43, Παρ. 1 γ του Νόμου, η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να απαιτεί από μια επιχείρηση με κάθετη διάρθρωση να καθιστά διακριτές και διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές της τιμολογήσεις προκειμένου να ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποτρέπεται ενδεχόμενη σταυροειδής επιδότηση. Για το σκοπό αυτόν η Ε.Ε.Τ.Τ με απόφασή της μπορεί να καθορίζει τα τηρούμενα στοιχεία, χωρίς να θίγονται οι διατάξεις του Κ.Β.Σ. και τη λογιστική μέθοδο, που πρέπει να χρησιμοποιούνται για καθορισμένες δραστηριότητες.

Επιπλέον, στο άρθρο 11 της Οδηγίας για την Πρόσβαση (Access Directive) αναφέρεται ότι η Εθνική ρυθμιστική αρχή μπορεί να απαιτήσει από μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζεται η συμμόρφωση, όπου υπάρχει απαίτηση αμεροληψίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 ή, όπου είναι απαραίτητο, να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη διεπιδότηση (σταυροειδής επιδότηση).

Η υποδομή στο δίκτυο πρόσβασης της οποίας κύριος είναι ο ΟΤΕ, δίδει σε αυτόν μια προνομιακή θέση στο σύνολο των λιανικών αγορών υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι οι συνθήκες του ανταγωνισμού εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό, από την πρόσβαση των εναλλακτικών παρόχων σε αυτήν

την υποδομή, ο ΟΤΕ ΑΕ θα μπορούσε να επιδιώξει να κάνει κατάχρηση αυτής της ισχύος προκειμένου να εκτοπίσει τους ανταγωνιστές της από τις αγορές λιανικής μέσω σταυροειδών επιδοτήσεων ή πρακτικών συμπίεσης τιμών και κατά συνέπεια συγχρόνως να περιορίσει την άσκηση ενός αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής.

Η καθετοποιημένη δομή της εταιρείας ΟΤΕ ΑΕ (βάσει της οποίας δραστηριοποιείται τόσο στις ανάντη αγορές χονδρικής, όσο και στις κατάντη αγορές υπηρεσιών) μπορεί να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στις αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών χονδρικής και λιανικής, όπως εκτέθηκε αναλυτικά ανωτέρω. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι αυτές οι ως άνω πραγματικές ή πιθανές στρεβλώσεις μπορούν να αντιμετωπισθούν μέσω της επιβολής υποχρέωσης του λογιστικού διαχωρισμού.

Επομένως, έχοντας υπ' όψιν την κάθετη ολοκλήρωση της ΟΤΕ, τα χαρακτηριστικά της φύσεως της υποδομής του δικτύου πρόσβασης και την δυναμική του ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η διατήρηση της υποχρέωσης του λογιστικού διαχωρισμού στην υπό εξέταση αγορά είναι αναλογική και αποτελεί την ελάχιστη απαραίτητη προϋπόθεση για να εξασφαλιστεί ο εντοπισμός από την ΕΕΤΤ πρακτικών διακριτικής μεταχείρισης από τον ΟΤΕ μεταξύ του λιανικού του άκρου και των άλλων παρόχων, σταυροειδών επιδοτήσεων ή / και πρακτικών συμπίεσης τιμών που έχουν ως στόχο ή αποτέλεσμα την στρέβλωση του ανταγωνισμού. Επομένως, επιτελούνται και οι στόχοι που περιγράφονται το στο άρθρο 43, Παρ. γ του Νόμου.

Ο ΟΤΕ θα πρέπει να καταρτίζει και να δημοσιεύει, σε ετήσια βάση για όλους τους χωριστούς λογαριασμούς, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου (πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και συναφείς ευκολίες), τις ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων:

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)
- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης

- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και του χειρισμού του έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικώς προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και
- Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου.⁵⁰

Ο υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Απόφασης της EETT υπ' αριθμ. 482/051/24.06.2008 όπως εκάστοτε ισχύει. Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την EETT. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την EETT, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου

4.6.5 Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Νόμου 3431, η EETT μπορεί με απόφασή της, να επιβάλλει υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και έλεγχο τιμών,

⁵⁰ Η Σύσταση της Επιτροπής, (βλ. υποσημείωση 31) προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
- όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών),
- πλήρη περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο καταναεμημένου κόστους και βαθμός διακριτότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της EETT.

συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων κοστοστρεφούς τιμολόγησης, καθώς και υποχρεώσεων σχετικών με τα συστήματα κοστολόγησης για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης ή / και πρόσβασης σε περίπτωση που από την ανάλυση της αγοράς προκύπτει ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού με συνέπεια ένας φορέας εκμετάλλευσης να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες σε ιδιαίτερα υψηλές τιμές ή να συμπιέζει τις τιμές, σε βάρος των τελικών χρηστών. Η απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ., λαμβάνοντας υπ' όψιν την επένδυση του εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης, επιτρέπει στο φορέα αυτόν έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επενδεδυμένου κεφαλαίου, συνεκτιμώντας τους συναφείς κινδύνους.

Αναφορικά με τις υπηρεσίες που επιβάλλεται στο ΟΤΕ να παρέχει πρόσβαση στο πλαίσιο της ανάπτυξης δικτύου Νέας Γενιάς, το Παράρτημα Ι της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς αναφέρει ότι «Σε περιπτώσεις όπου οι επενδύσεις σε δίκτυα NGA εξαρτώνται ως προς την κερδοφορία τους από αστάθμητους παράγοντες, όπως υποθέσεις για σημαντικά υψηλότερα ARPU ή αυξημένα μερίδια αγοράς, οι ΕΡΑ πρέπει να εκτιμήσουν αν το κόστος κεφαλαίου αντανakλά τον αυξημένο επενδυτικό κίνδυνο για επενδύσεις σε σημερινά, χάλκινα δίκτυα». Επιπλέον, σχετικά με την τιμολόγηση της πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής αναφέρεται ότι «Κατά τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης σε έργα τεχνικής υποδομής, οι ΕΡΑ δεν πρέπει να θεωρήσουν το προφίλ κινδύνου διαφορετικό από εκείνο της υποδομής χαλκού, εκτός εάν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ήταν υποχρεωμένος να υποβληθεί σε ειδικό κόστος έργων τεχνικής υποδομής —πέρα από τις συνήθεις δαπάνες συντήρησης— για την εγκατάσταση δικτύου NGA.». Η παράγραφος 5 του Παραρτήματος Ι της ανωτέρω Σύστασης αναφέρει ότι «Οι ΕΡΑ οφείλουν να επιβάλουν κοστοστρεφή πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για να καταστεί δυνατή η αποδεσμοποίηση υποβρόχου, συμπεριλαμβανομένων μέτρων οπισθόζευξης και βοηθητικών επανορθωτικών μέτρων, όπως η ισότιμη πρόσβαση σε ευκολίες για συνεγκατάσταση, ή ελλείψει αυτών, ισοδύναμη συνεγκατάσταση. Οι ρυθμιζόμενες τιμές πρόσβασης δεν πρέπει να είναι υψηλότερες από το κόστος ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης. Για το σκοπό αυτό, οι ΕΡΑ μπορούν να εξετάσουν την αξιολόγηση αυτών των δαπανών με μοντελοποίηση από τα κάτω προς τα επάνω ή συγκριτική αξιολόγηση, κατά περίπτωση. Κατά τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης στο χάλκινο υποβρόχο, οι ΕΡΑ δεν πρέπει να θεωρήσουν τα χαρακτηριστικά του επενδυτικού κινδύνου διαφορετικά από εκείνα της υπάρχουσας υποδομής χαλκού.». Τέλος η παράγραφος 6 του Παραρτήματος Ι της ίδιας

Σύστασης ορίζει σχετικά με τα κριτήρια καθορισμού του ασφαλίστρου κινδύνου ότι «Αφετέρου, οι πενδύσεις σε FTTN, που συνιστά μερική αναβάθμιση του υφιστάμενου δικτύου πρόσβασης (όπως για παράδειγμα οι VDSL), παρουσιάζουν κατά κανόνα σημαντικά χαμηλότερο προφίλ κινδύνου σε σχέση με τις επενδύσεις σε FTTH, τουλάχιστον σε πυκνοκατοικημένες περιοχές. Ειδικότερα, υπάρχει μικρότερη αβεβαιότητα σχετικά με τη ζήτηση για εύρος ζώνης που θα παρέχεται μέσω FTTN/VDSL, ενώ οι συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις είναι χαμηλότερες. [...] Οι ΕΡΑ πρέπει να οργανώνουν δημόσια διαβούλευση ως προς τις μεθόδους τους προκειμένου να καθορίσουν τα ασφάλιστρα κινδύνου.»

Ο ΟΤΕ ΑΕ κατέχει μονοπωλιακή θέση στη χονδρική αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου, οπότε θα μπορούσε να καθορίσει τις τιμές της πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο καθώς επίσης τις τιμές των συναφών ευκολιών χωρίς ανταγωνιστική πίεση προς ζημία των ανταγωνιστών της στις αγορές λιανικής και συνεπώς προς ζημία των καταναλωτών.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η απουσία υποχρέωσης ελέγχου τιμών με την μεθοδολογία της κοστοστρέφειας θα επέτρεπε στην ΟΤΕ ΑΕ να ωφεληθεί από έσοδα που αποκτώνται λόγω της μονοπωλιακής της θέσης στη χονδρική αγορά πρόσβασης σε φυσική υποδομή δικτύου και κατ'επέκταση στην παροχή υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και συναφών ευκολιών. Τέτοιες πρακτικές είναι πιθανόν να στρεβλώνουν τις προϋποθέσεις της ανάπτυξης ενός δίκαιου ανταγωνισμού στην αγορά της ευρυζωνικής πρόσβασης και ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανάπτυξης δικτύων πρόσβασης Νέας Γενιάς. Εξάλλου, μία τεχνητή διόγκωση του κόστους του τοπικού βρόχου και υποβρόχου ή του κόστους των συναφών ευκολιών για τους παρόχους θα περνούσε στις αγορές λιανικής, και θα επιβράδυνε την ανάπτυξη της αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης και τις επενδύσεις σε ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς.

Στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο αναφέρεται ρητά ότι «Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 παράγραφος 4, οι κοινοποιημένοι φορείς εκμετάλλευσης χρεώνουν την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και στις συναφείς εγκαταστάσεις, με βάση το κόστος».

Σύμφωνα με την παράγραφο 30 της Σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τη ρυθμιζόμενη πρόσβαση σε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς, στην περίπτωση δικτύου πρόσβασης FTTN «Κατά την επιβολή αποδεσμοποίησης του χάλκινου υποβρόχου από τους

ΕΡΑ, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ πρέπει να υποχρεούνται να συμπληρώνει την υπάρχουσα προσφορά αναφοράς LLU με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Η τιμή της πρόσβασης σε όλα τα αντικείμενα πρέπει να είναι κοστοστρεφής, σύμφωνα με το παράρτημα Ι» . Επίσης στην παράγραφο 14 της ίδιας Σύστασης «Οι ΕΡΑ οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι η πρόσβαση στα υπάρχοντα τεχνικά έργα υποδομής παρέχεται σε κοστοστρεφείς τιμές, σύμφωνα με το παράρτημα Ι».

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι οι τιμές των υπηρεσιών του τοπικού βρόχου/ υπο-βρόχου και των συναφών ευκολιών πρέπει να απεικονίζουν τα κόστη. Η επιβολή της υποχρέωσης κοστοστρέφειας επιβάλλεται προκειμένου να προστατευτεί η αγορά από καταστάσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Η υποχρέωση λαμβάνεται υπό το σκεπτικό των αναφερόμενων στο άρθρο 45 παρ. 2 του Ν 3431 «η Ε.Ε.Τ.Τ. εξασφαλίζει, ότι κάθε επιβαλλόμενος μηχανισμός ανάκτησης κόστους ή μέθοδος τιμολόγησης προάγει την οικονομική απόδοση, τον βιώσιμο ανταγωνισμό, καθώς και ότι μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές. Μπορεί επίσης να λαμβάνει τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές».

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η διατήρηση της επιβολής υποχρέωσης κοστοστρεφούς τιμολόγησης των υπηρεσιών τοπικού βρόχου και υπο-βρόχου και συναφών ευκολιών στην ΟΤΕ ΑΕ είναι εύλογη ρυθμιστική υποχρέωση. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση στην ΟΤΕ ΑΕ να παρέχει κοστοστρεφείς τιμές για τις υπηρεσίες αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο και συναφών ευκολιών, βάσει της μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων (ΜΜΕΚ/TK (LRAIC/Current Cost)). Η ΕΕΤΤ προτίθεται συνεπώς να διατηρήσει την υποχρέωση του ΟΤΕ να παρέχει τιμές :

-για την πρόσβαση στον τοπικό βρόχο/υπο-βρόχο και τις υπηρεσίες που σχετίζονται με αυτήν⁵¹ βάσει της μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-TK με μοντέλο "top-down καθώς και

-για τις συνδέσεις οπισθόζευξης και τις συναφείς ευκολίες, συμπεριλαμβανομένης της συνεγκατάστασης και της πρόσβασης σε τεχνικά έργα υποδομής, βάσει της μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-TK με μοντέλα bottom-up

Επιπλέον, αναφορικά με τον καθορισμό του ποσοστού επενδυτικού κινδύνου το οποίο πρέπει να αντανακλά τον επενδυτικό κίνδυνο κατά την χρονική περίοδο της υλοποίησης της

⁵¹ Ενδεικτικά αναφέρεται η άρση βλαβών

επένδυσης στο πλαίσιο της ανάπτυξης δικτύων Νέας Γενιάς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η πρόσβαση σε στοιχεία υποδομής μπορεί να διακριθεί σε

- υφιστάμενη υποδομή που έχει κατασκευή ως μέρος του χάλκινου δικτύου και ο επενδυτικός κίνδυνος είναι χαμηλός
- νέα υποδομή για την εξυπηρέτηση παραδοσιακών υπηρεσιών για τις οποίες υφίστανται συγκεκριμένη πελατειακή βάση και επομένως και πάλι ο επενδυτικός κίνδυνος είναι χαμηλός⁵²
- νέα υποδομή για την εξυπηρέτηση υπηρεσιών υπερυψηλών ευρυζωνικών ταχυτητών για τις οποίες δεν υφίσταται συγκεκριμένη πελατειακή βάση και αναμένεται ο επενδυτικός κίνδυνος να είναι υψηλότερος αυτών των δύο προηγούμενων περιπτώσεων.

Η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω καθώς και το γεγονός ότι: (α) η ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης FTTN βρίσκεται σε αρχικό στάδιο στην περίοδο της τρέχουσας αναθεώρησης και επομένως οι σχετικές υπηρεσίες αποτελούν εξαιρετικά μικρό ποσοστό του συνολικού δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ, (β) κατά την διαμόρφωση του ποσοστού του επενδυτικού κινδύνου σύμφωνα με την μεθοδολογία της ΕΕΤΤ για την κοστοστρεφή τιμολόγηση όλων των υπηρεσιών λαμβάνεται υπ' όψιν το συνολικό επενδυτικό προφίλ της εταιρίας ΟΤΕ και (γ) οι νέες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από κοινού και για τρίτες υπηρεσίες όπως την υπηρεσία metro Ethernet και επομένως διαχέεται ο κίνδυνος ακόμα περισσότερο, προτείνει καταρχάς όπως για τις υπηρεσίες που είναι υποχρεωμένος ο ΟΤΕ να παρέχει πρόσβαση στο πλαίσιο των δικτύων Νέας Γενιάς (συμπεριλαμβανομένης συνεγκατάστασης, τεχνικών έργων υποδομής και μέτρων οπισθοξέυξης) να μην λαμβάνεται υπόψη επενδυτικός κίνδυνος διαφορετικός από εκείνον της υπάρχουσας υποδομής χαλκού.

Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ φέρει στην ΕΕΤΤ στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι υφίσταται υψηλότερο επενδυτικό κίνδυνο για τις υπηρεσίες που προσφέρει μέσω του δικτύου FTTN που αναπτύσει, η ΕΕΤΤ προτίθεται να εξετάσει την εν λόγω πρόταση του ΟΤΕ και εάν

⁵² Σύσταση Δικτύων ΝΓ «Οι κοστοστρεφείς τιμές συνεπάγονται εύλογη απόδοση του επενδύμενου κεφαλαίου. Όταν οι επενδύσεις σε μη αναπαράξιμα φυσικά στοιχεία ενεργητικού, όπως τα έργα πολιτικού μηχανικού, δεν αφορούν ειδικά την εγκατάσταση δικτύων ΝΓΑ (και δεν συνεπάγονται παρόμοιο επίπεδο συστηματικού επιχειρηματικού κινδύνου, το προφίλ κινδύνου τους δεν πρέπει να θεωρείται διαφορετικό από αυτό των ήδη υπάρχουσων υποδομών χαλκού».

κρίνει σκόπιμο να διενεργήσει δημόσια διαβούλευση για τον καθορισμό των ασφαλιστρών κινδύνου.

Οι υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης που προτείνει η ΕΕΤΤ να επιβληθούν στον ΟΤΕ στο πλαίσιο της υπό εξέτασης αγοράς θα πρέπει να εφαρμοστούν σύμφωνα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008 (ΦΕΚ 1151/Β/2008) με θέμα «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον ΟΤΕ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών και λοιπές ρυθμίσεις», όπως εκάστοτε ισχύει. Οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Περαιτέρω, οι τιμές των υπηρεσιών της ΑΠΤΒ και συναφών ευκολιών, πρέπει να διαμορφώνονται ώστε να προάγουν τον δίκαιο, βιώσιμο και αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί ώστε στην αρχή ότι οι τιμές των εν λόγω υπηρεσιών δεν δημιουργούν εμπόδια εισόδου στην αγορά. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι τιμές να διαμορφώνονται ώστε να μην υπάρχουν πρακτικές συμπίεσης τιμών μεταξύ των τιμών των υπηρεσιών της πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο και υποβρόχο ή τις συναφείς υποδομές και στις τιμές των σχετικών υπηρεσιών λιανικής που προσφέρει το λιανικό άκρο της ΟΤΕ ΑΕ.

Για τις περιπτώσεις όπου ο ΟΤΕ ΑΕ δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ ακριβή στοιχεία για τον έλεγχο τιμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του η ΕΕΤΤ δύναται να εξάγει τιμές:

- είτε χρησιμοποιώντας τεχνικοοικονομικά μοντέλα άλλα από αυτά της ΟΤΕ ΑΕ, χρησιμοποιώντας δεδομένα / πληροφορίες που έχει η ίδια συλλέξει, και να απαιτήσει την άμεση εφαρμογή των τιμών αυτών (άρθρα 45 παρ. 4του Ν, 3431/2006).
- είτε, όπου αυτό κρίνεται εφικτό, εφαρμόζοντας τη μέθοδο σύγκρισης τιμών (benchmarking), (λαμβάνοντας ιδίως υπ' όψιν τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), όπως ορίζεται στο Άρθρο 45, παρ. 6 του Νόμου 3431/2006)

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

5 Ερωτήσεις της Δημόσιας Διαβούλευσης

Παρακαλούμε να απαντήσετε αναλυτικά και τεκμηριωμένα στις κάτωθι ερωτήσεις:

Ερώτηση 1:

Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος/ υπηρεσίας;

Ερώτηση 2:

Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και υποβρόχο καθώς και τις συναφείς ευκολίες είναι η Ελληνική Επικράτεια;

Ερώτηση 3:

Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση της αγοράς;

Ερώτηση 4:

Πιστεύετε ότι όλες οι υπάρχουσες υποχρεώσεις παροχής πρόσβασης θα πρέπει να διατηρηθούν και να διευρυνθούν σύμφωνα με τα προτεινόμενα από την ΕΕΤΤ; Υπάρχουν κάποιες άλλες υποχρεώσεις πρόσβασης που κρίνετε ότι θα έπρεπε να επιβληθούν;

Ερώτηση 5:

Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης του ΟΤΕ και το περιεχόμενο αυτής;

Ερώτηση 6:

Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης διαφάνειας του ΟΤΕ και το περιεχόμενο αυτής; Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς ΑΠΤΒ; Αν όχι προτείνετε επιπλέον στοιχεία τα οποία κρίνετε ότι θα πρέπει να επιβληθούν ή άλλες μεταβολές.

Ερώτηση 7:

Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ και το περιεχόμενο αυτής;

Ερώτηση 8:

Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης ελέγχου τιμών και κοστοστρέφειας του ΟΤΕ και το περιεχόμενο αυτής;

Παράρτημα 1 – Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου

Τα κάτωθι στοιχεία συνιστούν τον κατάλογο με τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην Προσφορά Αναφοράς για την πρόσβαση σε φυσική υποδομή δικτύου του ΟΤΕ.

A. Προϋποθέσεις αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο

1. Στοιχεία δικτύου στα οποία παρέχεται η πρόσβαση που καλύπτει ειδικότερα τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους

β) Πρόσβαση στη μη φωνητική περιοχή του φάσματος συχνοτήτων ενός τοπικού βρόχου, στην περίπτωση μεριζώμενης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο

2. Πληροφορίες που αφορούν τις θέσεις των τόπων φυσικής πρόσβασης,⁵³ και την διαθεσιμότητα τοπικών βρόχων (συμπεριλαμβανομένων των ανενεργών) σε συγκεκριμένα σημεία του δικτύου πρόσβασης (δηλ. ελεύθερα, κατειλημμένα (ενεργά), δεσμευμένα, βλαμμένα ζεύγη).

3. Τεχνικές προϋποθέσεις που αφορούν την πρόσβαση και τη χρήση τοπικών βρόχων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών χαρακτηριστικών του ανεστραμμένου μεταλλικού ζεύγους στον τοπικό βρόχο.

4. Διαδικασίες παραγγελιών⁵⁴, μετάβασης μεταξύ υπηρεσιών και παροχής υπηρεσιών, διαδικασίες για όλες τις δυνατές μεταβάσεις από πάροχο σε πάροχο, περιορισμοί χρήσης.

5. Πιστοποίηση παράδοσης παραλαβής τοπικού βρόχου με κριτήρια παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών. Σχετικές μετρήσεις.

B. Υπηρεσίες Συνεγκατάστασης

1. Πληροφορίες σχετικά με τα Δικτυακά Κέντρα του κοινοποιημένου φορέα

⁵³ Η διάθεση των πληροφοριών μπορεί να περιοριστεί στους ενδιαφερόμενους για να αποφευχθούν θέματα δημόσιας ασφάλειας

⁵⁴ Στις περιπτώσεις εκείνες όπου αιτήματα για ΑΠΤΒ σχετίζονται και με αιτήματα φορητότητας ο ΟΤΕ θα πρέπει να εξασφαλίζει, στο μέτρο που τον αφορά, την αδιάλειπτη παροχή υπηρεσιών προς τον τελικό χρήστη.

εκμετάλλευσης.

2. Δυνατότητες συνεγκατάστασης στα Δικτυακά Κέντρα που αναφέρονται στο σημείο 1 (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και, ενδεχομένως, της καμπίνας στον προαύλιο χώρο, της απομακρυσμένης, της σύμμεκτης και της εικονικής συνεγκατάστασης).
3. Αναλυτική περιγραφή των συναφών ευκολιών, του ασυρματικού backhaul και της παροχής πρόσβασης σε αγωγούς/σωληνώσεις και φρεάτια.
4. Χαρακτηριστικά εξοπλισμού: περιορισμοί, εφόσον υπάρχουν, στον εξοπλισμό που μπορεί να συνεγκατασταθεί.
5. Θέματα ασφαλείας: μέτρα που λαμβάνονται από τον κοινοποιημένο φορέα εκμετάλλευσης για την ασφάλεια των χώρων του.
6. Προϋποθέσεις πρόσβασης για το προσωπικό ανταγωνιστικών φορέων εκμετάλλευσης.
7. Προδιαγραφές ασφαλείας.
8. Κανόνες για τη διάθεση χώρου και του εξοπλισμού (ζευγών εσωτερικού καλωδίου, ικριωμάτων σε χώρο ΦΣ κλπ) στις περιπτώσεις όπου ο χώρος συνεγκατάστασης είναι περιορισμένος.
9. Προϋποθέσεις για την επιθεώρηση, από τους δικαιούχους, των χώρων στους οποίους διατίθεται φυσική συνεγκατάσταση ή των Δικτυακών Κέντρων όπου η συνεγκατάσταση δεν έχει γίνει δεκτή λόγω έλλειψης χωρητικότητας.

Γ. Συστήματα Πληροφοριών

Προϋποθέσεις πρόσβασης στα συστήματα λειτουργικής υποστήριξης, στα συστήματα πληροφοριών ή στις βάσεις δεδομένων του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης για προπαραγγελία, παραγγελία, παροχή υπηρεσιών, συντήρηση και επισκευή, βλαβοληψία βρόχων και τιμολόγηση.

Δ. Προϋποθέσεις παροχής

1. Προθεσμία ανταπόκρισης στις αιτήσεις παροχής υπηρεσιών και ευκολιών, συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επιδιόρθωση σφαλμάτων, διαδικασίες αποκατάστασης του κανονικού επιπέδου υπηρεσιών και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.

2. Τυποποιημένοι όροι συμβάσεως, συμπεριλαμβανομένης, ανάλογα με την περίπτωση, αποζημίωσης, σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών.
3. Τιμές ή τρόποι τιμολόγησης για κάθε προαναφερόμενο χαρακτηριστικό, λειτουργία και ευκολία.

Παράρτημα 2: Στοιχεία που οφείλει ο ΟΤΕ να υποβάλλει σε σχέση με το δίκτυο πρόσβασης.

Ο ΟΤΕ οφείλει σε 15 εργάσιμες ημέρες μετά το πέρας κάθε ημερολογιακού εξαμήνου του έτους⁵⁵ να υποβάλλει στην ΕΕΤΤ τις παρακάτω πληροφορίες για το αστικό δίκτυο πρόσβασης που αφορά α) την υφιστάμενη κατάσταση και β) τις προβλέψεις για το επόμενο εξάμηνο. Επίσης Οι πληροφορίες αυτές ζητούνται για να είναι εφικτή η εξέταση από την ΕΕΤΤ κατά πόσον πιθανόν τα νέα σχέδια του ΟΤΕ επηρεάζουν τον ορισμό των αγορών 4 και 5.

Α) Πληροφόρηση για την ανάπτυξη του δικτύου πρόσβασης νέας γενιάς

Β) Τα παρακάτω στοιχεία για κάθε ONU του δικτύου πρόσβασης.

1. Αστικό Κέντρο (ΑΚ)
2. Συνολικό Πλήθος Ζευγών Χαλκού στο ΑΚ
3. Κωδικός ONU
4. Διεύθυνση ONU
5. Έτος Κατασκευής ONU
6. Παρεχόμενες υπηρεσίες από την ONU (πχ POTS, ADSL2+, VDSL, ...)
7. Συνολικό Πλήθος Ζευγών χαλκού τα οποία εξυπηρετούνται από την ONU
8. Συνολικό Πλήθος Ζευγών χαλκού τα οποία τυχόν αντικαθίστανται (στο κύριο δίκτυο, από την καμπίνα μέχρι το ΑΚ)
9. Πλήθος νέων ζευγών οπτικών ινών στην ONU (στο κύριο δίκτυο, από την καμπίνα μέχρι το ΑΚ)
10. Πλήθος νέων αγωγών/σωληνώσεων στις ONU
11. Πλήθος KV που εξυπηρετεί η ONU
12. Πλήθος KV που καταργήθηκαν και αντικαθιστά η ONU

⁵⁵ Α' Εξάμηνο: 30/06, Β' Εξάμηνο 31/12

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ